

สานสายใยวัฒนธรรม

•หัวใจเดียวกัน•

ฉบับพิเศษ 12

พฤษภาคม 2556

ฮาลา-บาลา : อเมซอนแห่งอาเซียน Hala Bala Wildlife : Amazon of Asian

ISSN 19066943

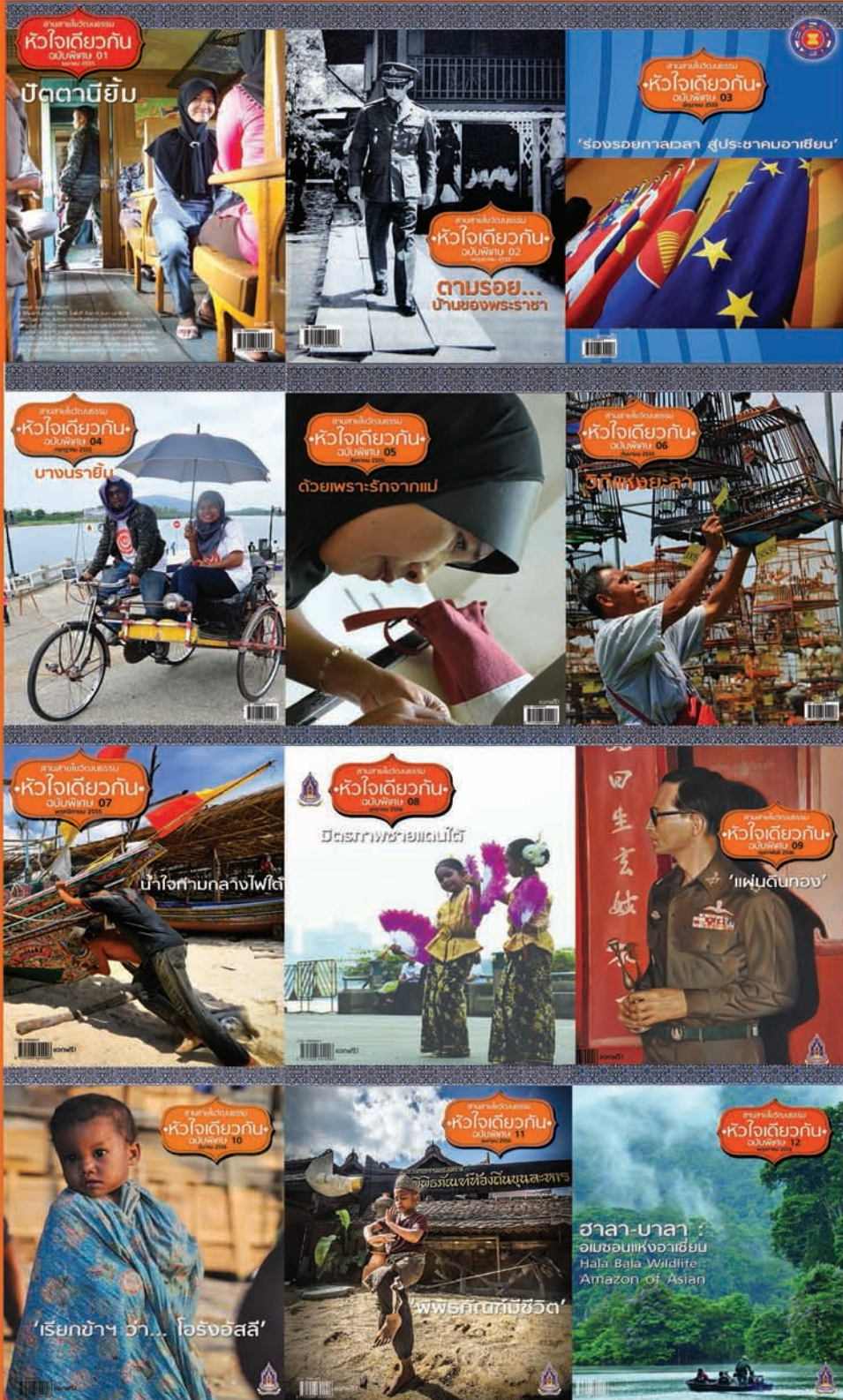
แจกฟรี!

9 771906 694006 >

นิตยสารสถานสายใยวัฒนธรรม หัวใจเดียวกัน

ฉบับพิเศษ ๐๑-๑๒

ติดตามได้ใน แพนเพจ : สถานสายใยวัฒนธรรม หัวใจเดียวกัน

บทบรรณาธิการ

ระหว่างปิดต้นฉบับ หัวใจเดียวกันฉบับที่ 12 ฉบับที่เราอายุครบ 1 ขวบปี ‘ฮาลา-บาลา อเมซอนแห่งอาเซียน’ อยู่นั้น ทราบข่าวว่า สหายจาก อ.แว้ง ได้ตั้งกลุ่มเยาวชนขึ้นมา ชื่อ ‘ยังยิ้ม - Youth Smile’ เพื่อสร้างสำนึกรักบ้านเกิดให้ ชาติชองอยู่ในใจของคนรุ่นใหม่ หลังจากนั้นไม่นาน ผมได้มีโอกาสพูดคุยกับเขา ชัม - นูรฮิซาม บินนามู บอกว่า เด็กแว้ง สมัยนี้ ละเลยสิ่งสวยงามของถิ่นถิ่นตัวเองไปมาก เช่น ‘มังงาม น้ำตก นกเงือก’ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของอำเภอ มังงาม ก็คือ ป่า ฮาลา-บาลา อันอุดมสมบูรณ์, น้ำตก ก็คือ น้ำตกสิรินธร ที่สวยงาม และนกเงือก ก็มีมากมายให้เห็น

“อย่างไร้แต่น้ำตก ก็เล่นน้ำ ไม่ค่อยสนใจศึกษาธรรมชาติ พอมาตั้งกลุ่ม ชักชวนให้เขาเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ เด็กๆ ก็เกิดความรัก หวงแหนถิ่นฐานของตัวเองมากขึ้น อย่างเห็นได้ชัด” ชัมบอก

ได้ยินอย่างนั้น ผมยิ้มอวย “ตอนเด็กผมก็ไม่ต่างนักหรอก” แล้วเราก็หัวเราะร่วมกัน “แต่ดินะที่เด็กสมัยนี้ มีรุ่นพี่ คอยแนะนำ”

และนั่นเป็นอีกเรื่องราวดีๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเปรียบเสมือนน้ำดี ที่ค่อยๆ เจือจาง น้ำเน่าออกไป

ตลอด 11 ฉบับที่ผ่านมา นิตยสารสานสายใยวัฒนธรรม หัวใจเดียวกัน ถูกส่งให้สมาชิกอย่างแพร่หลาย ในวาระครบรอบ 1 ปีนี้ เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงในด้านต่างๆ จึงใคร่ขอความร่วมมือ สมาชิกตอบแบบสอบถามท้ายเล่ม แล้วส่งคืนมาให้เรา ตามช่องทางต่างๆ ที่สะดวก เพื่อที่จะได้นำข้อเสนอแนะเหล่านั้นมาพัฒนารูปแบบเนื้อหาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

และเนื่องจาก ขณะนี้มีผู้ให้ความสนใจแจ้งความจำนงเป็นสมาชิกจำนวนมาก แต่ด้วยงบประมาณในการจัดพิมพ์จำกัด จึงยังไม่สามารถส่งให้ได้ครบทุกท่าน เพื่อเป็นการส่งนิตยสารให้ผู้ที่มีความสนใจจริง ดังนั้น เพื่อยืนยันว่าท่านให้ความสนใจจริง ทางเราจึงขออนุญาตตัดสิทธิ์ในการจัดส่งนิตยสารให้ท่าน หากไม่มีการส่งแบบสอบถามกลับมา เพื่อจัดส่งให้สมาชิกท่านอื่นที่สนใจต่อไป

ขอสันติสุขจงมีแต่ท่าน
บรรณาธิการ

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษานิตยสาร ปรีศนา พงษ์ทัศนศิริกุล, ว่าที่ร้อยโท ดิลก ศิริวัลลภ, ดร.ฐานกุล รัศมีสุวานนท์, พระครูศรีจริยาภรณ์, อับดุลชะกูร์ บินซาฟิอีย์, พงศ์ นราชา บรรณาธิการบริหาร ชุมศักดิ์ นราวัฒน์วงศ์ บรรณาธิการ อนุสรณ์ ศรีคำขวัญ กองบรรณาธิการ อัจฉนา วะจิตติ, อาหมัด ตันหยงวาริ, เบญญาภัทร จันทร์ศรี, มั่นไชร์วิโอ กองบรรณาธิการฝึกหัด :เยาวชนชายแดนใต้ ดุลอายุ อาลี, กรรณิกา คุณหม่อม, นิรุสมัน อาแว เลขากองบรรณาธิการ รอฮานะ สีเดะ ประสานงาน/สมาชิก มีนา อินคำ, ไอนี มะแอ ศิลปกรรมภาคภาษามลายู (รูมี) อามิน อินคำ ผู้แปลภาษามลายู (รูมี) อุดมาน สะอิ บรรณาธิการ ภาพและสร้างสรรค์ เกรินทร์ เขียนขึ้น, เพาซี ยะซิง บรรณาธิการศิลปกรรม เรื่องกิตติ รักกาญจน์นันท พิสูจน์อักษร ไอลักษณ์ อุปรานนท์ พิมพ์ที่ พงศ์นราการพิมพ์ อ.เมือง จ.นราธิวาส บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ชุมศักดิ์ นราวัฒน์วงศ์ สำนักงานนิตยสารสานสายใยวัฒนธรรม หัวใจเดียวกัน 226/22 ถ.พิชิตบำรุง อ.เมือง จ.นราธิวาส 96000 โทร.08-9812-8472

e-mail : nara_chumsak@hotmail.com

สารบัญ

เรื่องจากปก	▶ มหาकाพย์แห่งผืนป่า ‘ฮาลา-บาลา’	6
	▶ กรณีศึกษาสร้างจิตสำนึกค่ายเยาวชนรักษ์ป่า	12
ภาพเล่าเรื่อง	▶ กลิ่นจางหายความหวาน ‘เกลือตานี’	14
สารคดีพิเศษ	▶ บันทึก... ‘ชีวิตในก้อนหิน’ ตอนที่ 6	20
บทความพิเศษ	▶ ทำไมพระสงฆ์จึงมีความสำคัญต่อสังคมไทย? (2)	24
บทความพิเศษ	▶ เปิดโรคแมงพุดคุ้ยดับไฟได้ ฉบับพระปกเกล้า	27
คนที่ก้าว	▶ ศ.ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์ เกสัชกรยิปซีฯ (3)	30
นักเขียนน้อย	▶ เส้นทางจากแรงบันดาลใจ	34
	▶ อีสานบ้านนา สู่รสบ้านเรา	37
พลังเยาวชน	▶ Young Scientist อับดุลญับบาร์ กริยา	40
รายงานพิเศษ	▶ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในประวัติศาสตร์ไทยฯ (3)	44
หนังสือสื่อแผ่นดิน	▶ แนะนำหนังสือ	46
วันนี้ วันนั้น	▶ ชี้อะเลียมทาง	48
กิตติกรรมบัตร	▶ YOUNG เยาว์ (2)	50
รายงานพิเศษ	▶ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนฯ	52
เรื่องจากทางบ้าน	▶ ช้างที่กลายเป็นหิน Batu Gao	54
ภาพเก่า	▶ น้ำท่วม ยะลา ปี 2510	56

สัมภาษณ์พิเศษ	▶ เสวนาเปิดตัวหนังสือ ‘ฉีกแผ่นดิน: อิสลามและปัญหาความชอบธรรมในภาคใต้ฯ	58
ข่าวเด่นรอบเดือน	▶	64
สืบสานงานภูมิปัญญา	▶ ‘กริช’ เครื่องราชกกุธภัณฑ์ เจ้าเมืองมลายู (จบ)	66
มองอย่างอุสตาซ	▶ กระบวนทัศน์อิสลามในการหนุนเสริมกระบวนการพูดคุย เพื่อสันติภาพ	68
สะพานคำ	▶ ผู้เข้าถึง	70
สะพานภาพ	▶	71
รายงานพิเศษ	▶ มรดกไทย ได้ร่วมพระบารมี	72
	▶ การเผยแพร่ความรู้เรื่องการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนังฯ	73
จากโลกมาสู่ประชาชนอาเซียน	▶ บทสรุปบันทึกถกเถียงแต่ไม่ดับ การศึกษาดูงานมาเลเซีย 2011(1)	74
ผลิตภัณฑุ์ชุมชน	▶ ผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมผมสตรี ชุมชนบ้านโลงู	76
เที่ยวผ่านเลนส์	▶ สองฟากฝัน ฮาลา-บาลา ตอนที่ 1	77
เมนูพื้นบ้าน	▶ ตู๋ปะ ชูตง ปลาหมึกยักษ์ได้	80
คำกวี	▶ ดวงใจโลกร้องเพลง	81
แสบ-ส่ง-เสียด	▶ จะเห็นไหม?	82
Jalur Perjalanan dari Inspirasi : เส้นทางจากแรงบันดาลใจ		83
Dari Isan perkampungan ke Bang-nara Rumah Kita อีสานบ้านเรา		85
หนังสือตอบรับนิเทศสาร		89
แบบสอบถาม		90

เรื่องจากปก

กองบรรณาธิการ

บทกวีแห่งผืนป่า ฮาลา-บาลา

มองจากมุมฟ้า, ถ้อยเจรจากำลังเริ่มต้น ขณะเจ้าแมงป่องยักษ์โยกตัวตามแรงลมซึ่งที่ความแรงผ่านพัดมาตามช่องเขา นำพาชีวิตน้อยๆ มุ่งเยือนและค้อมค่านับมหาผืนป่าตามเส้นทางฟ้า

เท่าที่ความฝันเปิดดวงตาข้าพเจ้า ส่วนหนึ่งของป่าผืนสุดท้ายปลายด้ามขวานตามที่ฉันจินตนาเห็น ย่อมสมคำร่ำลือว่าเป็น ป่าดงดิบชื้นหรือป่าฝนเขตร้อน (Tropical Rain Forest) หลายแสนไร่ในคาบสมุทรมลายูที่มีความสมบูรณ์โดดเด่นและมีค่ายิ่ง เบื้องล่าง ตะวันทอแสงนวลตา ชับแน่นเขียวชอุ่มใบไม้กับเงืงน้ำกว้างใหญ่ให้พริ่งเพริศใจ เขียวตัดฟ้า เรือน้อยวาดวงโค้ง ตัดผืนน้ำอาบน้ำเงินเข้ม ทั้งเงาเคลื่อนไหวรายเรียงผ่านสายน้ำฟูฟ่องแปรละอองขาวเป็นแนวยาว เหมือนงูขาวระเริงชล

นี่คือ 'ฮาลา-บาลา' ผืนป่าในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส อันมีนัยสะท้อนชื่อ หมายความว่าถึง ทิศทางมุ่งไปสู่ เช่น ทิศทางน้ำ ทิศทางดิน ทิศทางลม อย่างน้อยทิศทางของแม่น้ำสายบุรี แม่น้ำปัตตานี และ แม่น้ำสุโงโกะ-ลก 3 มหานทีสำคัญที่กำเนิดต้นธารมาจากทิวเขาสันกาลาคีรีกลางป่าฮาลา-บาลา ย่อมบ่งทิศทางของวิถีชีวิต ได้ชัดเจน

และแน่นอน นัยความหมาย ย่อมหมายรวมถึงทิศทางเคลื่อนไหวตัวของผู้คน

ที่มาของคำ 'ฮาลา-บาลา'

ครั้งหนึ่งภายใต้พื้นที่ที่กว่าแสนไร่ของฮาลา ณ ใจกลางป่าเขาแก่งหินเขตอำเภอเบตง กลับปรากฏพื้นที่ราบ 300 ไร่ กลายเป็นชุมชนฮาลาโบราณ (ฮาลา : ชุมชนที่ราบสูง) คือจุดพักแรมของนักเดินทางข้ามคาบสมุทรมลายู (ทิวสันกาลาคีรี : สันปันน้ำ แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำน่อง-เคดาห์) เนินนานจากยุคสมัยลังกาสุกะ ศรีวิชัย มาถึงสมัยรุ่งโรจน์ของนครรัฐปัตตานี หรือปัตตานี ดารุสสลาม 'นครรัฐแห่งสันติภาพ'

หุบภูจึง และเขาสูงนงูไร ไนไทรบุรีหรือเคดาห์ ซึ่งอวลด้วยอารยธรรมฮินดู-พราหมณ์ จะต่างได้กับที่ราบลุ่มน้ำปัตตานี และหุบภูโต-สันกาลาคีรี ในความหมายของการก่อเกิดตั้งถิ่นฐานของผู้คนและชุมชนครั้งบุพกาล เชื่อมสัมพันธ์ผ่านกาลเวลา จากโลกตะวันออกสู่โลกตะวันตก

จินตนาการข้ามสันเขาลูกแล้วลูกเล่า ซีดค้นด้วยพื้นที่ราบ แยกป่าเป็นสอง แต่ผืนนี้แน่นในสายใยและความรู้สึกผู้คน ผืนป่าอีกด้าน นั่นคือ ‘บาลา’ ในพื้นที่อำเภอเวียงและอำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส ที่บางตำนานบ่งความหมายว่า ‘ช่างมันเถอะ’ แต่พจนานุกรมภาษารูมี แปลว่า กลุ่มคน ทหาร หรือหน่วยอื่นๆ

เมื่อรวมคำจาก 2 ผืนป่ามารวมกัน ‘ฮาลา-บาลา’ จึงหมายถึง ทิศทางของการอพยพของคน หรือกลุ่มคน

กลุ่มคนจากทั่วทุกสารทิศที่มารวมตัวตั้งถิ่นฐานในนาม ‘ชุมชนฮาลา’ และ ‘ชุมชนบาลา’ เป็นปฐม

ผู้คนที่ใช้เส้นทางนี้สัญจรจากรัฐปะริก เคดาห์ มาเลเซีย สู่วัดช้างให้ บัตตานี เจกเซ่น ‘หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด’ หรือ ‘ท่านลังกา’ และอีกมากมาย ทั้งตามรอยเส้นทางสายศรัทธาและสายการค้าการขาย

คือกลุ่มคนที่สร้างตำนานควบคู่ไปกับผืนป่าแห่งนี้มายาวนาน เช่นชนพื้นเมืองเดิมหรือ ‘โอรังอัสลี’

‘อามิส : อัสลีที่ไม่ใช่ซาไก’ หนึ่งในอดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์มาลายา (พคม.) ที่ได้สัมผัสสัมผัสพันธะตราหนึ่งนั้น ช่างเปี่ยมมนต์ขลังและมากล้นด้วยมิตรภาพ แม้เจ้าตัวจะจากลาไปสู่อีกโลกแล้วก็เถอะ แต่ข้าพเจ้าจดจำได้เสมอถึงรอยยิ้มเจ้าเสน่ห์และมธุรสวาจาผ่านดวงตาเรไรระบำ

กลุ่มคนที่อพยพจากพื้นที่อื่นมาแสวงโชคที่ ‘เหมืองทองโต๊ะโมะ’ บ้านภูเขาทอง อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส

นำมาซึ่งฉากหนึ่งในจินตนาการของ ‘พนมเทียน’ ต่อการรังสรรค์นวนิยาย ‘เพชรพระอุมา’ รวมถึงการเติบโตใหญ่ของศรัทธาปสาทะของผู้คนต่อ ‘เจ้าแม่โต๊ะโมะ’ แม้นล่วงเลยมาในกาลปัจจุบัน

ที่สำคัญ เป็นพื้นที่ไกลห่างจาก ‘ดุซงญอ’ เพียงไม่นานเวลาเดินทาง และผู้คนแห่ง ‘เมืองคนดี’ (นร+อริวาส = นราธิวาส) ยังตราตรึงถึงช่างเผือกนาม ‘พระศรีนารัฐราชกิริณีฯ’ ที่เริ่มปรากฏกาย ณ เชิงชันกาลาศรี ในเพลานึ่งนั้น ครั้งหนึ่ง กลุ่มคนที่หัวใจไขนด้วยไฟอุดมการณ์ต่อสู้ในนาม ‘พรรคคอมมิวนิสต์มาลายา’ หรือ พคม. ก็ได้อาศัยผืนป่านี้เร้นกาย และวันนี้อาศัยเป็น ‘ร่วมไพร’ ได้อยู่อาศัยอย่างสงบร่มเย็น

ขณะอีกด้านมรดกศึกษาป่าต่างเรไรง่าย เช่น นกเงือก ปลามังกร (ตะพัด) ปลากรือเลาะ หรือชะนีดำใหญ่ที่เรียกกันว่า เขียมมั่ง (น่าจะเกี่ยวพันกับชื่อคนพื้นเมืองเดิม ‘เซมมั่ง’ หรือไม่ประการใด) หรือภาษามลายู Siamang แปลว่า ลิงสยาม กระนั้นหรือ และต่างอันใดกับชน ‘ซาไก’ ที่ยังคงวนเงี้ยวอยู่แนวไพรเป็นอาจิดน

แล้วยังมีพรรณไม้ต่างหยั่งรากผลัดใบ เช่น ไม้สีทองหรือย่านดาโอะ ดาหลา ปาล์มบังสุรย์ หรือลีแป ที่มีใบเช่นรูปเพชรตัด (Diamond Shape) และบ้างว่ามีรูปทรงเหมือนเครื่องขัตติยราชประเพณีจึงนำมาซึ่งชื่อ ‘บังสุรย์’ กระทั่งสมพงษ์ยกษ์มากต้นที่ยืนต้นประกาศศักดิ์ดาแห่งผืนป่า หรือ

สยาที่อวดศักดิ์แห่งสี่สนข้ามฤดู

เหล่านี้คือตำนานป่า ตำนานของผู้คน และตำนานของอะไรอื่นอีกมากมายที่บังเกิด

ชุมทรัพย์สุดขอบฟ้า

ผืนป่าขนาดใหญ่ที่กลายเป็นชุมทรัพย์สำคัญมีนามว่า ‘ฮาลา-บาลา’ หรือ ‘บาลา-ฮาลา’ ป่าผืนสุดท้ายปลายด้ามขวานซึ่งเป็นป่าดงดิบชื้นหรือป่าฝนเขตร้อน (Tropical Rain Forest) ในคาบสมุทรมลายูที่มีความสมบูรณ์โดดเด่นและมีค่ายิ่ง ด้วยลักษณะสังคมพืชที่แตกต่างจากป่าดงดิบอื่นที่พบในประเทศไทย ลักษณะพื้นที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีพันธุ์ไม้สำรวจพบใหม่และพบที่เดียวในโลก เช่น ไม้สี่สีทอง และเป็นแหล่งกำเนิดของ ‘ดาหลาดอกขาว’

ป่าฮาลาและป่าบาลาเป็นผืนป่าดงดิบที่ไม่ต่อเนื่องกัน แต่ได้รับการประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเดียวกันคือ ป่าฮาลา ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และอำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส และป่าบาลา พื้นที่ครอบคลุมอำเภอแว้ง และอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ผู้คนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จะเรียกป่าผืนนี้ด้วยการนำชื่อชุมชนของตนเองเป็นตัวตั้ง คือ หากเป็นคนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จะเรียกป่าผืนนี้ว่า ‘บาลา-ฮาลา’ ส่วนคนในพื้นที่จังหวัดยะลา จะเรียกว่า ‘ฮาลา-บาลา’

คำว่าบาลา-ฮาลา เป็นภาษามลายู ตามพจนานุกรมภาษารูมี ‘บาลา’ แปลว่า กลุ่มคนทหาร หรือหน่วยอื่นๆ ‘ฮาลา’ แปลว่า ทิศทางมุ่งไปสู่ เช่น ทิศทางน้ำ ทิศทางดิน ทิศทางลม เมื่อรวมคำทั้งสองเป็น ‘บาลา-ฮาลา’ แปลว่า ทิศทางของการอพยพของกลุ่มคน

จากเดิมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและศึกษารวมชาติจะรู้จักป่าฮาลา-บาลา ในนาม ‘เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฮาลา-บาลา’ ซึ่งได้รับการประกาศจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ.2539 ในแนวเขตชายแดนไทย-มาเลเซีย มีพื้นที่ประมาณ 270,725 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ทิวเขาสันกาลาคีรี เดิมพื้นที่ส่วนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปศึกษารวมชาติได้จะเป็นส่วนของป่าบาลาในพื้นที่อำเภอแว้ง และอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส โดยมีการตัดถนนสายความมั่นคง (ทางหลวงหมายเลข 4062) ไปตามเทือกเขาสันกาลาคีรี ทำให้การเข้าถึงพื้นที่ป่าง่ายขึ้น เริ่มจากบ้านนุเกะตา อำเภอแว้ง ตัดผ่านป่าบาลา และไปสิ้นสุดที่บ้านภูเขาทองในเขตอำเภอสุคีริน รวม 18 กิโลเมตร ซึ่งมีหน่วยพิทักษ์ภูเขาทอง หน่วยย่อยของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ตั้งอยู่

อีกด้านหนึ่งผู้คนรู้จักป่าฮาลา-บาลาในชื่อ ‘สวนป่าพระนามาภิไธยภาคใต้ ส่วนที่ 2’ ในสถานะป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ สัตว์ป่าและนกหายากนานาชนิด และเป็นที่อยู่อาศัยของคนพื้นเมืองเดิม (โอรังอัสลี) ที่ถูกเรียกขานกันว่า ‘ซาโก’ มีพื้นที่ขนาดใหญ่อยู่ในแนวรอยต่อระหว่างจังหวัดยะลาและนราธิวาส เป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำในเขื่อนบางลาง นักท่องเที่ยวสามารถล่องเรือชมธรรมชาติของขุนเขา ป่าไม้ และสายน้ำ โดยติดต่อได้ที่ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 445 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ภูมิประเทศโดยรวมของป่าฮาลา-บาลา มีลักษณะเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อน ความสูงจากระดับน้ำทะเลต่ำสุด 100 เมตร สูงสุด 1,466 เมตร เป็นป่าดงดิบชื้นหรือป่าฝนเขตร้อน มีความชื้นสูงตลอดปี ตั้งอยู่บริเวณตอนใต้สุดของประเทศไทย มีแนวป่าต่อเนื่องกับป่าเบญจทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย เมื่อรวมพื้นที่เข้าด้วยกันจัดได้ว่าเป็นป่าฝนเขตร้อนที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดบนคาบสมุทรมลายู พื้นที่ผืนตึกชุก ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยมากกว่า 2,000 มิลลิเมตรต่อปี ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของ กองร้อย ดชต.ที่ 445 ระบุขนาดพื้นที่ของสวนป่าพระนามาภิไธย ภาคใต้ ส่วนที่ 2 ว่า ครอบคลุมพื้นที่อำเภอแว้ง อำเภอสุคีริน อำเภอจะแนะ อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอเบตง จังหวัดยะลา มีเนื้อที่ทั้งหมด 836,000 ไร่ เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ประมาณ 687,500 ไร่ และเป็นพื้นที่ของป่าฮาลา-บาลา อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ประมาณ 318,993 ไร่

ป่าผืนนี้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าสำคัญและจัดเป็นสัตว์ป่าหายากอาศัยอยู่หลายชนิด ได้แก่ กระซู่ สมเสร็จ กระทิง เสือโคร่ง เสือลายเมฆ เลียงผา และช้างป่า เป็นต้น สัตว์ป่าประเภทนกมี 217 ชนิด 114 สกุล 38 วงศ์ สัตว์จำพวกเลี้ยงลูกด้วยนม มี 114 ชนิด 84 สกุล 38 วงศ์ สัตว์จำพวกเลื้อยคลานมี 30 ชนิด 24 สกุล 9 วงศ์ สัตว์จำพวกสะเทินน้ำสะเทินบก มี 23 ชนิด 15 สกุล 9 วงศ์ และยังมีปลามากมายหลายชนิดในแม่น้ำลำธาร ส่วนพรรณไม้ในผืนป่าแห่งนี้พบว่ามีย้อย่างหนาแน่น ไม้ยืนต้นมีเรือนยอดชิดกันและมักเป็นพืชในวงศ์ยาง เช่น ยางวาด กระบาก สยาแดง สยาขาว สยาเหลือง ไซเขียว ตะเคียน ชันดาแมว เป็นต้น ไม้ขนาดใหญ่ในวงศ์อื่นได้แก่ หยี ทองบั้ง หลุมพอกะบก กุหลิมหรือกระเทียมต้น ยวน และกฤษณา นอกจากนี้ยังมีพืชในวงศ์หมากและหวายขึ้นกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป รวมถึงไม้พื้นล่างหรือพืชคลุมดินอีกสารพัดชนิด

เรื่องเล่าที่เป็นตำนานไม่รู้จบ

เนิ่นนานมาแล้วที่เคยมีเรื่องเล่ามากมายเกี่ยวกับผืนป่าฮาลา-บาลา ทั้งเรื่องที่สร้างความประทับใจให้ผู้คนและสะท้อนความรันทศจากการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ การตัดทอนกอบโกยผลประโยชน์ใส่ตนและพวกพ้อง กระทั่งนำมาซึ่งการชนฆ่าทำลายล้างระหว่างกัน

เหล่านี้เป็นเพียงเศษเสี้ยวเรื่องราวที่ปรากฏและเกี่ยวพันกับความยิ่งใหญ่ของผืนป่าฮาลา-บาลา และแนวเทือกเขากั้นพรมแดนไทย-มาเลเซีย นาม ‘สันกาลาคีรี’ ทอดตัวในแนวตะวันตกเฉียงเหนือ-ตะวันออกเฉียงใต้เริ่มจากเขตแดนจังหวัดสตูลกับประเทศมาเลเซีย ทอดยาวไปทางตะวันออกเฉียงใต้กั้นเขตแดนระหว่างสงขลากับยะลา และจังหวัดนราธิวาสกับประเทศมาเลเซีย และทอดแนวยาวในเขตประเทศมาเลเซีย โดยยอดเขาที่สูงที่สุดของเทือกเขาสันกาลาคีรี คือยอดเขาอุลูตติ บาซาร์ (Ulutiti Basah) ตั้งอยู่บริเวณจุดรวมของเขตจังหวัดยะลา นราธิวาส และประเทศมาเลเซีย มีความสูงประมาณ 1,533 เมตร

แต่หากย้อนศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ ผืนป่าแห่งนี้คือสถานที่ที่มีเรื่องราวยุทธการความยิ่งใหญ่และสุดมหัศจรรย์หนึ่งในนั้นคือเรื่องของเหมืองทองคำบ้านโตะโมะ ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ดินแดนห่างไกลเร้นลับในป่าดิบกลางหุบเขา หนาแน่นด้วยต้นไม้ใหญ่จน

แดดแทบส่องไม่ถึงพื้น ชาวบ้านขนานนามที่แห่งนี้ว่าเขาโตะโมะและเขาลิโซ มีลำห้วยลิโซ เป็นสาขาหนึ่งของต้นแม่น้ำสายบุรีที่มีฝงทองคำปะปนอยู่ด้วย และหนึ่งในชาวบ้านที่นำสัมครพรรคพวกมาร่อนทองแถบนี้คือชาวจีนชื่อ ฮิวซันจิว ซึ่งทำมาค้าขายอยู่ในแถบไทยและมาเลเซีย ผู้เป็นต้นตระกูลของฉัตรชัยวิเศษสุวรรณภูมิ หรือ ‘พนมเทียน’ ศิลปินแห่งชาติชาวปัตตานี ด้วยเป็นบิดาของหลวงวิเศษสุวรรณภูมิ ผู้เป็นบิดาของพนมเทียนนั่นเอง

‘พนมเทียน’ เองยอมรับว่าดินแดนสุดแดนใต้อันลึกลับและเร้นลับที่เหมืองทองโตะโมะ คือส่วนหนึ่งของแรงบันดาลใจในการเขียนนวนิยายผจญภัย ลึกลับ ตื่นเต้นเรื่อง ‘เพชรพระอุมา’ ที่คงได้รับความนิยมในกลุ่มคนอ่านมาตราប់กระทั่งวันนี้

เหล่านี้ยังไม่นับรวมถึงตำนานว่าด้วยเรื่องบุญญาธิการของเจ้าแม่โตะโมะ ซึ่งเป็นที่นับถือของชาวสูงใหญ่ไกลและชาวจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งชาวจีนในประเทศมาเลเซีย หรืออีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจยิ่ง คือ ประวัติศาสตร์ว่าด้วยชุมชนฮาลา กลุ่มชนที่อพยพมาจากหลากหลายที่ โดยเฉพาะจากปัตตานี เพื่อมาตั้งถิ่นฐานในที่ราบกลางผืนป่าฮาลาด้วยจำนวนประชากรเพียง 300 กว่าคน ก่อนถูกบังคับให้อพยพโยกย้ายอีกครั้ง ช่วงเกิดปัญหาสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์มาลายา (พคม.) มาเคลื่อนไหวยุติในพื้นที่

อำเภอเบตง กระทั่งกลายเป็นชุมชนที่สาบสูญ แต่คงเป็นเรื่องราวยิ่งใหญ่ที่รอการสืบค้นด้วยยังมี ‘ตำนานที่มีชีวิต’ ปรากฏอยู่

ประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงเสมือนเป็นเรื่องราวสุดพิ้นห่างไกลตัว แต่แท้แล้วเป็น ‘รากเหง้าทางประวัติศาสตร์’ ที่น่าสนใจสำหรับคนชายแดนใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นผืนป่าฮาลา-บาลา สิ่งเหล่านี้ควรถูกถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้ซึมซับรับรู้เพื่อจักก่อให้เกิดความรักถิ่นเกิดและสะท้อนเรื่องราวต่างๆ

สู่การเป็น ‘อเมซอนแห่งอาเซียน’

สิ่งที่น่ากลัวที่สุดสำหรับมหาชุมชนทรัพยากรป่าฮาลา-บาลาคือการถูกจัดจ้องทำลายจากน้ำมือมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงซูลมุนของปัญหาไฟไต้นั้น นอกจากถูกใช้เป็นที่แผ่ตัวของผู้ก่อความไม่สงบบางส่วนแล้ว ภาคส่วนอื่นๆ ต่างก็หันมาแย่งชิงผลประโยชน์ที่จักได้จากชุมชนทรัพยากรนี้ด้วยตาเป็นมันวาวจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องหันมาให้ความใส่ใจกับการอนุรักษ์ผืนป่าแห่งนี้อย่างจริงจังภายใต้การผนวกรวมนโยบายและการบริหารจัดการจากทุกภาคส่วน

กรณีของ ‘อารี หนูชูสุข’ ในฐานะปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอัยเยอร์เวง ซึ่งดูแลพื้นที่บางส่วนของผืนป่า ที่ทั้งวางแผน เตรียมการ และได้ดำเนินการไปแล้ว จึงเป็นกรณีหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะเขาเป็นคนรุ่นใหม่ไฟแรงที่ขยันขันแข็งทำงานฝังตัวอยู่ในพื้นที่มานาน ทำงานเข้ากันได้เป็นอย่างดีกับผู้นำและสมาชิกชุมชน ไม่ว่าจะเป็น แวมะยูโธ๊ะ ดุลาตุนายกฯ รวมถึงสมาชิก อบต.อัยเยอร์เวง และ มนเทียร แต่ปูซู กำนันตำบลอัยเยอร์เวง กำนัน 5 แหนบทองที่เกิดและเติบโตในพื้นที่ตลอดจนได้รับการสืบทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับป่าฮาลาจากบิดา คือ มูเซ็ง แต่ปูซู กำนันคนแรกของตำบลอัยเยอร์เวง

ปลัดอารีฯ จบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาโท มหาวิทยาลัยขอนแก่น และกำลังศึกษาระดับปริญญาเอก ที่มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มีหลักยึดและแนวคิดการทำงานที่น่าสนใจ ขณะเดียวกันยังเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่วิทยาลัยชุมชนอำเภอเบตงอีกด้วย โดยงานเขียนชิ้นหนึ่งของ อารี หนูชูสุข คือเรื่อง ‘มหาป่าฮาลา-บาลา : อเมซอนแห่งอาเซียน’ กล่าวถึงการหาจุดแข็งจากการทำ SWOT ขององค์การบริหารตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ที่มีป่าฮาลา-บาลาเป็นเป้าหมายในฐานะป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในภูมิภาค ป่าแห่งนี้ที่ยัง

คงมีชนเผ่าซาไกอาศัยอยู่ในแบบวิถีดั้งเดิม ประกอบกับมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์โดยรอบอีก 27 แห่ง เป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำปัตตานี แหล่งพันธุ์ไม้และสมุนไพรที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ แหล่งผลิตพืชผลทางเกษตรหลากหลายชนิดพร้อมด้วยกลุ่มอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์พื้นเมืองภูมิอากาศดีตลอดปี ชุมชนมีความสามัคคีภายใต้ความหลากหลายหลายทางวัฒนธรรม มีชายแดนติดประเทศมาเลเซีย และมีเส้นทางสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ ปัตตานี-ปีนัง ตัดผ่านกลางตำบล

ประกอบกับพร้อมด้วยโอกาสทางการพัฒนา เพราะถือเป็น ‘ประตูเมืองเบตง’ เมืองท่องเที่ยวชายแดนใต้ ที่ตั้งห่างเกาะปีนัง ประเทศมาเลเซียเพียง 80 กิโลเมตร มีพื้นที่ส่วนใหญ่ติดทะเลสาบเขื่อนบางลางในอุทยานแห่งชาติบางลาง โครงการก่อสร้างสะพานข้ามทะเลสาบบางลาง ความยาว 300 เมตร, โครงการเจาะอุโมงค์ ความยาว 800 เมตร เพื่อร่นระยะทางของทางหลวงหมายเลข 410 จากเดิม 140 กิโลเมตรให้เหลือ 100 กิโลเมตร โครงการก่อสร้างสนามบินพาณิชย์ทางทิศใต้ของตำบลยะระม ประกอบมีพื้นที่ติดตำบลตานะแมเราะ แหล่งท่องเที่ยวข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์การต่อสู้พรรคคอมมิวนิสต์มาลายา

เหล่านี้จึงเป็นที่มาของวิสัยทัศน์ตำบลว่า ‘ภายในปี ค.ศ.2020 ตำบลอัยเยอร์เวง คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติระดับอาเซียน (อเมซอนแห่งอาเซียน) ราษฎร์มีคุณภาพชีวิตดี มีความสมานฉันท์ภายใต้ความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และเป็นแหล่งผลิตสินค้าการเกษตรคุณภาพสูง’

ทั้งนี้ อบต.อัยเยอร์เวง กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 6 โซน ได้แก่ โซนท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แหล่งท่องเที่ยวแนวแพทริมทาง แหล่งท่องเที่ยวผจญภัย แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การเกษตรโฮมสเตย์

จุดสำคัญสุดที่ อบต.อัยเยอร์เวง ต้องดำเนินการผลักดันให้บรรลวิสัยทัศน์ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลที่ว่า ‘ตำบลอัยเยอร์เวงคืออเมซอนแห่งอาเซียนในปี ค.ศ.2020’ คือต้องมีกลยุทธ์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในโซนเอ โซนแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือโซนป่าฮาลา-บาลา ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีคุณภาพให้ได้

จากนั้นเป็นต้นมาจึงได้ศึกษาหาแนวทางที่จะพัฒนาโดยระมัดระวังอย่างยิ่งที่ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางชีวภาพ ทางวัฒนธรรม และทางสังคมเสมอมา เพราะจาก

การศึกษาดูงาน ไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำแควใหญ่ที่กาญจนบุรี, เกาะพีพีที่จังหวัดกระบี่, เกาะพะงันที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี, ล่องแก่งที่นครนายก, ศูนย์วิจัยศึกษาป่าบาลา-ฮาลา อำเภอแวง จังหวัดนราธิวาส หรือที่ทะเลสาบโตนามในประเทศอินโดนีเซีย ล้วนมีข้อดีและข้อเสียที่สามารถนำมาปรับเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ดียิ่ง

“โดยเฉพาะปัญหาที่จะตามมาจากการพัฒนา เพราะเป็นที่ทราบกันว่าพื้นที่ชายแดนใต้ประชาชนส่วนใหญ่เป็นมุสลิมที่เคร่งครัดในหลักศาสนาเป็นอย่างยิ่ง จึงจำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องต้องตระหนักถึงผลกระทบจากการพัฒนาหรือกระการอย่างใดอย่างหนึ่ง ผมเองในฐานะ ปลัด อบต. อัยเยอร์เวง มีนโยบายในการพัฒนาโดยยึดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นหลัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้บริเวณปากคลองฮาลาเป็นมหาวิทยาลัยป่าของมวลชน เป็นแหล่งศึกษาวิจัยเพื่อการอนุรักษ์โดยเฉพาะ มีเป้าหมายเพื่อรองรับการศึกษารวมชาติของป่าดิบชื้นของนักเรียนนักศึกษา ตลอดจนประชาชนนักท่องเที่ยวทั่วไป ในลักษณะการออกค่ายค้างแรมเพื่อทัศนศึกษาสิ่งแวดล้อม”

ดังนั้นการดำเนิน ‘โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างนักเขียนและสร้างจิตสำนึกในการรักษาป่า’ ซึ่งจัดโดยองค์การบริหารส่วนตำบลอัยเยอร์เวง ร่วมกับกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 445 ซึ่งผู้เขียนมีโอกาสได้ไปร่วมด้วย จึงเป็นหนึ่งในตัวอย่างของความเอาใจใส่ของชุมชนและผู้นำชุมชน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน สร้างสัมพันธภาพของผู้คนในพื้นที่

“เราไม่ได้คิดเอาเศรษฐกิจเป็นตัวตั้งเพื่อมุ่งหาเงินรายได้เข้ากระเป๋าแต่ถ้ายเดียว การจะได้งบประมาณพัฒนามาช่วยนั้น ช้า-เร็วไม่สำคัญ เพราะยังเผลอเสียป่าฮาลา-บาลายังทรงคุณค่าในพื้นที่ตำบลนี้อีกนานเท่านาน ผู้ที่ได้ประโยชน์จากป่าฮาลา-บาลาต่างหากที่สำคัญ ขอให้ยึดส่วนรวมเป็นที่ตั้งก็เพียงพอ” อารี หนูชูสุข ทิ้งท้ายด้วยคำคมก่อนจากลากันอย่างมีนัยสำคัญต่อทิศทางการอนุรักษ์ชุมชนทรัพยากรฮาลา-บาลา ผืนป่าสำคัญที่ถูกเปรียบเทียบถึงขั้นเป็น ‘อเมซอนแห่งอาเซียน’ ซึ่งหลายหน่วยงานเริ่มหันมาให้ความสนใจ ‘ชุมชนทรัพย์’ แห่งนี้ โดยเฉพาะเพื่อตอบรับกับการเปิดประตูสู่ ‘ประชาคมอาเซียน’ ●

กรณีศึกษาสร้างจิตสำนึก ค่ายเยาวชนอนุรักษ์ป่า

โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักษาป่า เป็นโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลอัยเยอร์เวง ร่วมกับ กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 445 จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มกิจกรรมที่ดีในกระแหวางปิดภาคเรียนของเยาวชน ในตำบลอัยเยอร์เวง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา และเพื่อปลูกฝังแนวคิดอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าฮาลา-บาลา ของเยาวชนในตำบล โดยครั้งแรกจัดขึ้นในสมัยที่ พ.ต.ท.พิทักษ์ เอียดแก้ว เป็น ผบ.กองร้อย ตชด.ที่ 445 และนายอับดุลรอหนิง ลงซา เป็นประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอัยเยอร์เวง ในปี พ.ศ. 2545 และจัดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2551 ผู้เขียนได้รู้จักกับ ‘สำนักหัวใจเดียวกัน’ องค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานส่งเสริมกิจกรรมเยาวชน และประชาชน ในด้านการสืบสานอนุรักษ์สิ่งดีงาม ไม่ว่าจะเป็วิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น รวมไปถึง ทรัพยากรอันมีค่าใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยถ่ายทอดให้บุคคลภายนอกได้ทราบถึงแง่มุมที่แตกต่างจากสิ่งที่เห็นในสื่อหลักที่ผูกขาดการเผยแพร่ข่าวสารในขณะนั้น

‘สำนักหัวใจเดียวกัน’ ภายใต้การนำของนายชุมศักดิ์ นรารัตน์วงศ์ และทีมงานที่สำคัญ คือ นายชิน ฤวัลย์ภิชโย ช่างภาพฝีมือดี เลือดพัทลุง และนายธนาคม พจนานพิทักษ์ นักสื่อสารมวลชนเลือดสตูล อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ในขณะนั้น กำลังร่วมกันทำค่ายวรรณกรรมเยาวชนนักเขียน ณ มูลนิธิ ดร.รุ่ง แก้วแดง ตำบลลำพะยา อำเภอเมือง จังหวัด ยะลา ผู้เขียนจึงเห็นว่ ถึงเวลาที่จะปรับเปลี่ยนสาระโครงการฯ ควรเพิ่มหลักสูตรที่น่าดึงดูดเยาวชน และสามารถจุดประกาย ให้เยาวชนเติบโต เป็นกำลังหลักในการอนุรักษ์ป่าและทรัพยากรท้องถิ่นต่อไปในอนาคต ประจวบกับแนวทางของ สำนัก หัวใจเดียวกัน ที่มุ่งบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ที่ดีในสังคม ‘ทักษะการเขียนและการถ่ายภาพเบื้องต้น’ จึงเป็นคำตอบที่ที่ดีที่สุด ในการปรับโครงการเยาวชน ให้เหมาะสมในยามนั้น

การนำข้อดีของค่ายวรรณกรรมเยาวชนนักเขียนฯ มาผนวกกับค่ายอบรมเยาวชนเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าที่ ปากคลองป่าฮาลา-บาลา ได้รับการตอบรับโดยดีจากนายชุมศักดิ์ นรารัตน์วงศ์ และทีมงาน โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้าง นักเขียนและสร้างจิตสำนึกในการรักษาป่าจึงถือกำเนิดขึ้น โดยเปลี่ยนชื่อเป็น ‘โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างนักเขียนและ สร้างจิตสำนึกในการรักษาป่า’ ทั้งนี้ยังคงมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการรวมกลุ่มเยาวชนสร้างจิตสำนึกในการ หวงแหนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น รวมไปถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมเยาวชนให้รู้จักสามัคคี และวัตถุประสงค์ใหม่

ในขณะนั้นก็คือ เพื่อจัดกิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการ ‘เขียน’ โดยเปิดพื้นที่เพื่อกระตุ้นแรงบันดาลใจและเกิดกำลังใจ ในการส่งเสริมทักษะการเขียน การถ่ายภาพ ให้กับเยาวชน สำหรับเป็นพื้นฐานการเป็นนักเขียน หรือสื่อมวลชนที่ดีในอนาคต

และในปี พ.ศ.2553 เราก็ได้รับความอนุเคราะห์จาก กองการศึกษาเทศบาลเบตง สำหรับวิทยากรสนับสนุนการ มืออาชีพที่จะเข้ามาช่วยละลายพฤติกรรม ช่วยเยาวชนในการปรับตัว ลดความกดดันหรือความตื่นเต้นของเยาวชน เมื่อเข้ามาเพราะเด็กในพื้นที่ส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ขาด โอกาส ไม่กล้าแสดงออก ทำให้กิจกรรมไม่ไหลลื่น หากเข้าไปในค่าย ตชด. ที่ปากคลองฮาลา รวมไปถึงเพิ่มทักษะทางด้านศิลปะโดยเพิ่มวิชาศิลปะในการปะติดจากวัสดุธรรมชาติ อันเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกคิด ฝึกจินตนาการ สร้างแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ช่วยในการพัฒนาสมองซีกขวา ที่เป็นส่วนสำคัญในความสำเร็จในอาชีพการในอนาคต

โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างนักเขียนและสร้างจิตสำนึกในการรักษาป่าทุกครั้งที่ผ่านมา จะมีการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ อยู่เสมอ โดยเฉพาะตัวชี้วัดสำคัญ คือ จิตสำนึกในการรักษาป่า ความรู้สึกรักจะรักษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ให้ดีมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงจำนวนเยาวชนมีความสนใจ ความต้องการที่จะเข้าไปศึกษา ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ศึกษาความอุดมสมบูรณ์ ของป่าฮาลา-บาลา มากขึ้นทุกปี

ในอนาคตอันใกล้ หลักสูตรคาดว่าจะได้การบรรจุเพิ่มเติม คือ ความรู้เกี่ยวกับพฤกษศาสตร์ในท้องถิ่น ซึ่งคงต้องใช้นักวิชาการและปราชญ์ชาวบ้านในการกำหนดเนื้อหาหลักสูตรขึ้น รวมไปถึงการขยายโครงการฯ ไปถึงบุคคลเยาวชนภายนอกพื้นที่ เพื่อเป็นการขยายแนวคิด เมล็ดพันธุ์ที่ดีในสังคมให้ยิ่งกว้างขึ้นไป อันจะเป็นพลังในการหยุดยั้ง

การบุกรุกทำลายป่าฮาลา หรือป่าอนุรักษ์ใดๆ ซึ่งเป็นสาเหตุของภาวะโลกร้อนที่สำคัญนั่นเอง

โครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างนักเขียนและสร้างจิตสำนึกในการรักษาป่า ประจำปี 2556 ครั้งล่าสุด เราโชคดีที่มีทีมงานวิทยากรฝีมือดี จิตใจเยี่ยม มาร่วมหลายคน เช่น นายเกริ่น เขียนชื่น ช่างภาพรุ่นใหญ่ นายสุไลมาน ยาโม ศิลปินรุ่นใหม่ไฟแรง กลุ่มเมอญูโด เป็นต้น และทีมงานเก่าๆ ยังคงพร้อมพร้อมอย่าง ดร.ฐานกุล รัศมีสุวรรณท์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทีมฝึกวินัยของ ตชด. ทีมงานสำนักหัวใจเดียวกัน ทีมงานสนับสนุนการจาก กองเทศบาลเมือง และสตาฟฟ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกือบ 30 คน เด็กและเยาวชนภายในตำบลอัยเยอร์เวง อายุ 12-18 เข้าร่วมจำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้นประมาณ 80 คน จัดอบรมระหว่างวันที่ 1- 4 พฤษภาคม 2556 โดยการอบรมแบ่งเป็นการอบรมสัมมนาในห้องประชุมกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ที่ 445 อำเภอเบตง เป็นเวลา 1 วัน และเดินทางไป ณ หน่วยอนุรักษ์สวนป่าพระปรมาภิไธย ที่ 2 (ปากคลองฮาลา) เป็นเวลา 3 วัน

ผู้เขียนหวังอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านคงพอเข้าใจในสาระที่มาของโครงการอบรมเยาวชนเพื่อสร้างนักเขียนและสร้างจิตสำนึกในการรักษาป่าพอสมควร อนึ่ง หากผู้ใดสนใจรายละเอียดอยากดำริทำโครงการในแนวทางนี้ ไม่ว่าจะมุ่งมโด ผู้เขียนยินดีจะให้ความร่วมมือทุกประการ โดยสามารถติดต่อผ่านอีเมล areebe@hotmail.com ผ่านเฟซบุ๊ก sanira ok nation หรือ จดหมายที่อยู่ อปต.อัยเยอร์เวง อ.เบตง จ.ยะลา 95110 เบอร์โทร 073-285111 ในวันและเวลาราชการ รวมไปถึงหรือประสานงานผ่านนายชุมศักดิ์ นรารัตน์วงศ์ เจ้าของ ‘สำนักหัวใจเดียวกัน’ ก็ไม่ถือว่าผิดกติกาแต่อย่างใด ขอให้มีความหมายเพื่อส่วนรวม เพื่อการพัฒนาเยาวชน และเพื่อการรณรงค์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ ‘ป่าไม้’ เป็นพอ ●

ภาพเล่าเรื่อง

Sea Slow / IDIO Cinematography

SEA SLOW
IDIO CINEMATOGRAPHY

กลิ่นจางหายความหวาน 'เกลือตานี'

“ทำอาชีพนี้ตั้งแต่เด็กๆ ตามรอยพ่อมา สมัยก่อนคนที่นี่ทำนาเกลือกันมาก มีคนมากมายเป็นบรรยากาศที่
สนุกสนาน... แต่เดี๋ยวนี้เจียบเหงามาก มีไม่กี่คนเองเหลือแต่คนแก่ๆ”
ผู้เฒ่าจากชุมชนปากาบ้านยัง เล่าความรู้สึกในใจย้อนหลังเมื่อครั้งอดีตที่รุ่งโรจน์ในการทำนาเกลือของเมืองปัตตานี

SEA SLOW
IDIO CINEMATOGRAPHY

การทำนาเกลือและการค้าเกลือที่ปัตตานีมีมายาวนานกว่าสี่ร้อยปี เป็นสินค้าส่งออกต้นๆ ที่สำคัญของเมืองปัตตานี โดยเฉพาะช่วงพุทธศตวรรษที่ 21-25 เกลือจากเมืองปัตตานีถูกส่งไปจำหน่ายทั่วคาบสมุทระภาคใต้ เกลือตานีได้ชื่อว่า ‘เกลือหวาน’ หรือที่มีชื่อเสียง เรียกกัน ‘ซาแซ ตานิง มานิส’ (เกลือปัตตานีหวาน) ซึ่งมีความหมายที่ว่า รสชาติกลมกล่อม

SEA SLOW
IDIO CINEMATOGRAPHY

SEA SLOW
IDIO CINEMATOGRAPHY

แต่ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมบริเวณพื้นที่นาเกลือเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เริ่มมีการแบ่งพื้นที่เป็นเขตอุตสาหกรรม
เขตที่ดินทำนาเกลือเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกุ้ง

ตามมาด้วยการสร้างถนน และพัฒนาที่อยู่อาศัย สถานการณ์ปัจจุบันของนาเกลือคือ พื้นที่นาเกลือลดลงอย่าง
ต่อเนื่อง

...หรือว่า... ความหวานของเกลือตานี คงจางหายไปตามการเดินทาง... เวลา

สารคดีพิเศษ

จักรีทิพย์ อิศรางกูร ณ อยุธยา

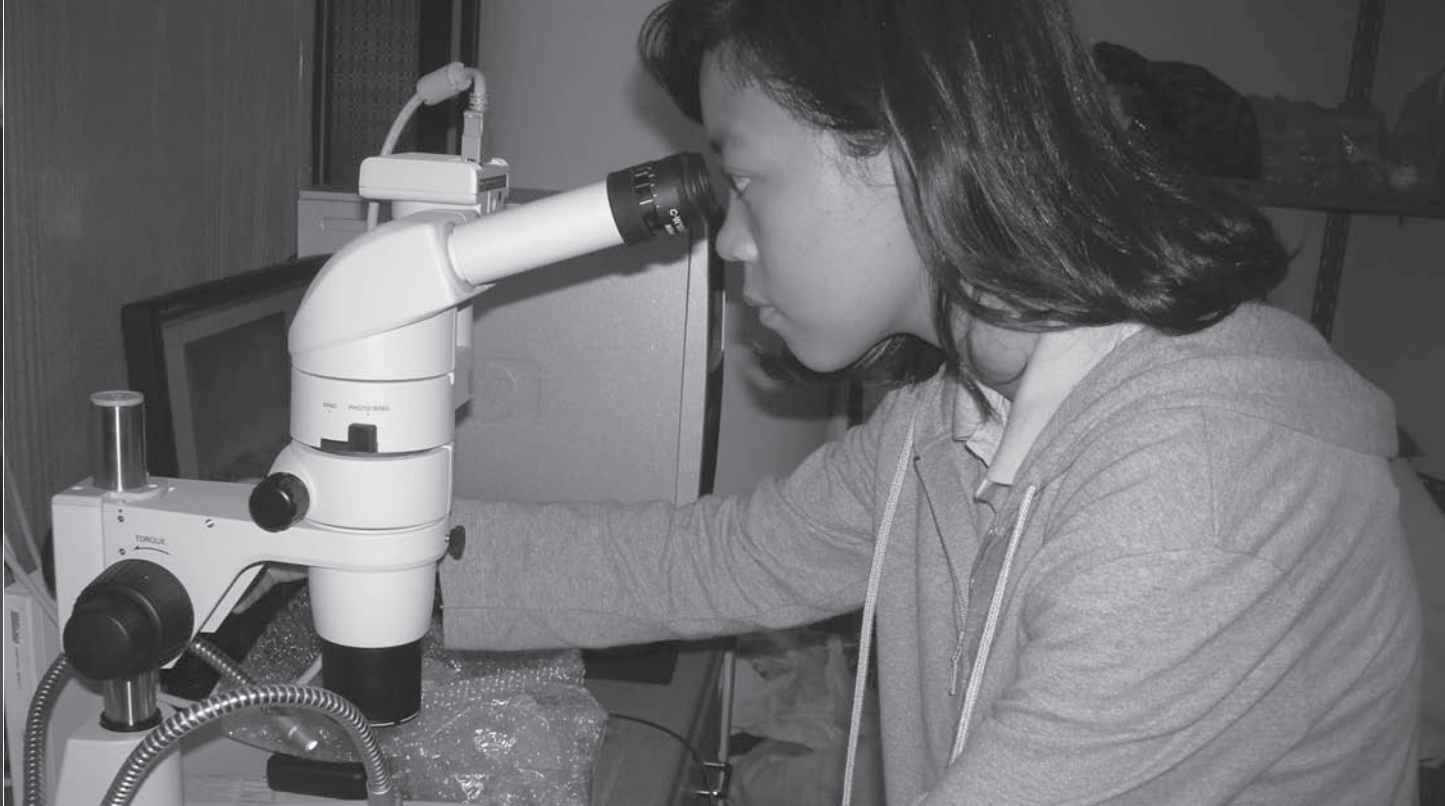
บันทึก... ‘ชีวิตในก้อนหิน’ ตอนที่ 6

17

-6-

สืบ... ส่อง... กับกล้องพิเศษ

เมฆครึ้มสีเทาสัญลักษณ์ของสายฝนเริ่มเบาบาง ท้องฟ้าเริ่มสดใส แสงแดดเริ่มสาดส่องให้เห็นความเขียวขจีของใบไม้ใบหญ้าที่เรียงรายอยู่ข้างทางขณะที่ฉันเดินทางมายังมหาวิทยาลัยมหาสารคามในเช้าวันนี้ ศูนย์บรรพชีวินเป็นจุดหมายของฉันดังเช่นสองวันที่ผ่านมา หลังจากที่เมื่อวานได้ไปทำการถ่ายภาพเอกซเรย์ฟอสซิลด้วยเครื่อง CT Scan ที่ห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัยแล้ว คราวนี้ก็ถึงเวลาต้องทำปฏิบัติการเกี่ยวกับฟันของไดโนเสาร์อีกอย่างหนึ่ง นั่นคือการใช้กล้องมองภาพสามมิติเป็นเครื่องมือในการส่องดูพื้นผิวของฟอสซิลฟัน

เมื่อเปิดประตูเข้ามาในศูนย์บรรพชีวินวิทยา พี่ป๋องได้พาฉันเดินเลียวขวาดตรงไปยังอีกด้านหนึ่งซึ่งตรงข้ามกับวันแรกที่ฉันเข้ามาเรียนรู้การใช้เครื่องมือวัดขนาดฟอสซิล ตรงมุมนี้เป็นส่วนที่ติดตั้งเครื่องมือที่เรียกว่ากล้องมองภาพสามมิติ ซึ่งเป็นกล้องที่ใช้ส่องดูพื้นผิวตัวอย่างได้ชัดเจน และยังสามารถถ่ายภาพออกมาในลักษณะสามมิติได้ด้วย ฉันเห็นพี่ป๋องก้มๆ เงยๆ ลากสายไฟเส้นนั้นเสียบสายไฟเส้นนี้ กดปุ่มนั่นบ้าง ปุ่มนี้บ้างกับที่เครื่องคอมพิวเตอร์และกล้องจุลทรรศน์ สักพักอุปกรณ์ทั้งสองอย่างนั้นก็ทำงาน ฉันจึงได้รู้ว่ากล้องที่ว่านี้สามารถเชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ได้ด้วย

“เดี๋ยวจะให้โต้งมาช่วยอธิบายวิธีการใช้ให้นะ เดี๋ยวขอไปหยิบฟอสซิลก่อน” สีหน้าพี่ป๋องสดใสเหมือนกับท้องฟ้าที่เป็นสีฟ้าสดในวันนี้ “อ้อ! แล้วอย่าทำเครื่องพังล่ะ” พี่ป๋องอมยิ้มและแสวงอย่างอารมณ์ดี ฉันมองหน้าพี่ป๋องแล้วยิ้มแห้งๆ ในใจอยากบอกเสียจริงๆ ว่า แหะๆ พังไม่ได้ค่ะพี่ป๋อง ไม่อย่างนั้นไม่มีทุนใช้คืนแน่ๆ...

“น้องเฟิร์สต้องการดูพื้นผิวฟอสซิลอย่างเดียวหรือต้องการถ่ายภาพด้วย?” พี่โต้งหันมาถามฉันขณะตรวจความเรียบร้อยของเครื่องไปด้วย

“เฟิร์สจะถ่ายภาพด้วยค่ะเพราะต้องเอารูปฟอสซิลไปวิเคราะห์ค่ะ”

พี่โต้งพยักหน้า แล้วเอาสายไฟอีกเส้นหนึ่งที่ต่อออกมาจากวัตถุที่มีหน้าตาเหมือนกล่องสี่เหลี่ยมสีเงินหนักอึ้ง และมีท่อยื่นออกมาเหมือนวงข้างสองข้าง ตรงปลายของท่อแต่ละข้างมีดวงไฟอยู่ข้างใน พอเสียบปลั๊กดวงไฟก็สว่างจ้าขึ้นมาทันที ซึ่งใช้เป็นแหล่งกำเนิดแสงเพื่อให้สะท้อนเข้าไปที่ตัวกล้อง ทำให้เราสามารถมองเห็นวัตถุที่เราต้องการส่องได้

“ก่อนใช้เครื่องนี้เราต้องเข้าโปรแกรมก่อน” แล้วพี่โต้งก็คลิกเมาส์เพื่อเข้าโปรแกรมที่เชื่อมโยงกับตัวกล้องจุลทรรศน์ “เวลาเราปรับกล้องเพื่อดูความคมชัดของภาพวัตถุ เราก็สามารถมองผ่านหน้าจอคอมนี้ได้เลย” พี่โต้งพูดไปเรื่อยๆ ระหว่างรอโปรแกรมเข้าที่

“เออล่ะ ตอนนี้อยู่คอมพร้อมแล้ว” พี่โต้งพูดขึ้นพร้อมกับเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่พี่ป๋องเอาฟอสซิลมายื่นให้พอดี ลักษณะของฟอสซิลชิ้นที่จะวิเคราะห์เป็นฟอสซิลฟันไดโนเสาร์ที่หักครึ่งท่อน พี่ป๋องอธิบายว่าตรงบริเวณที่หักนี้จะทำให้ฉันสามารถเห็นภาพหน้าตัดของมันได้ชัดหากนำมาส่องด้วยเครื่องมือนี้

“เอาถาดพลาสติกใสนี้เป็นฐานวางฟอสซิลนะ” พี่โต้งขยับแว่นตาก่อนยื่นถาดให้ฉันพร้อมกับดินน้ำมันก้อนหนึ่ง “เอาดินน้ำมันนี้ติดลงบนถาดก่อนแล้วค่อยเอาฟอสซิลติดบนดินน้ำมันอีกที มันจะได้ไม่กลิ้งไปมาตอนส่องกล้อง” ฉันรับอุปกรณ์ทั้งหมดมาจัดการตามที่พี่โต้งบอกอย่างระมัดระวัง พยายามจะไม่ตื่นแต่ก็อดไม่ได้ คอยเตือนตัวเองว่า ใจเย็นๆ อย่าทำฟอสซิลหล่นเชียวนะ!

แต่... ปัญหามันอยู่ตรงที่ว่าฟอสซิลฟันของฉันมันเป็นรูปทรงอิสระ แถมความหนาของมันก็ไม่เท่ากันตลอดทั้งชิ้น ไม่ว่าจะหมุนไปด้านไหนยังไงมันก็ไม่ยอมอยู่ในตำแหน่งที่ต้องการซะที

“จ้ะเดี๋ยวพี่จับให้ แล้วพี่รีศคอยปรับภาพละกัน” พี่โต้งพูดขึ้นหลังจากที่เห็นฉันพยายามปรับตัวอย่างให้อยู่ในตำแหน่งที่ต้องการอยู่สักพัก

“ถ้าจะย่อหรือขยายภาพ ก็ปรับตรงนี้นะ” แล้วชี้ไปที่ปุ่มควบคุมที่อยู่บนตัวเครื่อง “ปุ่มใหญ่เอาไว้ปรับเลนส์วัตถุ ส่วนปุ่มเล็กเอาไว้ปรับเลนส์ตา” แล้วก็ให้ฉันลองปรับภาพด้วยตัวเอง

“เรียบร้อยแล้วค่ะ ได้ภาพที่โอเคแล้ว” หลังจากใช้เวลาในการปรับภาพอยู่สักสองสามนาที ฉันก็เงยหน้าขึ้นจากเลนส์และหันไปบอกพี่โต้งที่ยืนดูอยู่ข้างๆ และพี่ป๋องที่อยู่ถัดออกไปพร้อมด้วยกล้องคู่ใจไว้คอยเก็บภาพการทำงานของฉัน

“ใช้สัญลักษณ์รูปกล้องสำหรับถ่ายภาพได้เลย” ฉันกดสัญลักษณ์นั้นตามที่พี่โต้งบอก พลันก็มีเสียง เเซะ ดังขึ้น แล้วฉันก็เห็นว่าบนจอคอมมีภาพฟันที่ฉันถ่ายภาพเมื่อกี้ปรากฏขึ้น ฉันจึงทำการบันทึกภาพเก็บไว้ แล้วก็ปรับฟอสซิลเพื่อหาตำแหน่งอื่นต่อไป ทำขั้นตอนเช่นนี้ไปได้สักพักก็ถึงเวลาพักเที่ยง พวกเราจึงออกไปหาอาหารทานกัน

ฝนที่หยุดตกตั้งแต่เช้าทำให้ท้องฟ้าในวันนี้เจิดจ้าไปด้วยแสงแดดจนฉันต้องใส่แว่นตากันแดดและสวมเสื้อคลุมเลยทีเดียวนะ ร้านอาหารที่ไปทานอยู่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมากนัก อาหารอีสานพื้นบ้านพวกหน่อไม้ลาว ไก่ย่าง ส้มตำ ข้าวเหนียว ลาบ ปลาต้ม ถูกยกมาวางเรียงอยู่ตรงหน้า ตอนแรกฉันก็ไม่ได้รู้สึกอะไรเพราะดูแล้วมันก็คืออาหารอีสานที่เห็นกันทั่วไป แต่

ก็แอบสงสัยอยู่ในใจเล็กๆ ว่า ทำไมพี่ป๊องอยากพาฉันมาลองชิมอาหารที่ร้านนี้ในวันนี้ และทันทีที่ลิ้นของฉันสัมผัสกับรสชาติของมันทำให้ฉันต้องทำตาขาวและร้องว่า อ้อโฮ! อร่อยจัง! ออกมาดั่งลั่นทังๆ ที่ปากยังเคี้ยวอาหารจนแก้มตุ่ยอยู่เลย เรียกรอยยิ้มให้กับพี่ๆ ที่มาด้วยกัน และเจ้าของร้านยามเที่ยงวันได้ดีจริงๆ

ปฏิบัติการถ่ายภาพฟอสซิลฟันไดโนเสาร์ด้วยกล้องมองภาพสามมิติของฉันกลับมาเดินหน้าต่อไปอีกครั้งตลอดช่วงบ่ายฉันใช้เวลาถ่ายภาพฟอสซิลฟันหลายสิบซี่ และทุกครั้งที่ฉันถ่ายภาพก็ไม่ลืมที่จะวางไม้บรรทัดไว้เพื่อเป็นสเกลและใช้กำลังขยายเท่าเดิมทุกครั้งตามที่

พี่ทั้งสองย่านักย้ำหนา เพราะจะทำให้สะดวกต่อการคำนวณหาขนาด และถ้าจำเป็นต้องเปลี่ยนกำลังขยายก็ให้จดกำลังขยายที่ใช้ครั้งใหม่ไว้ด้วย ค่าคำนวณครั้งใหม่จะได้ไม่คลาดเคลื่อน กว่าจะครบทุกซี่ก็เล่นเอาเกือบสี่ทุ่มเลยทีเดียว หันไปมองรอบๆ ศูนย์ฯ ใต้ทำงานทุกตัวว่างเปล่า เหลือเพียงฉัน พี่ป๊อง และพี่ไต้ง...

ข้างนอกมืดสนิท เห็นแต่แสงไฟตามทางเดินของตึกกับแสงจันทร์สลัวบนท้องฟ้า ประสบการณ์ของฉันไม่จบเพียงแค่นี้ ฉันเข้านอนด้วยรอยยิ้มที่เป็นสุขให้กับการค้นพบใหม่ๆ ของฉันที่จะมาถึงอีกในวันพรุ่งนี้ ...“ชีวิตในก่อนหินที่รัก!” ●

บทความพิเศษ

นพพล ลีนิน

ทำไมพระสงฆ์ จึงมีความสำคัญต่อสังคมไทย?

(ตอนที่ 2)

ขอยกตัวอย่างเพื่อสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนขึ้น จากผลงานของ เขมานันท์ ‘เวลาคือการเปลี่ยนแปลง’ หน้า 105 ภาค 2 นวัตกรรมทางจิต (Spiritual innovation) ดังนี้

“ฟังมาว่า เหตุเกิดในมหาวิทยาลัย SEVEN SEAS ซึ่งรวบรวมนักศึกษานานาชาติที่องค์การคาบสมุทร ครูก็บ่อนความรู้ อย่างกว้างขวาง อาจารย์คนหนึ่งวิพากษ์สังคมไทยว่าเป็นสังคมที่ล้าหลังมากที่สุดปล่อยให้บุคคลกลั่นแกล้ง ห่มเหลือง เทียว เรืออาหาร ผู้ให้ยังต้องกราบ เขามองว่าเป็นอนารยะ เขามองจากสังคมตะวันตก นักศึกษาไทยที่อยู่ที่นี่ไม่มีปากเสียง เพราะห่างเหินจากความเข้าใจจากเหง้าของตนเองเสียแล้ว แต่นักศึกษาญี่ปุ่นไม่ยอม เขาลุกขึ้นโต้แย้งๆ ที่ไม่ใช่บ้านเมืองของเขา เขาบอก อาจารย์ไม่เข้าใจเอง สำหรับตะวันออกผู้ให้ต้องเคารพผู้รับเสียด้วยซ้ำ ให้แล้วต้องให้เกียรติ นี่เป็นรากเหง้าของชีวิตที่เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ที่เรียกว่าทำบุญ ตักบาตรพระ ต้องเคารพพระที่รับทาน ถ้าเขาไม่รับเราไม่รู้จะให้ได้อย่างไร ผู้ให้จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นคุณค่าทางมโนธรรมเช่นนี้ ผู้ที่เติบโตทางตะวันตกจะเข้าใจผิดพลาดได้ง่าย เช่นชีวิตที่เนิบช้าของชาวบูรพาที่ศจะถูกมองจากชาวตะวันตกว่าช้าเกียจ... ชีวิตชาวบูรพาที่ศจะเรื่อยๆ สบายๆ ตามธรรมชาติ เหตุการณ์นี้เด่นชัดก่อนยุคล่าอาณานิคม”

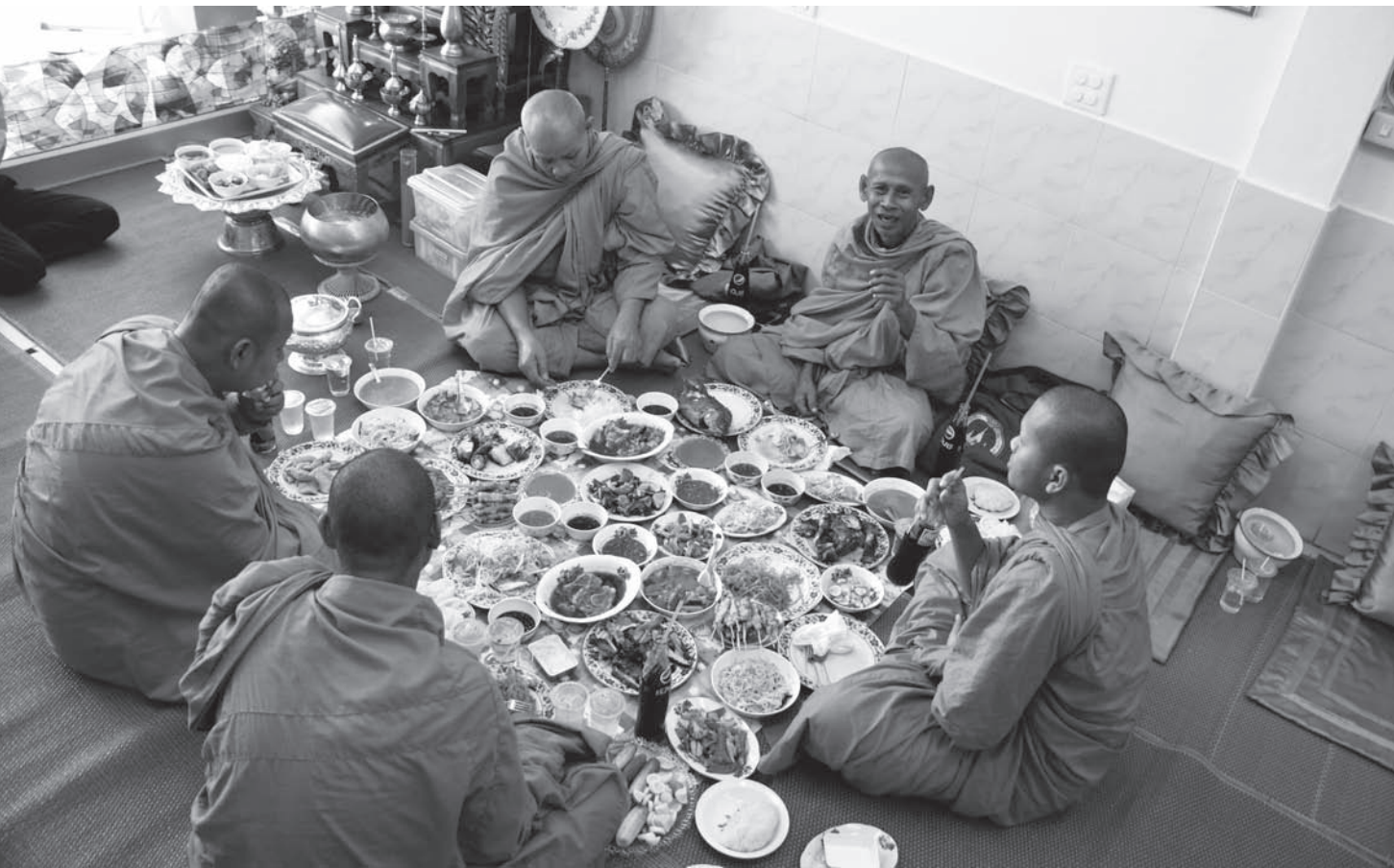
ในความเป็น ‘ปางมัดสุดท้าย’ ที่เชื่อมต่อระหว่างสังคมสงฆ์กับโครงสร้างอำนาจรัฐและสังคมไทย ในท่ามกลางกระแสวิกฤติศรัทธาที่เขย่าวกวด พางมัดสุดท้าย ซึ่งดูคล้ายเป็นมรดกเก่าที่พระสงฆ์รุ่นก่อนๆ ได้สั่งสมไว้ คือ คุฏฐูปการด้านการศึกษาในช่วงเวลาที่ชนชั้นนำในปัจจุบันส่วนหนึ่งเคยมีความผูกพันกับวัด กับหลวงพ่อกับโรงเรียนวัดในอดีต บรรดาเด็กวัดในอดีตที่ปัจจุบันเริ่มปลดเกษียณจากตำแหน่งโดยส่วนใหญ่ในระดับผู้บริหารในหน่วยงานราชการ และบนสมมติฐานง่ายๆ บนความเป็นไปได้ว่า ทิศทางของผู้บริหารหรือชนชั้นนำเหล่านี้ในอนาคตจะทดแทนด้วยนักเรียนนอกมากกว่านักเรียนที่เคยเป็นเด็กวัด

ในบทบาทที่สำคัญที่สุดของพระภิกษุสงฆ์คือเป็นผู้สอนธรรมเพื่อการแก้ปัญหาทางจิตใจของชาวบ้าน หากวัดและพระสงฆ์ไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับกระแสความท้าทายระหว่างสังคมโลกกับวิทยาศาสตร์ ทางออกหนึ่งคือการประยุกต์หลักธรรมคำสอนให้สามารถปรับใช้ได้จริง ซึ่งสามารถสร้างความยั่งยืนได้มากกว่าการสั่งสมอำนาจทางศิลปกรรม เพื่อกดขี่ผู้ที่ตั้งแงปฏิเสหหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา หากสามารถแปลความหมายธรรมะที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจหรือใช้แก้ปัญหาชีวิตได้ในวิถีปุถุชนทั่วไปที่ยังมีกิเลสหนาในรักโลกโกรธหลง ผู้คนในยุคปัจจุบันโดยส่วนใหญ่ผ่านระบบการศึกษาที่วางไว้ตามรากฐานคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลแบบตะวันตก ซึ่งมุ่งหาความจริงที่จับต้องได้ วัดระดับได้ปรากฏการตั้งคำถามต่อนิทานพื้นบ้านได้เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ และดูคล้ายจะสั่นคลอนโครงสร้างด้านศิลปกรรมไปทั่วประเทศ ในยุคที่ผีสิงเทวดาได้เร้นหายไปนอกชอยที่แสงนีออนเข้าไปไม่ถึง บวกพร้อมกับภาพข่าวพฤติกรรมด้านลบของพระสงฆ์ ยิ่งทำให้ผู้คนรุ่นใหม่ส่วนหนึ่งเพิ่มความเคลือบแคลงใจในพระพุทธศาสนามากขึ้น ทั้งนี้คนรุ่นใหม่ส่วนหนึ่งมีองค์ความรู้ที่หลากหลายขึ้นจาก

กระแสการตื่นรู้ในยุคการสื่อสารไร้พรมแดน ข้อสงสัยในชีวิต ข้อคิดหรือธรรมะต่างๆ สามารถหาอ่านได้ง่ายขึ้น

เราอาจมองภาพที่กว้างขึ้นหากทำความเข้าใจได้ว่าพระพุทธศาสนาไม่ได้จำกัดกรอบอยู่แค่ศาสนา เพราะสังขธรรมหรือความจริงอันประเสริฐย่อมเป็นเรื่องเดียวกัน ธรรมะจึงเป็นเรื่องของความจริงที่เป็นอยู่อย่างนั้นตามธรรมชาติ สังคมมนุษย์วิวัฒนาการมาเป็นสังขธรรมในตัวเองอย่างมีน้ำอดน้ำทนสูงส่งที่ดีกว่า วิวัฒนาการของสังคมมนุษย์ชาติแยกมนุษย์ออกเป็น 2 พวกใหญ่ๆ พวกแรกคือพวกที่ดำเนินชีวิตไปตามวิถีแห่งโลกิยชนโดยทั่วไป กับอีกพวกหนึ่งที่มีแสงสว่างหาความรู้ มีความกระหายใคร่รู้มากกว่าความอยากในเรื่องทั่วไป โดยสรรพวิชา สู้ศาสตร์ และศิลปะแขนงต่างๆ รวมถึง ดนตรีและบทกวี สุปรัชญา สู้สังขธรรม ซึ่งในพวกที่ 2 มักเข้าใจในวงวนของอำนาจในทางโลกได้แจ่มชัด ดังนั้นความทะเยอทะยานในอำนาจทางโลกจึงมีน้อย มักมุ่งสู่การเป็นผู้รู้ ผู้หลุดพ้นจากโลก ซึ่งเป็นไปได้ว่าในสมัยพุทธกาล นักบวชในพุทธศาสนา กับพวกไซฟิสในอารยธรรมกรีก อาจมีวิถีชีวิตที่ไม่แตกต่างกันมากนัก คือการยึดจุดคงที่ตรึง สละการสะสมทางโลกเดินทางค้นหาสังขธรรม บอกเล่าเรื่องราว ร่ายบทกวีสอนผู้คน แลกกับอาหารและที่พักพอประทังชีวิต แล้วพวกเขาก็จาริกไปในป่าเขาหรือถิ่นทะเลทรายอันกันดารหรือดินแดนอันเร้นลับในกาลก่อน

ในการสถาปนารัฐจำเป็นต้องยึดโยงอำนาจใน 2 ด้านเข้าด้วยกัน อำนาจในฝ่ายโลกิยชนซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนความรุนแรง การควบคุมด้วยอำนาจทางอาวุธ หรือการใช้พลังกำลังในการสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงทุนด้วย บวกพร้อมกับอำนาจอีกด้านหนึ่งคืออำนาจแห่งศรัทธาเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมของผู้คนในรัฐชาติ หากย้อนมองความอัศจรรย์ของโลก 2 ด้าน ในสังคมไทย พบว่าระหว่างความขัดแย้งในยุครอยต่อระหว่างสงครามเย็น พุทธศาสนาซึ่งยึดมั่นในหลักจารีตแบบดั้งเดิมถูกมองว่า

เป็นสิ่งล้ำหลัง ในมุมมองฝ่ายคอมมิวนิสต์หรือสังคมนิยม ซึ่งพื้นฐานเดิมที่มองว่าศาสนาเป็นสิ่งมอมเมาผู้คน ทศณะด้านลบที่เกิดขึ้นจากการทำสงครามจิตวิทยาเพื่อชิงมวลชน สะท้อนปฏิสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายก้าวหน้ากับฝ่ายอนุรักษนิยมอย่างชัดเจน ความขัดแย้งจากการปลุกระดมมวลชนทั้ง 2 ฝ่าย จากชาวพุทธไทยส่วนหนึ่งซึ่งตั้งแง่ต่อแนวคิดของฝ่ายก้าวหน้า ผลกระทบจากการเผชิญหน้าปรากฏชัดในสงครามประชาชน ได้ ส่งผลกระทบในระยะยาวมาจนถึงผู้คนในยุคปัจจุบัน ซึ่งปรากฏการณ์มหัศจรรย์ที่พระภิกษุอีกจำนวนหนึ่งที่ยังรักษามรรคาแห่งอุดมคติวัตรแบบดั้งเดิมเอาไว้ ท่านเหล่านั้นออกจากรักเสียดภัยไปในร่องรอยของการสู้รบโดยไม่ได้แผ่เร้นนัยยะทางการเมืองของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แม้พระภิกษุสงฆ์เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างสังคมรัฐชาติ แต่ในระหว่างการสู้รบของฝ่ายรัฐที่เลือกข้างโลกเสรีทุนนิยมกับฝ่ายกองทัพปลดแอก พระสงฆ์กลุ่มดังกล่าวกลับปลุกจิตสำนึกให้ชาวบ้านถือสันโดษ ละวางการสะสมด้วย

ความโลภ สังคมในช่วงเวลาที่ดูคล้ายมีมานมายาคติจากสงครามเย็นปกคลุมจนมืดมิด ความย้อนแย้งนั้นหนึ่งที่เกิดขึ้นคือ ความมืดนั้น กลับเป็นแรงเสริมให้แสงดาวแห่งศรัทธาต่อกลุ่มพระสงฆ์ที่มีวัตรปฏิบัติงดงามจรัสแสงขึ้น

อย่างไรก็ตามความรวดเร็วของการสื่อสาร ภาพข่าวคลิบขาวดำในช่วงกว่า 20 ปีที่ผ่านมา ผู้เลือกประกาศแสงรัศมีธรรมแห่งพุทธะคล้ายถูกทดสอบด้วยท่วงท่าร้ายร้ายของมารดาโลก ดวงดาราที่ร่วงจากฟ้าในช่วงกระแสวิกฤตศรัทธา ผู้คนจำนวนหนึ่งตั้งคำถามต่อศรัทธาความเชื่อ จากประสบการณ์และมุมมองที่เห็นว่าพระภิกษุคือมนุษย์ แต่สังคมไทยจะดำรงการอยู่ร่วมบนรากฐานที่แห่งเฉาในสายธารแห่งศรัทธาได้อย่างไร เราท่านทั้งหลายอาจเป็นคำตอบให้ผู้คนในอีกหนึ่งร้อยปีข้างหน้า ●

เปิดโรดแมปพุดคุยดับไฟใต้ ฉบับพระปกเกล้า

กระบวนการพุดคุยสันติภาพดับไฟใต้ที่ดำเนินการโดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) นำโดย พล.ท.ภราดร พัฒนถาบุตร เลขาธิการ สมช. นั้น แม้จะได้รับกระแสตอบรับที่ดีจากบางฝ่าย แต่ก็ถูกทักท้วง วิพากษ์วิจารณ์จากหลายฝ่ายด้วยเช่นกัน

โดยเฉพาะประเด็นที่ความรุนแรงในพื้นที่ยังไม่ลดระดับลง แต่กลายเป็นว่ายิ่งพุดคุยยิ่งรุนแรง จนมีหลายเสียงเรียกร้องให้ทบทวนวิธีการ เพราะวิธีการที่ทำมามีจุดอ่อนหลายอย่าง ที่สำคัญไม่พบว่ามี ‘แผนยุทธศาสตร์’ หรือ ‘แผนปฏิบัติการ’ ที่ชัดเจนแต่อย่างใด

ที่ผ่านมา สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า ได้เสนอ ‘แผนที่เดินทางสู่สันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้’ หรือ Peace Roadmap For The Deep South Of Thailand ต่อ สมช. แต่ปรากฏว่าไม่ได้รับตอบรับหรือปฏิบัติตามเท่าที่ควร ทั้งๆ ที่สถาบันพระปกเกล้าก็เป็นหนึ่งในกลุ่มงานสนับสนุนการสร้างสภาวะที่เอื้อต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง ซึ่งเป็นกลุ่มงานหนึ่งใน สมช. ตามที่กำหนดไว้ในนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

ขับเคลื่อน 3 ช่องทาง

จากการพิจารณาเอกสาร ‘แผนที่เดินทางสู่สันติภาพ จังหวัดชายแดนภาคใต้’ ทำให้ทราบว่ากระบวนการสันติภาพ หรือ peace process ที่ สมช. กำลังเดินหน้า ยังขาดการดำเนินการตามหลักทฤษฎีที่ถูกต้องอยู่หลายขั้นตอน กล่าวคือ

การจัดโครงสร้างกระบวนการพูดคุยสันติภาพในระดับต่างๆ ต้องทำหลายๆ ช่องทางพร้อมกัน โดยแบ่งเป็นช่องทางหลักๆ ได้แก่

1. ระดับผู้มีอำนาจตัดสินใจ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีเลขาธิการ สมช. เป็นผู้ประสานการแปรนโยบายสู่ภาคปฏิบัติ
2. ระดับภาควิชาการและองค์กรเอกชน
3. ระดับชุมชนฐานราก

การขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยสันติภาพต้องเชื่อมร้อยไปพร้อมๆ กันทั้ง 3 ระดับ กล่าวคือ มีกลุ่มงานสนับสนุนการสร้างสมภาวะที่เกื้อกูลต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้ง มีผู้แทน สมช. กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันพระปกเกล้า เข้าร่วม

นอกจากนั้น ต้องมี ‘คณะพูดคุยหลัก’ ของรัฐบาลที่ทำหน้าที่พูดคุยกับกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ

เชื่อมโยงประชาสังคม

ทั้งนี้ คณะพูดคุยหลักของรัฐบาลต้องมีการทำงานเชื่อมโยงกับภาคประชาสังคม ซึ่งทำหน้าที่เป็นภาคีเครือข่ายสนับสนุนกระบวนการสันติภาพจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น สถาบันวิชาการด้านสันติศึกษา ผู้นำศาสนา เครือข่ายสตรี เครือข่ายเยาวชน นักศึกษา สื่อมวลชน องค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น (ช่องทางที่ 2 และ 3)

ขณะที่คณะพูดคุยจากกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐ มีการทำงานเชื่อมโยงกับสภาองค์กรนำ และมีช่องทางสื่อสารกับกลุ่มขบวนการกลุ่มต่างๆ

จุดสำคัญก็คือ ควรมีช่องทางหารือกันอย่างไม่เป็นทางการด้วย!

2 ปีสู่สันติภาพ

นอกจากนั้น สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า ยังได้เสนอ ‘แผนที่เดินทางสู่สันติภาพ’ เอาไว้คร่าวๆ โดยกระบวนการนี้จะใช้เวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี เริ่มจาก

- ลงนามในฉันทามติทั่วไปว่าด้วยกระบวนการพูดคุยสันติภาพ (ดำเนินการไปแล้วระหว่าง พล.ท.ภราดร กับ นายฮัสซัน ดอยิบ ที่อ้างว่าเป็นแกนนำขบวนการบีอาร์เอ็น)
- แต่งตั้งคณะผู้แทนระดับสูงซึ่งต้องครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย
- พิจารณาวาระการพูดคุยที่ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้อง

กันสำหรับการพบกันครั้งแรกร่วมกันเป็นทางการ

- พุดคุยครั้งแรกอย่างเป็นทางการ เน้นทำความเข้าใจกระบวนการพุดคุย เช่น ความถี่ในการพุดคุย การพิจารณาบทบาทของสื่อมวลชน แต่งตั้งผู้สื่อสารกับสาธารณะ การรักษาความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมพุดคุย เป็นต้น

นอกจากนั้น ควรมีการตั้งคณะพุดคุยหลัก และพิจารณามาตรการเบื้องต้นในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างกัน

- ดำเนินการตามมาตรการเสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างกัน ทั้งมาตรการหลักและมาตรการเสริม เช่น การเริ่มลดความรุนแรง การส่งเสริมการใช้ภาษามลายู การยกเลิกการใช้กฎหมายพิเศษ การส่งอาวุธคืนบางส่วน และการปล่อยตัวนักโทษ เป็นต้น

- พุดคุย หรือ และติดตามผลการดำเนินการ

ทั้งนี้ ขั้นตอนการสร้างมาตรการเสริมสร้างความเชื่อมั่น ใช้เวลาอย่างน้อย 6 เดือน ผลคือระดับความไว้วางใจกันเพิ่มมากขึ้น และความรุนแรงเริ่มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อผ่านขั้นตอนดังกล่าวทั้งหมดแล้ว และได้ผลอย่างเป็นทางการที่น่าพอใจจึงจะเข้าสู่ขั้นตอนการกำหนดประเด็น

การพุดคุยเพื่อนำไปสู่ ‘ข้อตกลงสันติภาพ’ ซึ่งแต่ละฝ่ายไปจัดทำมาแล้ว นำมาเสนอเพื่อหาฉันทมติร่วมกัน ขั้นตอนนี้ใช้เวลาประมาณ 3-6 เดือน

กรอบประเด็นการพุดคุยเพื่อนำไปสู่ ‘ข้อตกลงสันติภาพ’ ควรครอบคลุมเรื่องเหล่านี้ อาทิ ความมั่นคง การบริหารการปกครอง การศึกษา ภาษา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ การพัฒนา การปฏิรูปกฎหมาย การยอมรับอัตลักษณ์ ความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน การเคารพสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

หลังจากผ่านขั้นตอนกำหนดประเด็นพุดคุยเพื่อนำไปสู่ ‘ข้อตกลงสันติภาพ’ แล้ว จึงมีการแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อร่วมกันพิจารณา ‘ข้อตกลงหยุดยิงชั่วคราว’ พร้อมตั้งคณะทำงานพุดคุยในรายละเอียดของแต่ละประเด็นเพื่อนำไปสู่ ‘ข้อตกลงสันติภาพ’

จากนั้นจึงดำเนินการตาม ‘ข้อตกลงหยุดยิงชั่วคราว’ และพุดคุยในประเด็นต่างๆ ทั้งหมด ขั้นตอนนี้ใช้เวลาอีก 9 เดือน ก็จะเข้าสู่กระบวนการพุดคุยเพื่อหา ‘ข้อตกลงสันติภาพ’ และบรรลุ ‘ข้อตกลงสันติภาพ’ ในที่สุด

โดยหลังจากนั้นก็จะต้องมีกลไกติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามข้อตกลงสันติภาพด้วย ●

๑

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖

โรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์

คนที่ก้าว

ชุมศักดิ์ นราธนะวงศ์

ศ.ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์ : เกลี้ยกรอชิปซี เดินทางไกลเพื่อมวลมนุษยชาติ... (3)

28 พฤษภาคม 2556

ห้องประชุม โรงพยาบาลรามาธิบดีราชชนครินทร์

คณะบุคลากรที่ตั้งใจเดินทางมาจากหลากหลายสถานที่ ทั้งโรงพยาบาลจะนะ จ.นราธิวาส โรงพยาบาลกะป้อ จ.ปัตตานี โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช สายบุรี จ.ปัตตานี โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ยะหา จ.ยะลา รวมถึงโรงพยาบาลรามาธิบดีราชชนครินทร์ และผู้เกี่ยวข้องรวมแล้วกว่า 20 ชีวิต ทอดยเข้าสู่ห้องประชุมโรงพยาบาลรามาธิบดีราชชนครินทร์ กระทั่งครบองค์ประชุม ผู้อำนวยการโรงพยาบาลรามาธิบดีฯ พร้อมทั้งทีมงานเข้ามาทักทายให้กำลังใจแก่ ศ.ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์ และผู้เข้าร่วมประชุม

และแล้วการประชุมพิเศษนี้สำคัญก็เริ่มต้นขึ้น...

“ก่อนอื่นก็ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่มุงมันสละเวลา ทุ่มเท อดทน ในภารกิจจ้วงส่งเสริมการผลิตและใช้สมุนไพรรักษาในพื้นที่ยังขาดขาดแคลนภาคใต้ โครงการนี้ที่ทุ่มเทมาก ถือว่าเป็นโครงการใหญ่โครงการสำคัญอันดับที่ 2 รองจากการใช้ชีวิต 9 ปีเต็มในการผลิตยาราคาถูก เพื่อต่อลมหายใจให้ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวีในทวีปแอฟริกา” ศ.ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์ ซึ่งนั่งเป็นประธานอยู่หัวโต๊ะ สะท้อนความรู้สึกผ่านแวตตามุ่งมั่น

บรรยากาศในห้องประชุมเป็นไปแบบสบายๆ ด้วยความเป็นกันเองผสมอารมณ์ขันแบบลุ่มลึกของผู้ได้ชื่อว่า ‘เภสัชกรชิปซี’ ด้านซ้ายมือ คือ คุณณนินต์ย์ จงจิระศิริ ผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดทำ Roadmap พัฒนาเครือข่ายยาสมุนไพรสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถัดมาอีกท่านหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญเช่นกัน คือ ผศ.ดร.ภญ. สิทธิศรี ปิ่นสุวรรณ คนบดี

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่วนที่เหลือคือบุคลากรด้านเภสัชฯ และอื่นๆ ที่ได้รับเชิญมาร่วมประชุมเพื่อสร้างปรากฏการณ์สำคัญร่วมกัน ซึ่งต่างนั่งฟังกันอย่างตั้งใจ

ศ.ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์ เล่าภาพความหลังว่า วัยเด็กคุณพ่อเธอซึ่งเป็นหมอ เคยมาปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ตำบลตันหยงมัส อำเภอกระแจะ จังหวัดนราธิวาส ทำให้ช่วงชีวิตหนึ่งเธอจึงเติบโตและผูกพันกับแผ่นดินนี้มาก

“จนกระทั่งผ่านมาหลายสิบปี ปีนี้ถือเป็นปีที่ 60 ของชีวิตพอดี หลังจากไปสร้างคุณประโยชน์ในที่อื่นๆ มากมายแล้ว ก็ถึงเวลานำความรู้ประสบการณ์ กลับมาทำอะไรเพื่อพื้นที่ที่เราเคยเติบโตและผูกพันกันมา”

ภาพฝันวัยเยาว์ :

‘เภสัชกรยิปซี’ ศ.ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์

ย้อนภาพไปเมื่อเกือบ 60 ปีก่อน เด็กน้อยคนหนึ่งกำลังนั่งเล่นและเฝ้ามองทิวมะพร้าวยาวเหยียดริมชายหาดสวยงาม บางช่วงของเม็ดทรายขาวนวลสุดลูกหูลูกตา คือต้นผักบึงทะเลที่ชูช่อด้วยดอกสีม่วงเด่นตา เวลานั้นบนเกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี ยังเป็นชุมชนที่ไม่ใหญ่มากนัก

เมื่อเทียบกับปัจจุบัน มีประชากรเพียงประมาณ 30,000 คน

เด็กน้อยจดจำภาพในวัยเยาว์ได้อย่างแนบแน่น ทุกอย่างคือความทรงจำแสงงดงามตราตรึงอยู่ในใจเสมอ

เวลานั้น หากใครเดินผ่านไปผ่านมาแล้วเห็นภาพเด็กหญิงคนหนึ่งที่ชอบนั่งเหม่อลอยมองทิวทัศน์อยู่ริมทะเล คงไม่คาดคิดว่าเด็กน้อยที่เห็น กาลต่อมาจะกลายเป็นบุคคลที่โลกยกย่องกระทั่งได้รับรางวัลจากสถาบันต่างๆ ในระดับนานาชาติมากมาย

‘เด็กหญิงกฤษณา ไกรสินธุ์’ มีพี่น้อง 2 คนอายุไล่เลี่ยกัน เธอเป็นพี่สาวคนโต ส่วนน้องชายอายุห่างกัน 1 ปีบิดาประกอบอาชีพเป็นหมอ ส่วนมารดาเป็นพยาบาลทำงานอยู่ที่สถานีอนามัยที่มีเพียงแห่งเดียวบนเกาะ

“ตอนที่เป็เด็ก ฉันจะชอบอยู่กับคุณยายซึ่งบวชเป็นชี้อยู่ที่วัดแจ้ง ใกล้ๆ กับบ้าน คุณยายเป็นคนมีเมตตาใจบุญสุนทาน ฉันชอบไปนั่งในโบสถ์กับคุณยาย รู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่ใกล้ท่าน ชอบทานข้าวกับคุณยาย ซึ่งปกติก็จะทานกับมือ ถึงแม้ว่าเราจะมีช้อนส้อมใช้แล้ว ก็ยังมีความรู้สึก ถ้าได้ทานข้าวกับมือจะอร่อยกว่า ฉันอาจจะเป็นคนแก่เกินวัย เพราะชอบอยู่ใกล้คนแก่ ชอบฟังคุณยายสั่งสอน เล่นิทานให้ฟัง” ศ.ดร.กฤษณา ไกรสินธุ์

ฉายภาพช่วงชีวิตวัยเยาว์ไว้ในหนังสือ ‘Journey of a Golden Heart’

เธอเล่าว่ามีประโยคหนึ่งจากคำสอนของคุณยายที่เธอประทับใจมาก เธอจดจำและถือนั่นในประโยคนีมาตลอดชีวิต นั่นก็คือ “เราต้องรู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือผู้อื่น ถ้าเรามีโอกาส ในโลกนี้ยังมีคนจน คนด้อยโอกาสอยู่เยอะ หากวันใดลูกอยู่ในสถานะที่จะช่วยเขาได้ อย่าปล่อยให้โอกาสนั้นสูญหายไป”

ในวัยเยาว์ หลังจบการศึกษาชั้นปฐมจากโรงเรียนบนเกาะสมุยถิ่นเกิดแล้ว เธอตัดสินใจมาเรียนหนังสือต่อยังใจกลางเมืองหลวง กรุงเทพมหานคร โดยกลายเป็นนักเรียนประจำที่โรงเรียนราชินี ก่อนจะสอบเข้าเรียนในระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากนั้นจึงไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ โดยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเภสัชวิทยา มหาวิทยาลัยสเตรทไคลด์ (Strathclyde University) เมืองกลาสโกว์ (Glasgow) ประเทศอังกฤษ และระดับปริญญาเอก สาขาเภสัชเคมี มหาวิทยาลัยบาธ (University of Bath)

“เวลาเรียนที่มหาวิทยาลัย ฉันเป็นคนประเภทชอบวิชาไหนก็เรียนวิชานั้น โดยเฉพาะวิชาทางเคมีซึ่งได้

เกรดเอกทุกวิชา ปกติแล้วก็ไม่ชอบทำอะไรไร้สาระ ชอบอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่ไม่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน เพราะมีความเชื่ออยู่เสมอว่า สมองคนเรามีสองส่วน ส่วนหนึ่งเราต้องรับอย่างอื่นเข้ามาผสมบ้าง ไม่ใช่มีแต่เรื่องยาอย่างเดียว ต้องมีทั้งศิลปะและวิทยาศาสตร์ จึงจะมีความสมดุลกัน การมีความคิดเป็นวิทยาศาสตร์อย่างเดียวอาจทำให้มองข้ามความละเอียดอ่อน ความเป็นศิลปะในงานทุกอย่างที่จะทำในอนาคต”

ห้วงเวลานั้น แม้จะเรียนด้านเภสัชฯ แต่เธอก็ไม่ได้รู้สึกว่าจะเรียนจบมาแล้วจะลุกขึ้นมาผลิตยาช่วยชีวิตคนได้ ยิ่งกว่านั้นก็ไม่คิดว่าจะเปิดร้านขายยาหรือทำงานในโรงพยาบาล ด้วยไม่เคยสนใจใครตรง ‘ความจำรวบ’ หรือ ‘การศึกษา’ แต่จะรู้สึกว่าคุณคนนั้นเก่งก็ต่อเมื่อแสดงความเก่งให้เห็นเท่านั้น

ในที่สุดสิ่งเหล่านี้ก็กลับสะท้อนอยู่ในความเป็นตัวเธอ เธอคนที่ได้สร้างปรากฏการณ์ดีๆ มากมายในการให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ร่วมโลก รวมถึงที่กำลังดำเนินการอยู่ในพื้นที่ ‘ชายแดนใต้’ เวลานี้ ●

นักเขียนน้อย

▼
สารินี บินตอเลาะ

เส้นทางจากแรงบันดาลใจ

บรรยากาศร่มรื่นสดใส ในสวนที่เต็มไปด้วยต้นปาล์มตัวอย่าง กล้วย มะพร้าว ผักบุ้ง และยังมีเลี้ยงแพะอีกด้วย สะอาดตาสะอาดใจหลายคนที่ยากจะมาสัมผัสร่องรอยชีวิตของคนๆ หนึ่งที่แสนจะอบอุ่น และมีความสุขกับชีวิตในสวนของตนเอง

ไม่น่าเชื่อ... ว่าชายคนนี้จะสามารถทำอะไรได้หลายอย่างมาก เขาปฏิบัติตามรอยเท้าพ่อหลวง ดูแลพื้นแผ่นดินที่พระองค์เคยเสด็จมาเยี่ยมด้วยความเป็นห่วงเป็นใยกับปัญหาที่ประชาชนต้องประสบที่จังหวัดนราธิวาสและจังหวัดอื่นๆ

เขาได้สร้างอนาคตที่ดีให้กับตนเอง และสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนอื่น ด้วยการหาจุดยืนของชีวิต และทำอย่างเรียบง่าย เขาบอกว่าวันข้างหน้าพวกเราจะทำอะไรกัน ถ้าไม่มีสวนแบบนี้

ฉันรู้สึกยินดีที่ได้มาสัมผัสกับชีวิตจริงของเขา ที่สามารถเปลี่ยนความง่ายให้กลายเป็นความงามได้อย่างน่าทึ่งและน่าติดตาม ฉันคาดหวังว่าคนอื่นที่เกิดบนพื้นแผ่นดินได้จะดำรงชีวิตให้ได้เช่นที่โนหลวง ทรงชี้ทาง และร่วมกันทำความดีเพื่อไม่ให้ในหลวงทรงเหนื่อย

ชายไทยมุสลิม คนที่ฉันเอ่ยมานี้.. มีชื่อว่า ‘มาโนชญ์ สูยี’ อยู่บ้านเลขที่ 74/1 หมู่ 1 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เขามีรูปร่างสูงใหญ่ ผิวคล้ำ มีน้ำเสียงดังชัดเจน และมีดวงตามุ่งมั่นที่จะเดินตามรอยเท้าของพระราชชา

เขาบอกว่าภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพระราชดำริ เดิมเขามีอาชีพรับจ้างทั่วไป หลังจากโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาในหมู่บ้าน เขาได้ไปศึกษาดูงานที่ฟาร์มตัวอย่างบ้านรอดันบาต และกลับมาลองทำที่นาร้างซึ่งเป็นมรดกตกทอดมาจากปู่ย่าตายาย แต่ที่นาร้างนั้นเป็นดินเปรี้ยว เคยปลูกอ้อยก็ไม่ได้ผลผลิต

ต่อมาในปี 2547 เขาเริ่มปรับเปลี่ยนพื้นที่นาร้าง โดยการยกร่อง เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงหน้าแล้ง เขาได้วางต้นกล้าแห่งความหวัง บนพื้นที่รวมประมาณ 20 ไร่ ส่วน

ที่ยกร่องได้นำดินปาล์มพันธุ์ดูราซึ่งดั้งเดิมมาจากประเทศเคนยาในทวีปแอฟริกาใต้) มาปลูกไว้ราว 500 ต้น

ปัจจุบันพี่มาโนชญ์ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลกะลุวอ และเป็นต้นแบบของชาวบ้านในชุมชน นับเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ประสบผลสำเร็จตามโครงการพระราชดำริ ที่เคยได้เรียนรู้จาก หลายๆ ที่ ทั้งที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

รอยยิ้มในความสำเร็จของเขา ปรากฏอยู่บนพื้นแผ่นดินที่พระองค์ท่านเสด็จฯ มา ณ จังหวัดนราธิวาส ทำให้พี่มาโนชญ์ได้ยึดถือ 2 คำ สั้นๆ เป็นคติเตือนใจ และเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับตัวเอง

‘ขยัน มีคุณธรรม จริยธรรม’ ●

นักเขียนน้อย

เพื่อพิรุณ มาประเทียบ

อีสานบ้านนา สู่รณบ้านเรา

“ตึก ตึก ตึก ตึก” เสียงหัวใจฉันเต้นแรงจนแทบไม่ได้ยินเสียงพูดของตัวเอง เพราะวันนี้ฉันจะได้ลงพื้นที่พร้อมเพื่อนๆ ต่างวัย ที่อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส ขณะกำลังเดินทางไปนั้น ฉันมองออกไปนอกตัวรถ ได้เห็นผู้คนมากมายที่ยังดำเนินชีวิตอย่างเป็นปกติ ไม่เหมือนข่าวที่ฉัน เคยรับรู้ก่อนที่จะมาเข้าค่ายในครั้งนี้เลยแม้แต่หน่อย ถึงแม้จะมีทหารคอยตั้งด่านตรวจอยู่ตลอดทาง และฉันก็รู้สึกตื่นเต้นทุกครั้งที่ได้เห็นพี่ ทหารถือปืนเดินไปมาเพื่อช่วยป้องกันอันตรายให้กับชาวบ้านที่อยู่ บริเวณนั้น แลมาบางครั้งฉันก็เห็นรถทหารแล่นไปมา ซึ่งหากเป็นจังหวัด อื่นคงมีโอกาสได้เห็นแบบนี้แค่ในวันเด็กเท่านั้น และทุกครั้งี่รถผ่าน ด่านตรวจ พี่ทหารจะยิ้มหรือไม่ก็โบกมือทักทายเสมอ จึงทำให้บรรยากาศ ครึกครื้นตลอดการเดินทาง

ในที่สุดฉันก็มาถึงจุดหมายปลายทาง นั่นก็คือ ‘โครงการบ้านเล็ก ในป่าใหญ่’ นิคมสร้างตนเองสุพรรณ ในพื้นที่ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุพรรณ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นโครงการ ในพระราชดำริของพระราชินี จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ ทั้งด้านการเกษตร และงานศิลปาชีพต่างๆ ให้ชาวบ้านมีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ฉันเลือกไปพูดคุยกับเจ้าของบ้านหลังหนึ่ง คือ คุณลุงสมศักดิ์ คงจิตร์คำ ชายวัยกลางคน รูปร่างผอมสูง และภรรยาชื่อ คุณบัวรัชนี ทำสีมา หรือ ป้าตุ้ม ซึ่งเป็นหญิงร่างท้วม ผิวสีดําแดง ทั้งคู่มีลูกชายวัย 17 ปี เพียงคนเดียว มองจากสภาพภายนอกบ้านแล้วจะเห็นว่ามีพืชพรรณที่สามารถใช้รับประทานได้อยู่เป็นจำนวนมาก และมีสิ่งปลูกสร้างจะเหมือนกันในทุกบ้าน คือโครงสร้างของบ้าน เป็นแบบบ้านปูน ยกพื้นสูง หลังคามุงกระเบื้อง มีรูปแบบที่ไม่ซับซ้อนนักโดยภายในบ้านของคุณลุงคุณป้าถึงแม้จะไม่กว้างขวางมากนัก แต่สิ่งของทุกอย่างก็ถูกจัดเข้าชั้นวางอย่างเป็นระเบียบ

เมื่อก้าวเข้าไปในบ้าน ฉันเองต้องตกตะลึง... เมื่อเห็นว่าภายในนั้นเต็มไปด้วยภาพถ่ายของในหลวง แม้แต่

ในตู้กระจกก็ยังมีใบธนบัตรแสดง ด้านที่มีรูปในหลวง ฉันลองนับภาพถ่ายดูแล้วก็พบว่ามีย่านมากกว่า 25 ภาพ ยังไม่รวมภาพถ่ายที่อยู่บนชั้น 2 ของบ้าน ซึ่งป้าตุ้มบอกว่ายังมีภาพของในหลวงอยู่อีกมากมาย พอได้ตามคุณลุงคุณป้าว่าทำไมถึงเก็บรูปในหลวงไว้มากขนาดนี้ ทั้งคู่ก็ตอบด้วยใบหน้ายิ้มแย้มทันทีว่า “ก็รักในหลวงนี่... อยากเก็บรูปท่านไว้ ไม่อยากทิ้งรูปท่าน” ถึงคำตอบนี้ จะเป็นคำสั้นๆ แต่ทุกคำพูดนั้นทั้งคู่ตอบมาด้วยความจริงใจ

ก่อนหน้าที่จะลงพื้นที่... คุณลุงดิลก ศิริวัลลภ ล่ามภาษามลายูประจำขบวนเสด็จฯ ได้มาเล่าถึงบุคคลในภาพถ่ายที่เคยมีโอกาสรับเสด็จฯ ในหลวง ฉันเองไม่เคยคาดคิดเลยว่าจะได้มาเจอกับ 1 ใน 9 บุคคล ในภาพถ่ายนั้น ซึ่งก็คือคุณลุงสมศักดิ์นั่นเอง

ลุงสมศักดิ์เล่าให้ฉันฟังว่า... ครั้งหนึ่งเมื่อลุงอายุเพียง 14 ปี ยังเป็นเด็กชาย เพิ่งย้ายติดตามพ่อมาจากโคราชได้ราวครึ่งปี มาอยู่ในนิคมสร้างตนเอง ตำบลภูเขาทอง อำเภอสุพรรณ ในหลวงได้เสด็จฯ มาที่หมู่บ้านยาเด๊ะ ตำบลภูเขาทอง เด็กชายสมศักดิ์ได้รับโอกาสให้สานหวายให้ในหลวง ทอดพระเนตร พระองค์ตรัสกับเด็กชายสมศักดิ์ว่า “ทำไหวหรือลูก เหนื่อยไหม” ถึงแม้

จะเป็นเพียงคำสั้นๆ แต่คนที่ถูกถามกลับมีความรู้สึก ตื่นเต้นใจจนพูดไม่ออก และคิดว่าตัวเองคงฝันไปเป็นแน่ ที่พระองค์ตรัสด้วย

ลุงสมศักดิ์เล่าต่อก่อนที่จะย้ายเข้ามาในโครงการ บ้านเล็กในป่าใหญ่ นิคมสร้างตนเองสุพรรณนั้น ลุงเคยอาศัยอยู่ที่โคราช ที่นั่นแห้งแล้งมาก ไม่มีงานให้ทำ แต่พอได้ย้ายเข้ามาอยู่ที่นี่แล้ว ชีวิตลุงกับป้าก็ดีขึ้นมาก จากที่ไม่มีงานทำก็ได้มาทำงานแกะสลัก สานย่านลิเภา ทอผ้า ปักผ้า ซึ่งเป็นงานในโครงการศิลปาชีพ อันเป็นพระราชดำริของพระราชนิ

“จากที่ไม่มีอะไรเลย จนได้มามีบ้าน มีที่ดินทำกิน หาเลี้ยงชีพ ที่มีวันนี้ได้ก็เพราะในหลวงและพระราชนิ ได้มอบโอกาสต่างๆ ให้” ลุงสมศักดิ์และป้าตุ้มพูดด้วยความ ตื่นเต้นใจ

ทุกครั้งที่พูดถึงในหลวงและพระราชนิ ทั้งลุงและ ป้าจะมีรอยยิ้มและแววตาที่แสดงถึงความซาบซึ้งใน พระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านเสมอ

หากถามฉันว่าเหนื่อยไหม กับการเดินทางมาที่ อำเภอสุพรรณครั้งนี้ ฉันบอกได้เลยว่าเหนื่อยมาก แต่คง ไม่มากเท่ากับในหลวงและพระราชนิ เพราะพระองค์จะ เสด็จฯ ไปทุกที่ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับราษฎร ทุกคน

เมื่อใดที่ฉันนึกถึงน้ำพระทัยของพระองค์ ความ เหนื่อยของฉันได้จางหายไปเพราะในครั้งที่พระองค์เสด็จฯ มายังไม่มีแม้แต่ถนน ลาดยาง และทางเดินก็ไม่สะดวก สบาย แต่พระองค์ก็เสด็จฯ โดยไม่เกรงความลำบากใดๆ เลย จนกระทั่งได้คลายความทุกข์ร้อนแก่ประชาชน จนหมดสิ้น น้ำพระทัยของในหลวงได้แผ่ขยายไปทั่ว ประเทศ ประชาชนทุกคนมีความรักและเทิดทูนให้ พระองค์ท่านเป็นดังพ่อของแผ่นดินไทย และตัวฉันเองก็ มีความภาคภูมิใจที่ได้เกิดเป็นลูกของพ่อ

แล้วคุณล่ะ... ดีใจและภูมิใจไหม ที่ได้เกิดมาเป็น ลูกของพ่อหลวง ●

พลังเยาวชน

ัจฉา วะจิตี

Young Scientist อับดุลญับบาร์ กรียา

เริ่มแรก ง่าย ๆ ก็แนะนำตัวก่อนเลย

ชื่อ 'อับดุลญับบาร์ กรียา' ครับ เพื่อนๆ เรียกผมสั้นๆ ว่า 'ญับบาร์'

ปีนี้อายุเท่าไรแล้ว

เพิ่งจะสิบแปดมาเมื่อไม่นานมานี้เอง กำลังจะเข้าปีหนึ่งครับ

คณะ? มหาวิทยาลัย ?:

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ครับ

ทำไมถึงอยากเรียนแพทย์

จริงๆ แล้วผมอยากเป็นนักวิจัยนะครับ แต่เป็นนักวิจัยมันช่วยเหลือคนไข้ไม่ได้ ถ้าเราเป็นหมอ เราก็ทำได้ทั้งสองอย่าง

เมื่อก่อนเรียนที่...

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ครับ

เห็นป้ายที่ทางเข้ามาหาลัย มีป้ายไว้นิรูปรเราด้วยนี่ เป็นยังไงมาั้งง

คือ ผมมีโอกาสได้เข้าร่วมโครงการ Asia Pacific Conference of Young Scientist (APCYS)¹ เมื่อประมาณต้นเดือนกันยายนปีที่แล้วครับ โครงการนี้จัดขึ้นที่ประเทศอินโดนีเซียครับ แล้วก็จัดขึ้นเป็นครั้งแรก ประมาณว่าเป็นโครงการนำร่องนะครับ

แล้วเข้ามาร่วมโครงการนี้ได้ั้งง

โครงการนี้เป็นโครงการที่ส่งมาจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีครับ ผมเองเรียนอยู่ห้องพิเศษของกระทรวง เป็นห้องเรียน วมว.² พอส่งโครงงานเข้าประกวดระดับประเทศ ก็ได้รับรางวัลชนะเลิศครับ สนามที่ว่านี่คือ สนามประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์ที่นักเรียนในโครงการ วมว. แข่งขันโครงงานกันครับ ทางกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ก็คัดเลือกนักเรียนไปร่วมโครงการสัมมนาที่อินโดนีเซียจากสนามนี้นี่แหละครับ

เท่าที่ทราบมา โครงการ วมว. มีจุดประสงค์เพื่อปั้นเด็กไทยให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ โหนๆ ก็เป็นคนหนึ่งในโครงการนี้ คิดยังงั้นกับโครงการนี้

ในความคิดผม ผมว่าเค้าไม่สามารถปั้นเด็กให้เป็นนักวิทยาศาสตร์ได้โดยตรงหรอกครับ ส่วนหนึ่งก็เพราะตลาดแรงงานบ้านเรามันไม่เอื้อกับตรงนี้อยู่แล้ว แต่อย่างน้อยเขาก็สามารถสร้างทัศนคติให้เด็กมีความเป็นนักวิทยาศาสตร์อยู่ในตัว ผมว่านะ จะเป็นหมอ จะเป็นนักธุรกิจ หรือจะมีอาชีพอะไรก็ตามแต่ ถ้ามีความเป็นนักวิทยาศาสตร์ รู้จักคิด สงสัย ชอบค้นคว้า ช่างสังเกตแล้วเอาไปต่อยอดเป็นอะไรใหม่ๆ เนี่ย ก็ถือว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่านะ ถึงจะไม่ได้เป็นนักวิทยาศาสตร์ที่เป็นนักวิจัยตรงๆ ก็ตาม แต่ก็ยังมีนักวิทยาศาสตร์ที่ซ่อนอยู่ในรูปอื่น ซึ่งสามารถพัฒนาต่อยอดได้อีก บางทีอาจดีกว่าการเป็นนักวิจัยก็ได้ บางทีนักวิจัยก็อยู่ในห้องแลป มีโจทย์ของเค้า แต่ถ้าเรามีความเป็นนักวิทยาศาสตร์ ถึงเราจะทำงานในด้านอื่น เราก็อาจต่อยอดงานของเราให้มันพัฒนาไปได้ โดยที่นักวิจัยก็ไม่ได้มองเห็นตรงจุดนี้ ผมคิดอย่างนั้นครับ แล้วโครงการที่ญี่ปุ่นบาร์ เอาไปนำเสนอระดับนานาชาติ ที่มีชื่อว่าอะไร

เครื่องตรวจวัดปริมาณวิตามินอีโดยใช้หลักการวิเคราะห์ภาพครับ

ฟังแล้วคุณเป็นวิทยาศาสตร์มาก ระบายความน้อยคะ:

ผมมองที่อุตสาหกรรมน้ำมันพืช อย่างการผลิตน้ำมันมะพร้าวที่อยู่ในสามจังหวัดบ้านเราเนี่ยครับ มันก็มีเยอะด้วย ผมสนใจตัววิตามินอี ที่คล้ายๆ ว่าจะเป็นตัวบอกคุณภาพของน้ำมันพืชพวกนี้

เหมือนที่โฆษณากันโครมๆ ว่า น้ำมันี่หอนี้ดีนะ วิตามินอีสูง อารมณ์ประมาณนั้นเลย

ใช่ครับ ผมเลยคิดต่อว่า แล้วเวลาเค้าจะตรวจสอบปริมาณวิตามินอี เค้าตรวจสอบกันยังไง คอยเปรยๆ กับอาจารย์ อาจารย์ก็บอกว่า เนี่ย... เครื่องตรวจวัดปริมาณวิตามินอีเนี่ย ราคาเป็นล้านเลยนะ ซึ่งถ้าอุตสาหกรรมน้ำมันเหล่านี้ต้องการตรวจสอบ ก็ต้องส่งตัวอย่างน้ำมันมาที่ศูนย์เลย

แม้มันอาจไม่ได้ล้ำข้ามมาก และไม่ได้แพงมาก เมื่อเทียบกับกำไรที่เราจะได้รับ แต่ผมมองถึงเทคโนโลยีที่เราจะมีจริงอยู่ที่เราสามารถใช้บริการของเค้าได้ แต่ถ้าเรามีเทคโนโลยีอยู่ในมือ มันจะง่ายกว่าไหม เพื่อเราจะสร้างนวัตกรรมส่วนตัวของเราขึ้นมา

เจ้าเครื่องแพงๆ ที่บอก มันเจ๋งมากครับ มันสามารถตรวจสอบสารต่างๆ ในตัวอย่างหนึ่งๆ แล้วบอกปริมาณสารเหล่านั้นได้แบบครอบคลุมกวาด แต่ที่เราต้องการจะตรวจสอบ คือ หาตัววิตามินอีในน้ำมันพืช แค่วิตามินอีอย่างเดียว เป็นไปได้ไหม ที่เราจะสร้างข้อจำกัดเฉพาะของเครื่องที่เราคิดขึ้นมา ให้สโคปแค่วิตามินอี วัดค่าแค่เฉพาะตัวที่เราสนใจ อาจจะวัดหาค่าสารอื่นได้ แต่ไม่ต้องครอบคลุมกวาดขนาดนั้น ณ ตอนนั้นผมก็บึ้งเลยว่ายอยากทำเครื่องมือวิทยาศาสตร์ราคาถูก ลองนึกดูสิครับ เด็กมัธยมปลายคนนึง เมื่อเข้าไปในห้องเรียนวิทยาศาสตร์แล้วมีแต่เครื่องมือราคาแพงๆ ล้อมรอบตัวอยู่ แบบว่าเป็นล้าน ผมหมายถึงที่คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มอ. นะครับ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการงานซึ่งท่านเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยก็ส่งเสริมนะครับ บอกให้ลองทำดูโครงการที่ว่า ทำก็คนต่อกลุ่ม

คนเดียวครับ

เราได้ใส่ไอเดียของเราเต็มที?

ได้ข่าวว่า รุ่นที่สอง อนุญาตให้ทำเป็นกลุ่มแล้วครับ ผมยังรู้สึกเลยว่าผมออกจะเอาแต่ใจ เมื่ออยากจะทำจริง โครงการเรื่องนี้ก็อยากลองทำจริง เอาอะไรมาจุดก็ไม่อยู่ อยากทำให้สำเร็จไม่ได้ ถ้ารุ่นผมต้องทำเป็นกลุ่มอาจจะแย่นะครับ

อยากทราบกระบวนการกว่าจะเป็นโครงการขั้นนี้

เริ่มแรกเลย ผมก็ศึกษาหลักของเครื่องราคาแพงที่ว่ามีแหละ ชื่อเต็มคือ 'สเปกโตรโฟโตมิเตอร์' (spectrophotometer) จริงๆ แล้ว ไม่ใช่แค่เฉพาะเจ้าเครื่องนี้นะครับ ที่จะตรวจวัดวิตามินอีได้ มีเครื่องมืออื่นๆ อีก ตรวจได้หลายวิธีด้วยครับ แต่ผมอยากลองศึกษาวิธีที่ต้องใช้แสง เพราะผมได้มีโอกาสคุยกับอาจารย์ท่านหนึ่ง ทางภาคคอมพิวเตอร์นะครับ ก่อนหน้านั้นก็ได้คุยกับอาจารย์บ่อยๆ ช่วงแรกๆ ของการทำงานจะเป็นการพูดคุยมาก

กว่าครึ่ง ผมว่าสำคัญนะ มันเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ไม่ต้องคุยเรื่องงานมาก ขยายความคิดของเราให้กว้างๆ ก่อน ถ้ามาสโคปแค่เรื่องเดียว มันก็จะแคบไม่เห็นอะไรต่างๆ จากที่คุยกันตรงนี้ ผมก็ได้รู้จักกับอาจารย์อีกท่านหนึ่ง ที่กำลังทำเรื่องเกี่ยวกับการตรวจวัดสารพิษในข้าวโดยใช้หลักการวิเคราะห์ภาพ ซึ่งเป็นผลงานร่วมกับอาจารย์ภาคคอมพิวเตอร์ที่ผมกำลังปรึกษาเรื่องนี้อยู่นะครับ คืองานชิ้นนี้ จะมีทั้งในด้านเคมี ด้านคอมพิวเตอร์ แล้วก็เรื่องช่าง งานช่างพอผมจะช่วยครับ อย่างการใช้เลื่อยไฟฟ้า ตะปูละเอียดยังไง ก็พอจะปล่อยให้ผมทำเอง แต่จะแนะนำวิธีการใช้ให้ครับ ปรึกษาในแง่มุมมองต่างๆ ที่ผมจะนำมาประกอบเป็นโครงการของตนจากทั้งคุณพ่อ และอาจารย์ทั้งสองคนครับ

ในความคิดผมนะครับ ความคิดสร้างสรรค์ที่เราพูดถึงมันไม่ใช่การสร้างขึ้นมาจากสิ่งที่ไม่มี เราไม่สามารถคิดอะไรจากศูนย์ได้อยู่แล้ว เราลอกเลียนแบบจากสิ่งหนึ่ง ประยุกต์กับอีกสิ่งหนึ่ง มารวมๆ กับอีกสิ่งหนึ่ง แล้วคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ออกมา ถ้าเราลองดูนวัตกรรมต่างๆ ที่รำล่อมเราในปัจจุบัน มันไม่ได้เริ่มต้นจากศูนย์ เครื่องบินมันก็ลอกมาจากนก รถก็พัฒนามาจากล้อ จากเกวียน สำหรับผม ความคิดสร้างสรรค์ คือการอยู่กับสิ่งแวดล้อม แล้วเราลองดูว่า สิ่งต่างๆ มันสร้างแรงบันดาลใจอะไรให้เรา จากนั้นเราก็สังเคราะห์คิดเป็นสิ่งใหม่ๆ เป็นนวัตกรรมขึ้นมา

จากนั้นผมก็วางแผน คำนึงถึงความเป็นไปได้ คิดถึงต้นทุน ลองซื้ออุปกรณ์ๆ มาก่อน ลองทำเครื่องมือ ติดดาว ตอกไม้ สนุกดีครับ ก็ลองผิดลองถูกมาเรื่อยๆ งานทั้งหมดของผมมีทั้งหมด 11 โมเดล มาใช้ได้ที่สุดท้ายครับ

ไปฟรีเซนต์ต่างประเทศแบบนี้ รายงานทุกอย่างต้องทำเป็นภาษาอังกฤษด้วยสินะ

ส่วนภาษาอังกฤษ ก็ทำเฉพาะการรายงานผล มีหัวข้อ สมมติฐาน กระบวนการทำงานโดยสรุป ผลการทำโครงการ อะไรประมาณนี้ครับ ขั้นตอนการนำเสนออีกแค่ประมาณ 10% จากส่วนที่เราทำมาทั้งหมดครับ

อีก 90% ที่ไม่ได้นำเสนอต่างก็มีส่วนทำให้ 10% ที่เรานำเสนอ มีตัวตนขึ้นมาไม่ใช่หรือ แล้วที่นี้พอนำเสนอแล้ว ผลเป็นยังไงในเวทีนานาชาติ

เครื่องนี้มันสามารถทำงานได้จริง แต่ก็ยังคงต้องมีการต่อยอด เป็นเรื่องแน่นอนอยู่แล้วครับ เพราะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ต้องมีมาตรฐาน มีความเที่ยง

ได้รับรางวัลกลับประเทศมาด้วย ใช่ไหมละ

ครับ ผมได้เหรียญเงิน ในการประกวดโครงการด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ครับ

แล้วคนที่ได้เหรียญทอง ทำโครงการเรื่องอะไร

ไม่มีเหรียญทองครับ หมายถึงในด้านวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์นะครับ ทางคณะกรรมการมีเกณฑ์การให้รางวัลอยู่แล้วนะครับ ว่าต้องผ่านเกณฑ์อะไรบ้างถึงจะได้เหรียญทอง เหรียญเงิน หรือเหรียญทองแดง อย่างผมเองก็ได้เหรียญเงินร่วมกับอีกโครงการจากสิงคโปร์

นักเรียนจากสิงคโปร์ทำเรื่องอะไร

ทำมากมายก่ายกองเลยครับ เป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่ค่อนข้างจะซับซ้อน แล้วก็เจ๋งด้วยครับ ผมเองก็ไม่ได้เข้าใจมากเท่าไรหรอกครับ แต่ผมคิดว่า ที่เค้าพลาดเหรียญทองเพราะมันใช้งานจริงไม่ได้นะครับ พอเจอคำถามว่า จะเอาไปใช้จริงอย่างไร ก็อึ้งเลยครับ

ได้แนวคิดอะไรดีๆ หรือความประทับใจอะไรบ้าง

เท่าที่ผมเจอกับคนไทยที่ผ่านมา ผมรู้สึกว่างๆ ว่างๆ เรามีการยับยั้งการพัฒนาของเราโดยธรรมชาตินะครับ พออ่านตำรา ก็หาว่าซุ่ม ทำเป็นขยัน พอดักเตือนเพื่อนๆ ให้ทำความดี ก็โดนหาว่าธรรมะ ั้มไม่เกินไป แต่พอชิงรถสร้างความรำคาญบนท้องถนน เพื่อนๆ กลับส่งเสริมว่าดีว่าเท่ เออหนอ... เมืองไทย

แต่คราวนี้ก็แปลกเหมือนกันนะครับ เดินทางไปถึงอินโดนีเซีย แล้วผมมีความประทับใจในตัวเด็กไทย ในตัวคนไทยที่เจอกันที่โน่น เราเหมือนเจอคนคอเดียวกัน คุยกันรู้เรื่อง เหมือนเราเห็นว่ายังมีคนไทยที่พร้อมเป็นศักยภาพของประเทศในอนาคต มันใจขึ้นขึ้นจริงๆ ครับ แต่ในฐานะเยาวชน เราก็ไม่ควรสิ้นหวังนะครับ พัฒนากันต่อไป เริ่มที่เรานี้แหละ

สิ่งหนึ่งที่ผมรู้สึกมากๆ คืออยากให้คนไทยพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้ดีกว่านี้ครับ ภาษาอังกฤษของคนไทยแทบจะร้องท้ายเลยครับ

อีกอย่างก็คือ ทุกคนที่ร่วมโครงการนี้ ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทุกคนอึดอัดดีและเฟรนด์ลี่มากๆ ครับ ต่างจากภาพที่ผมคิดไว้ที่แรกว่า หลายนๆ คนอาจจะมาแบบขี้อายๆ เพราะเป็นการสัมมนาวิชาการ **คิดว่าได้รับอะไรจากการทำโครงการ และการร่วมโครงการนี้**

เป้าหมายของผมคือระหว่างทางนี้แหละครับ ผมได้เรียนรู้อะไรหลายๆ อย่าง ในการทุ่มเททำโครงการ ไม่ต้องสนใจมากกว่า เราจะประสบความสำเร็จมากแค่ไหน แต่มันอยู่ที่เราทำหรือยังมากกว่า ที่นี้ เราได้กระบวนการคิด การรู้จักบริหารเวลา การพูด การมีวินัยในการทำงาน ซึ่งต่อไปในอนาคต เราอาจทำอะไรได้ยิ่งกว่าตรงนี้ จากกระบวนการคิดที่เราได้จากการทำโครงการตรงนี้ได้ จริงๆ ไม่เฉพาะโครงการหรือคนละครับ ทุกงานสอนเราหมด อย่าลืมแค่ทุ่มเทกับมันให้เต็มที่ เท่านั้นเองครับ ●

¹ งาน Asia Pacific Conference of Young Scientists (APCYS) 2012 ระหว่างวันที่ 2-7 กันยายน 2555 ณ กรุง Palangkaraya ประเทศอินโดนีเซีย นับเป็นโครงการนำร่องที่นำเสนอผลงานวิจัยและโครงการทางวิทยาศาสตร์นักเรียนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก วัตถุประสงค์ของการประชุมครั้งนี้คือการเปิดโอกาสการนำเสนอและแลกเปลี่ยนประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับผลงานวิจัยของตนเองกับนักเรียนคนอื่นๆ ในภูมิภาค ประเทศที่เข้าร่วมโครงการ มี 12 ประเทศ คือ ไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน เนปาล เกาหลี ญี่ปุ่น กวม จีน ไต้หวัน และออสเตรเลีย ภายใต้บรรยากาศการแข่งขันที่เข้มข้น แต่อบอุ่นไปด้วยมิตรภาพ การนำเสนอผลงานและการแสดงนิทรรศการของงานวิจัยทั้งหมดจะถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการตัดสินนานาชาติ โดยแบ่งงานวิจัยออกเป็น 5 กลุ่ม คือ สาขาฟิสิกส์-สาขาคณิตศาสตร์-สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์-สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ-สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

² โครงการสนับสนุนการจัดตั้งห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนโดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย (โครงการ วมว.) โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

-นายอัครกุลญับบาร์ กริยา นักเรียนโครงการ วมว. รุ่นแรกที่ได้รับรางวัลเหรียญเงิน จากการแข่งขันการนำเสนอโครงการวิทยาศาสตร์ ในงาน Asia Pacific Conference of Young Scientists (APCYS) 2012 ระหว่างวันที่ 2-7 กันยายน 2555 ณ กรุง Palangkaraya ประเทศอินโดนีเซีย โดยมี ดร.สมพร ช่วยอารีย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

-ขอบคุณภาพจาก http://eduit.pn.psu.ac.th/content_edu_detail.php?news_id=203

-ชมบรรยากาศการจัดสัมมนาระดับนานาชาติครั้งนี้ได้ที่ <http://www.youtube.com/watch?v=s9O77uholpk>

ประวัติศาสตร์สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ศ.ดร.ครองชัย หัตถา

ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในประวัติศาสตร์ไทย ก่อนสมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน (3)

หากย้อนไปในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-17 แผ่นดินตอนบนของประเทศไทยตั้งแต่คอคอดกระขึ้นไปเป็นที่ตั้งของอาณาจักรทวารวดีตรงบริเวณคอคอดกระเป็นที่ตั้งของอาณาจักรพัน-พัน ได้ลงมาแถบไชยา ตะกั่วป่าและ นครศรีธรรมราชเป็นที่ตั้งของอาณาจักรตามพรลิงค์ส่วนบริเวณจังหวัดปัตตานีและเคดาห์เป็นที่ตั้งของอาณาจักรลังกาสุกะ อาณาจักรทั้งสามที่ตั้งอยู่บนคาบสมุทรมลายูคอคอดกระนั้น มีมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 7 หรือก่อนหน้านั้น หลังจากพุทธศตวรรษที่ 14 เป็นต้นมา พื้นที่ใต้คอคอดกระลงมาอยู่ในอำนาจของอาณาจักรศรีวิชัย ส่วนตอนบนตั้งแต่คอคอดกระขึ้นไป ราวพุทธศตวรรษที่ 16 อยู่ในอำนาจของอาณาจักรเขมร (Khmer หรือ Kambujadesa) ดินแดนทั้งหมดที่กล่าวมาตั้งแต่คาบสมุทรมลายูอินโดจีน ลงมาถึงปลายคาบสมุทรมลายูมีชาวพื้นเมืองหลายเผ่าพันธุ์อาศัยอยู่เผ่าหนึ่ง ได้แก่ ชาวสยามพื้นเมือง (Siam-Asli หรือ Aboriginal Siamese) ในบางยุคสมัยชาวสยามมีอำนาจได้ปกครองบ้านเมือง แต่ในบางยุคสมัยอิทธิพลของอาณาจักรอื่นที่มีอำนาจเหนือกว่าได้เข้ามามีอิทธิพลปกครองบ้านเมืองแถบนี้

ประมาณกลางพุทธศตวรรษที่ 18 ชนเผ่าไท (Tai หรือ Siam-Thai) กลุ่มหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของจีน มี

อารยธรรมเจริญรุ่งเรืองมานานหลายศตวรรษ ได้เคลื่อนลงมาทางใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 1758 เป็นต้นมา เนื่องจากชัยชนะของพวกมองโกลที่มีต่อดินแดนของจีนตอนเหนือ หลังจากนั้นไม่นานชนเผ่าไทได้ลงมาตั้งถิ่นฐานแถบตอนบนของสยาม ลาวและพม่า ซึ่งขณะนั้นอยู่ในการปกครองของอาณาจักรเขมรในที่สุดชนเผ่าไทก็ได้มีอำนาจเหนือชาวมอญ เขมร ลาวและเวียตนาม ทั้งนี้เนื่องจากอาณาจักรเขมรอ่อนแอหลังจากการเสียชีวิตของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ต่อจากนั้นชนเผ่าไท ได้สถาปนาเมืองสุโขทัยซึ่งเป็นเมืองหนึ่งที่เคยรุ่งเรืองมาก่อนหน้านั้นแล้ว ขึ้นมาเป็นราชธานี ในปี พ.ศ. 1762 อาณาจักรสุโขทัยจึงถูกนับเป็นอาณาจักรเริ่มแรกของชนเผ่าไท อย่างไรก็ตามก่อนหน้านี้ชนเผ่าไทกลุ่มอื่นๆ ได้สร้างอาณาจักรและเมืองต่างๆ มาก่อนแล้วหลายแห่ง เช่น อาณาจักรหริภุญไชย (พ.ศ. 1310-1853) อาณาจักรล้านนา (พ.ศ. 1835-2435) โดยที่อาณาจักรล้านนานั้นเกิดขึ้นจากการรวมแคว้นโยนกกับอาณาจักรหริภุญไชยเข้าด้วยกัน ก่อนหน้านั้นก็มีอาณาจักรทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 11-16) ซึ่งเป็นอาณาจักรโบราณในประวัติศาสตร์ยุคต้นของสยามประเทศ (ธิดา สาระยา, 2532 : 47) เช่นเดียวกับอาณาจักรลพบุรี (พุทธศตวรรษที่ 11-19) อาณาจักรทั้งสองตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของขอมในราวพุทธศตวรรษที่ 16 ทำให้รับเอาศิลปวัฒนธรรมแบบขอมไว้เป็นอันมาก ส่วนอาณาจักรทวารวดีนั้น เมื่ออิทธิพลของขอมแผ่ขยายอำนาจมาถึงก็ค่อยๆ เสื่อมอำนาจไปในที่สุด และสุดท้ายเมื่อชนเผ่าไทตั้งตัวเป็นอิสระได้ในพุทธศตวรรษที่ 18 ดินแดนที่เคยถูกเขมรครอบครองก็กลับมาเป็นของราชอาณาจักรไทย กษัตริย์ไทยบางพระองค์มีเชื้อสายมาจากอาณาจักรก่อนๆ เช่น พระเจ้าอู่ทอง ซึ่งปกครองกรุงศรีอยุธยาในเวลาต่อมา ก็สืบเชื้อสายมาจากผู้นำของทวารวดีนั่นเอง

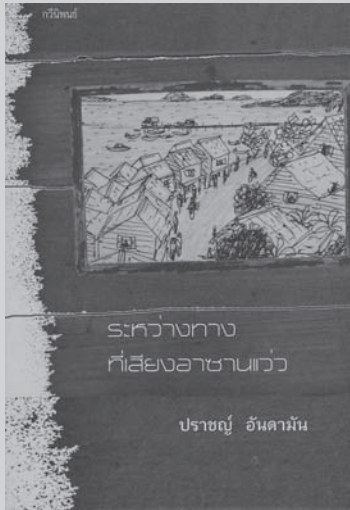
อาณาจักรโบราณบนคาบสมุทรมลายู 2 แห่ง คือ ลังกาสู่ และตามพรลิงค์ เป็นอาณาจักรที่ชาวสยามพื้นเมืองมีส่วนสำคัญในการสร้างอาณาจักรทั้งสอง แม้ว่าอารยธรรมอินเดียจะมีบทบาทมากในด้านวัฒนธรรม แต่ในด้านการปกครองนั้นชาวสยามก็มีอำนาจมาอย่างต่อเนื่อง

เนื่อง ในระยะที่อาณาจักรตอนบนพ่ายแพ้แก่พวกขอมปรากฏว่าดินแดนภาคใต้ของไทย ตลอดถึงคาบสมุทรมลายูยังคงมีพัฒนาการต่อมา โดยมีได้เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรเขมรแต่อย่างใด ทั้งลังกาสุกะและตามพรลิงค์ ต่างก็มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะตามพรลิงค์มีอำนาจมากในยุคนั้น สามารถปกครองเมืองต่างๆ ไปได้เป็นจำนวนมากจนกระทั่งถึงพุทธศตวรรษที่ 18 อำนาจของสุโขทัย ก็เริ่มขยายลงมาถึงนครศรีธรรมราช หลักฐานทางโบราณคดีโดยเฉพาะรูปแบบของเมืองที่เหลือเป็นหลักฐานร่องรอยอยู่ที่นครศรีธรรมราชและปัตตานี เป็นรูปแบบที่แสดงถึงลักษณะของไทย โดยเฉพาะลักษณะเมืองที่มีกำแพง 3 ชั้น อย่างน้อย 2 แห่งที่พบ คือ เมืองกระหม่อมโคก ในวัดพระเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และเมืองโบราณยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี เป็นเมืองแบบเดียวกับเมืองสุโขทัย นักโบราณคดีชาวฝรั่งเศสท่านหนึ่ง คือ ศาสตราจารย์บี.พี. กรอสลิเยอร์ (B.P. Groslier) สรุปความเห็นในเรื่องนี้ว่าลักษณะกำแพงเมือง 3 ชั้นนี้เป็นแบบอย่างที่พบในเมืองไทย ไม่ใช่แบบขอม และไม่ใช่ได้แบบอย่างมาจากขอม อย่างที่เคยเข้าใจกันอย่างแน่นอน (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2526 : 111)

เมื่อได้ตรวจสอบเอกสารที่กล่าวถึงชาวสยามหรือคนไทยพบว่าชาวสยามตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนคาบสมุทรมลายูเป็นเวลานาน ก่อนที่ชาวฮินดูเดินทางจากอินเดียมาเผยแพร่ศาสนาและค้าขายที่นี้ ข้อมูลดังกล่าวปรากฏในหนังสือตำนานเมืองไทรบุรี-ปัตตานี คนพื้นเมืองในเขตนี้พวกหนึ่งคือ 'ซัม ซัม' หรือ 'เสียม-เซียม' (Sam Sam) คือ พวกสยามอาศัยอยู่บนแหลมมลายูมาแต่โบราณ เมื่อครั้งราชามะโรมหารวงศ์พร้อมด้วยข้าราชการบริวารเดินทางเรือมาขึ้นฝั่งที่เกาะชะรี ได้เรียกพวกพื้นเมืองนี้ว่า อสูร (Gergasi) ดังปรากฏข้อความตอนหนึ่งว่า "ชาวพื้นเมืองเป็นพวกอสูร... บรรดาเหล่าอสูรมีพระเจ้าเสียมผู้นี้เป็นบุตรชาวพื้นเมือง" คนเหล่านี้คงมีความเจริญกว่าชนชาติอื่นจึงได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำคนเหล่านี้ได้สืบเชื้อสายเผ่าพันธุ์ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันนี้ (อนันต์ วัฒนานิก. 2531: 6-7) ●

หนังสือสื่อแผ่นดิน

กองบรรณาธิการ

ชื่อหนังสือ : ระหว่างทางที่เสียงอาซานแว่ว
ผู้เขียน : ปราณู๋ อันตานิน
สำนักพิมพ์ : เสืออรรถกถารพิมพ์

การทำงานกับชุมชนประมงพื้นบ้านนั้น ข้าพเจ้าหวังให้พวกเขาเปลี่ยนแปลง แต่สายตาของข้าพเจ้ากลับเปลี่ยนสิ้น โลกอิสลามเข้าถึงหัวใจภายในข้าพเจ้า บนความอ่อนแอของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่สามารถเปลี่ยนแปลงใครๆ ได้ นอกจากเปลี่ยนแปลงตนเอง

เมื่อนึกย้อนถึงผู้คนชายฝั่งบนทางผ่านเหล่านั้น ข้าพเจ้าเห็นโลกที่กำลังพังทลายลงทุกขณะในเสียงอาซานเชิญชวนผู้คนมาละหมาด เหมือนเสียงเรียกที่เปล่าเค็ง มีอยู่หลายช่วงเวลาที่ข้าพเจ้านำตัวเองเข้าไปในงานศาสนา จากชายฝั่งผ่านผืนไปแดนตำบลของเหล่าพี่น้องมุสลิมที่ยะลา นราธิวาส ปัตตานี ความเปลี่ยนแปลงดูเหมือนเป็นสายลมชนิดเดียวกันที่พัดลงในหัวใจผู้คนให้ประสบชะตากรรมเดียว... (จากปกหลัง)

ชื่อหนังสือ : นิทานพื้นบ้านชายแดนภาคใต้
บรรณาธิการ : ประพันธ์ เรืองณรงค์
สำนักพิมพ์ : สกพสบุ๊คส์

นิทาน... เป็นมรดกวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง อาศัยการเล่าด้วยปาก เรียกว่า มุขปาฐะ ให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน คุณธรรม สร้างสรรค์จินตนาการ และสะท้อนภาพวิถีชีวิตชาวบ้านในอดีตได้อย่างน่าสนใจ นิทานส่วนใหญ่สะท้อนภาพวิถีชีวิตชาวบ้านไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รองลงมาเป็นวิถีชีวิตของชาวไทยพุทธและชาวไทยเชื้อสายจีน ลักษณะสำคัญของนิทาน คือ เล่าด้วยถ้อยคำธรรมดาเป็นภาษาร้อยแก้ว เล่ากันด้วยปากสืบทอดกันมา และไม่ปรากฏว่าผู้เล่าเป็นใคร นิทานมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น นิทานปรัมปรา นิทานท้องถิ่น เทพนิยาย นิทานเกี่ยวกับสัตว์ และนิทานตลกขบขัน ตัวอย่างนิทานในเล่ม เช่น แมงคาเรือง ช่างไม้กับช่างเหล็ก ชะนีน้อย แหวนไข่มุก เป้าตาแฮ พระยาตึกแตน และอีกหลากหลาย ทั้งยังได้สอดแทรก วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของชาวนำให้ได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กันอีกด้วย

ชื่อนักหนังสือ : ณ ได้ งานวิจัยจากชุมชนชายแดนใต้
ศูนย์นโยบายสาธารณะ:
ผู้เขียน : มณี วรสรณเจริญกิจ
สำนักพิมพ์ : ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี (FWA.)
มหาวิทยาลัยศิลปากร

รวมผลงานวิจัยจากชุมชนชายแดนใต้ศูนย์นโยบายสาธารณะ จากกรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดภาคใต้ ทั้งการลอบทำร้าย การฆ่ารายวัน การเผาสถานที่ราชการ รวมทั้งการลอบวางระเบิดในสถานที่สำคัญๆ ซึ่งได้บ่มเพาะความกลัว ความโกรธ อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความรุนแรงขยายตัวออกไป หลายกรณีศึกษาที่ได้นำเสนอจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ และมีความเห็นใจต่อผู้รับเคราะห์จากเหตุการณ์รุนแรง และอาจเกิดแรงบันดาลใจที่จะเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหายังคุกรุ่นอยู่จนทุกวันนี้

ชื่อนักหนังสือ : ความเป็นโลก x ความเป็นเรา
ผู้เขียน : Little Thoughts

หลายคนเคยได้ยินเรื่องเล่าเกี่ยวกับนักธุรกิจ และชาวประมง ที่ให้บทสรุปว่าเราทุกคนต่างมีสิทธิ 'เลือก' ที่ จะมีความสุขได้ทันที หากไม่ติดกับกรอบความคิดเดิมๆ ในเรื่องความสำเร็จแต่ในความเป็นจริง เรื่องราวอาจไม่ได้จบลงง่ายดายอย่างนั้น เพราะต่อให้ชาวประมงมีวิถีอันเรียบง่ายและอยู่กับปัจจุบันมากเพียงใด เขาก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงความจริงที่ว่าปลาในทะเลอันแสนคึกคักเคยอาจเหลือให้จับได้อีกเพียงไม่นาน และถ้าเป็นอย่างนั้นเขาควรจะเริ่มมองหาทำเลใหม่ ทักชะใหม่ไปจนถึงความต้องการใหม่หรือไม่เพื่อให้ยังคงมีอาหารไปเลี้ยงครอบครัวได้อย่างที่เคยเป็นมา จุดตัดของชาวประมงและนักธุรกิจ จึงไม่ใช่แค่ความบังเอิญที่ได้มาเจอกันในวันธรรมดาวันหนึ่งหรือมุมมองต่อความสุขที่ทั้งคู่มีร่วมกันในต่างช่วงเวลาเท่านั้น หากแต่พวกเขายังเป็นทั้งผู้สร้างและผู้รับผลกระทบซึ่งกันและกันอย่างแยกไม่ออก ไม่ต่างจากจุดตัดของ 'โลก' กับ 'เรา'

วันนี้ วันนั้น

อนุสรณ์ ศรีคำขวัญ

ขี่เหล็กกรรมทาง

ช่วงสายของวัน ขณะขับรถบนถนนเส้นเล็กๆ ของอำเภอเล็กๆ ในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเข้าสู่ถนนสายเอเชียมุ่งหน้าเข้า กทม. กลับพบรถติดยาวเหยียด สิ่งแรกในมโนภาพ ผมเห็นต้นเหตุเป็นอุบัติเหตุรถชน ชมใจให้คิดในแง่ดี เช่น อาจจะมีเต่ากำลังคลานข้ามถนนรถจึงจอดรอ ก็ไม่เป็นผล... ใจดันอกุศลไม่ยอมลดละ ระหว่างที่พยายามชมจิตใจให้คิดในแง่ดีอยู่นั้น พลันขบวนรถที่ติดยาวก็วิ่งฉิว จึงทำให้ทราบว่ ต้นเหตุ คือ ขบวนแห่ناق เข้าโบสถ์ อันมโหฬารนั่นเอง

“ล้มควาย 10 ตัวเลี้ยงแขก เพื่อบวช 3 วัน” ผมเปรยขึ้นลอยๆ

“ทำเป็นรู้ดี ไปว่าเขา แล้วตัวเองละ” ภรรยาผู้นั่งอ่านบทยอละครหลังชาวอยู่ข้างๆ พูดยัด

“หนึ่งเดือนคร่ำบ” ผมตอบด้วยเสียงทะเล้น

จำได้ว่า ช่วงที่ตัดสินใจโกนหัวถือสมณเพศ ก็เป็นช่วงเดือนนี้เช่นกัน ก่อนหน้านั้นตั้งใจแน่วว่าจะบวชสัก 2 ปี แต่เอาเข้าจริงได้เพียงเดือนเดียว... ตอนนั้นเหตุการณ์ปล้นปืน ของกองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ หรือ ‘ค่ายปีเหล็ก’ พ.ศ.2547 เพิ่งผ่านมาได้เพียง 1 ปี เรียกว่า เพลวไฟ กำลังร้อนแรงเลยทีเดียว ส่งผลให้ขบวนแห่ناقของชายหนุ่ม ที่นามสกุลไม่ได้ใหญ่โต ไม่มีหน้ามีตาในสังคมอย่างผม กลับมีรถตำรวจนำขบวนชะงักเก้เกี้ยว

ทุกครั้งที่ม้งงานลักษณะนี้ เป็นต้องเดือดร้อนยอดซี่เหล็ก ที่ถูกปลุกไว้ริมทางเสมอ ฉะนั้นต้นซี่เหล็กข้างทาง

ตั้งแต่อำเภอวัง จังหวัดนราธิวาส ยาวไปถึง ต.บุญเกะตา กว่า 10 กิโลเมตร จึงถูกผมและคณะเป็นตัดกิ่งลงมาเล็ดใบจนโกร๋น (บางต้น บางช่วง โกร๋นไปก่อนหน้าที่ผมจะตัดเสียอีก) เพื่อนำมาแกงต้อนรับแขกเรือตั้งหลายกระสอบ โดยไม่กลัวชาวบ้านคนอื่นจะติฉิน เพราะใครมีงานก็มาตัดไปได้ตามสบาย ถือเป็นการช่วยการไฟฟ้าตัดไม้ริมทางที่ดีทีเดียว

ด้วยคิดว่า ชายใกล้บวช เนื้อจะหอม ภูตผีปีศาจต้องการตัว (คงคล้ายๆ พระถังซัมจั๋ง ในนิยายเรื่องไซอิ๋ว) ก่อนบวช 1 คืน ว่าที่เจ้านาจอย่างผม จึงต้องไปนอนเก็บตัวที่วัด แต่ทำไปทำมากกลายเป็นว่าที่นอนผมกลับไปอยู่ท่ามกลางวัดตฤติบาอาหารที่โรงครัวเสียอย่างนั้น สรุปผมต้องมาเป็นยามกันหมาวัด ไปโดยปริยาย ฉะนั้นจึงไม่แน่ใจว่าเพราะผู้หลักผู้ใหญ่ถือความเชื่อ หรือไม่มีใครอยากนอนเฝ้าของที่วัดกันแน่

เมื่อผ่านขบวนแห่ناقมาได้ รถก็ทำความเร็วได้มากขึ้น รวมทั้งความสันของการเคลื่อนที่ก็มากตาม ทำให้ภรรยาพับหนังสือเก็บ ตั้งท่าคล้ายจะหลับ

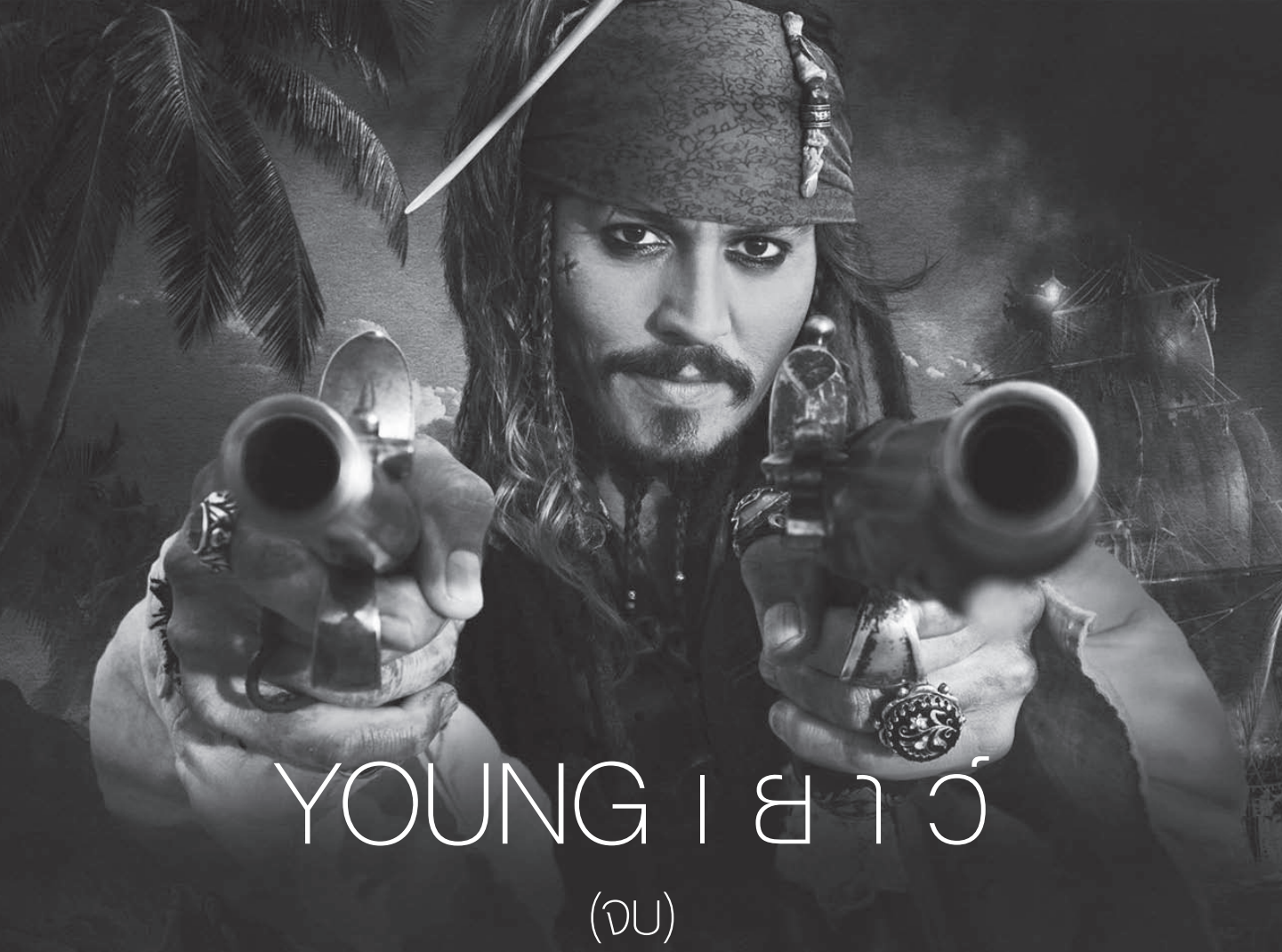
“ข้างหน้าถ้ามีตลาดนัด เราแวะซื้อแกงซี่เหล็กมากินดีกว่า” ผมพูดขึ้น

ภรรยาหันสบตาด้วยท่าทางสงสัย คงไม่เข้าใจว่าเหตุใด จู่ๆ ถึงพูดเรื่องอาหารขึ้นมา แล้วพูดว่า “ดีเหมือนกัน เป็นยาระบายท้องที่ดีเลยนะซี่เหล็กนี่”

“ถ้ากะทิบูด ยิ่งดีใหญ่เลยละ” ผมเสริม ●

คิดระหว่างบรรทัด
THINK BETWEEN THE LINES

NOONA / ดีก्यूบีอเน

ประติมากรรม ‘เทวดำเนินการกวนเตียรสมุทร’ ที่เราๆ ท่านๆ อาจเคยเห็นเมื่อเดินทางไปสนามบินสุวรรณภูมิ เป็นหนึ่งในตัวอย่างแห่งเรื่องเล่าของความปรารถนาความเยาว์วัย ดำเนินการกวนน้ำอมฤตในหม้อเทวดาและอสูรที่กินเวลา ยาวนานเป็นพันๆ ปี เพื่อได้ดื่มกินน้ำอมฤตและทำให้กายาเป็นอมตะ

เอ็ดเวิร์ดฝั่งซ้ายแวมไพร์ในร่างของเบลล่า สาวคนรัก เพื่อให้เธอฟื้นคืนชีพใหม่และกลายร่างจากมนุษย์เป็นแวมไพร์ จะได้ครองคู่กับเขาในฐานะคนรักตราบนานแสนนานจากนวนิยายและภาพยนตร์ภาคต่อชื่อดังซึ่งทำรายได้ถล่มทลายอย่าง แวมไพร์ ทไวไลท์

ย้อนกลับไปยังบทสนทนาระหว่างโจซามี กิบส์ และกัปตันแจ็ค สเปร์โรว์ที่ปฏิเสธการมีชีวิตเป็นอมตะ ด้วยเหตุผล ว่า ชีวิตจะมีอะไรสนุก ถ้าเรารู้ว่า จะตายวันไหน...

“ซ้ำว่าถ้าเราไม่รู้เวลาตายจะสนุกกว่า ทุกนาที่ในชีวิต เราอยู่กับปริศนาซึ่งไม่มีที่สิ้นสุด”

ลองพูดประโยคข้างต้นด้วยท่วงทำนองของมนุษย์ปู้ฤษณ ยิ้มเฟื่อนที่มุมปาก แล้วกระพริบตาข้างหนึ่งเบาๆ ฉันว่า มันออกจะเทดี

คิดใหม่ ว่าถ้าเราไม่แก่ ไม่ตาย เราก็ไม่มีคุณสมบัติของความเป็นคน

โรคภัยที่ไม่อาจรักษาได้ในมนุษย์ ไม่ใช่เอดส์ ไม่ใช่มะเร็ง โรคพวกนี้ ฉันว่ามียารักษา เพียงแต่ว่ายังไม่ค้นพบ

โรคแก่ และโรคตายต่างหากที่ไม่เคยห่างหายไปจากมนุษย์ไม่ว่ายุคไหนๆ

โรคแก่ และโรคตาย สอนให้เราใช้ชีวิตในแต่ละวันอย่างมีคุณค่า เพื่อตัวเอง และเพื่อคนที่เรารัก

อย่าลืมหบอกความลับในความรักให้คนรักของท่านได้รับรู้ เพราะเราเป็นมนุษย์ที่ไม่อาจรู้ว่าจะมีวันพรุ่งนี้สำหรับเรา เพื่อที่จะบอกรักเขาใหม่... ที่สำคัญ อย่าลืมหาให้ใครคนนั้นได้รับรู้ด้วยว่า คุณรักเขามากเพียงใด

ENGLISH BETWEEN THE LINES

ภาษา อังกฤ ระหว่าง บรรทัด

● Young - เป็นคำคุณศัพท์ มีความหมายว่า เยาววัย อ่อนวัย หรือถ้าเป็นคำนาม จะหมายถึง คนที่มีอายุน้อย หรือ ลูกอ่อนของสัตว์ก็ได้คะ ส่วน Youth - เป็นคำนาม หมายถึง วัยหนุ่มสาว หรือความเป็นหนุ่มสาวคะ

● The Fountain of Youth คือ น้ำพุแห่งความเยาว์วัย ตามตำนานในภาพยนตร์ชุดไฟเรทส์ออฟเดอะแคริบเบียน ภาค 4

● Fountain แปลว่า น้ำพุ แต่ถ้า fountain pen จะแปลว่า ปากกาหมึกซึมจ๊ะ

● ‘Death is a distant rumor to the young.’ เป็นคำพูดของ Andy Rooney นักเขียนบทวิทยุและโทรทัศน์ชื่อดังชาวอเมริกัน มีความหมายเก๋ๆ และเป็นสังขจรรมว่า ความตายคือข่าวลือหนึ่งๆ ถึงคนเยาว์วัยนั่นเองคะ

● Juan Ponce de Leon คือ นักสำรวจชาวสเปน ผู้ที่เคยออกตามหาน้ำพุแห่งความเยาว์วัยมาแล้วจริงๆ ในอดีต โดยเมื่อครั้งที่เขาเดินทางไปในดินแดนแห่งใหม่คืออเมริกา ระหว่างทางเขาได้ยินข่าวพื้นเมืองกล่าวถึงน้ำพุนี้ด้วยความสนใจ เขาจึงออกตามหา โดยสถานที่แรกที่เขาไปคือบริเวณที่ตั้งของรัฐฟลอริดาในปัจจุบัน แต่ช่วงชีวิตของ Juan Ponce de Leon เขาก็ไม่เคยได้เห็นน้ำพุแห่งความเยาว์วัยนี้ด้วยตาตนเองเลย แต่เขาก็เชื่อว่ามันมีอยู่จริง จึงได้นำเรื่องมาเล่าให้เพื่อนๆ นักเดินเรือด้วยกันฟัง จนเป็นที่แพร่หลายแก่หมู่ผู้เดินทางเรือชาวสเปนในยุคสำรวจโลกในเวลาต่อมา

● เอ็ดเวิร์ด ทีช หรือที่มีอีกชื่อหนึ่งว่า โจรสลัดเคราดำ (Blackbeard) สุดยอดโจรสลัดจอมโหดที่ถูกกล่าวถึงมากที่สุดในประวัติศาสตร์ โจรสลัดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่หนวดเคราอันหนาครึ้มเต็มใบหน้า เป็นกัปตันของเรือควีน แอนน์ รีเวนจ์ (Queen Anne’s Revenge) ที่ออกปล้นบริเวณคาบสมุทรอินเดียนตะวันตก คาบสมุทรแคริบเบียน และชายฝั่งตะวันออกของเหล่าเมืองขึ้นของอเมริกาในช่วงต้นศตวรรษที่ 18

● ขอขอบคุณเรื่องราวของ Juan Ponce de Leon และ Blackbeard จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=717366> ค่ะ

ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
เพื่อสร้างคนดี มีความรู้ และมีงานทำ

ที่โรงเรียนดารุสซาลาม ตำบลตันหยงมัส อำเภอ ระแงะ จังหวัดนราธิวาส พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง เลขาร ธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้พร้อม ด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะ กิจถาวร รองเลขาธิการศูนย์ อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ นายไพศาล พรหมยงค์ ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด สมุทรปราการ โดยมีนายซาฟิอ์ เจ๊ะเลาะ ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส นายพัศครุดดีน บอตอ ผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการโรงเรียนดารุสซาลาม นางนุรีฮัน เร็งมา ผู้อำนวยการโรงเรียนดารุสซาลาม อาจารย์ อูสตาซ อูสตาซ๊ะ และนักเรียนจำนวนกว่า 1,000 คนร่วมให้การต้อนรับ

พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง เลขาร ธิการศูนย์ อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวว่า การ ศึกษาเป็นผู้เปลี่ยนแปลงที่จะสร้างอนาคตให้กับคนใน พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งส่งเสริมส่งเสริมการ ศึกษาด้วยความจริงใจ ความตั้งใจ และความมุ่งมั่นที่ จะนำการศึกษาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งทางโรงเรียนดารุสซาลามมีนักเรียนเข้าเรียนเป็น จำนวนมาก ถือว่าทางโรงเรียนเปิดโอกาสที่กว้างในด้ว การศึกษาให้กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ได้มีทางเลือก ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา/ปริญญาตรี เพราะ ฉะนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดต้องส่งเสริมการศึกษาตามความ เหมาะสมต่ออัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ โดยเน้นเด็กเป็น ศูนย์กลางของการเรียนรู้ที่มีส่วนสำคัญเพราะการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการถ่ายทอด

วัฒนธรรมสร้างภูมิปัญญาให้แก่สังคม ส่งเสริมการมีอาชีพ และการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างอนาคตที่ นำพาสันติภาพกลับคืนสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างยั่งยืน

ประวัติความเป็นมาโรงเรียนดารุสซาลามหรือ ปอเนาะดารุสซาลาม จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2504 โดยนาย หนะยีดาโอ๊ะ บอตอ ซึ่งในสมัยนั้นได้มีการจัดการเรียนการ สอนแบบปอเนาะ (สอนศาสนาเพียงอย่างเดียว) ในปี พ.ศ. 2524 ทางโรงเรียนได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนเป็นโรงเรียน เอกชน

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2528 โรงเรียนได้รับอนุญาตให้ เปิดสอนศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญที่เทียบเท่า ป.7 ซึ่ง ในขณะเดียวกันทางโรงเรียนได้รับอนุญาตให้ขยายเพิ่ม ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรกระทรวง ศึกษาธิการ และโรงเรียนได้จดทะเบียนมูลนิธิดารุสซาลาม อย่างเป็นทางการตามใบอนุญาตเลขที่ ต.247/2536 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2536 จนมีการพัฒนาทางการศึกษา อย่างต่อเนื่องทำให้มีผลสำเร็จเกิดขึ้นตามมาเป็นลำดับ จนถึงปัจจุบัน โดยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียน มีความสามารถในเรียนรู้ การพัฒนาตัวเอง และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดต่อกระบวนการจัดการศึกษาที่ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติอย่าง เต็มศักยภาพ ปัจจุบันนี้โรงเรียนดารุสซาลามมีบุคลากร ทางการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 421 คนเด็กนักเรียนชายและ หญิงจำนวนทั้งสิ้น 5,000 คน และอาคารเรียนจำนวน 114 ห้อง ●

เรื่องจากทางบ้าน

▼
เฟซบุ๊กแฟนเพจ เทศบาลแฉ่ง ที่รัก

ช้างที่กลายเป็นหิน Batu Gaoh

เห็นป้ายชอย ‘บาตุกาเยาะ’ ถนนเส้นแวง-เจ๊ะเหมก็ไม่เคยคิดว่าจะมีหินที่เหมือนข้างจริงจ๊ะ แต่เมื่อยายเกี้ยงชักเข้ามาจึงลองเข้าไปค้นหาความจริงค่ะ

เข้าไปสุดซอยถามคนแถวนั้นก็ไม่มีใครรู้จักเหมือนกัน กระทั่งมียายคนหนึ่งชี้ทางให้เราเข้าไปในป่าหลังบ้านของแก เลยลุยป่าสวนยางเก่าที่ไม่มีใครเข้าไปนานแล้ว เมื่อก้าวเข้าไปก็ต้องผจญกับยุงป่าที่บินเข้ามาตอมดูดเลือดเป็นฝูงส่งเสียงดังหึ่งๆ และตามด้วยเจ็บแปลบที่ขา ก็มลงมองดู ทาก 4-5 ตัว กำลังซ่อนไซเข้าไปในถุงเท้าแล้วพ่นน้ำลายที่มีฤทธิ์ทำให้เลือดไม่แข็งตัวก่อนจะดูดเลือดกลืนกิน

เมื่อดึงตัวทากออกมากะที่บๆ จนแบนแต๊ดแต๋แล้ว เลือดเราก็ยังไม่หยุดไหลเพราะน้ำลายของมัน เดินลุยต่อไปจนสุดเขต เจอคลองใหญ่น้ำใสหาดทรายขาว เออะชะ! ไม่เห็นมีก้อนหินที่เหมือนข้างเลยสักก้อน มองไปทางไหนมีแต่ต้นไม้จ๊กครึมไปหมด แถมยังมีเสียงร้องของตัวเองอะไรไม่รู้สอดแทรกเสียงนกขึ้นมาเหมือนเสียงคนร้องให้ฮือๆๆๆ เออะละว๊วยยย แผ่นดึกว่าว๊วย

หันหลังวิ่งแบกกลับทางเดิมแล้วก็สะดุดขอนไม้ที่มีเฟิร์นคลุมจนมองไม่เห็นจนตัวเราล้มกึ่งม้วนหน้าอย่างสวยงามตอนที่ลุกขึ้นมานั่นเอง สายตาหันไปเห็นเงาดำตะคุ่มอยู่เบื้องหน้ามองเฉินๆ คล้ายกับข้าง บี๊ะชะ! เจอแล้วค่ะ ก้อนหินที่เหมือนข้าง คล้ายมากจนลืมเจ็บที่หกล้มเมื่อกี้

ก้อนหินก้อนนี้ถูกเคลือบผิวด้วยมอสสีเขียวทั้งก้อน ดูคล้ายกำมะหยี่ บนหลังมีกล้วยไม้ป่าช่อใหญ่วางอยู่ดูคล้ายกุบให้คนนั่ง ล้อมรอบด้วยเถาวัลย์และต้นไม้หน้อยใหญ่ปกคลุม ถ้าหากไม่สังเกตก็จะไม่เห็นเลยล่ะ กลับออกมาสอบถามเรื่องตำเรีว เขี่ยตำนานกาล ปรากฏว่าไม่มีใครรู้ประวัติสักคน ส่วนยายที่บอกทางตอนแรก เราค้นหาไม่เจอ เมื่อสอบถามชายที่อยู่บ้านข้างๆ กลับบอกว่ายายแกเสียชีวิตไปนานแล้ว ฮ๊ะ จ๊ากกกกกกกก ! ●

ภาพเก่า

เฟชบุ๊กแฟนเพจ ยะลาเมื่อวันวาน

น้ำท่วม ยะลา ปี 2510

น้ำท่วมใหญ่จังหวัดยะลา ปี พ.ศ. 2510

เสวนาเปิดตัวหนังสือ ‘ฉีกแผ่นดิน: อิสลามและปัญหาความชอบธรรม ในภาคใต้ ประเทศไทย’

ตอนที่ 1: การทำงานของต้นแคนเบ็กคาร์โกล
จุดเริ่มต้นของ ‘ฉีกแผ่นดินฯ’

ผู้นำเสวนา: ณัฐยานันท์ วันอรุณวงศ์ (ผู้แปล), รอมฎอน บันจอร์ (บก.แปล), ศรีสภพ จิตรกริรมย์ศรี, สัมชชา นิลปัทม์ และ อันธ์ฉิมา แสงชัย ดำเนินรายการ

อันธ์ฉิมา: วันนี้เป็นโอกาสดีที่เราจะได้มาพูดคุยกันเกี่ยวกับหนังสือ ‘จิกแผ่นดิน: อิสลามและปัญหาความชอบรรรมในภาคใต้ ประเทศไทย’ อยากรเรียนถามอ.ณัฐยานันท์ ในฐานะที่อาจารย์ใช้ชีวิตอยู่ที่ปัตตานีมานานและมองว่าตัวเองเป็นเพียงผู้ดูมาโดยตลอดแต่มารู้สึกมีส่วนร่วมเมื่อได้มาแปลหนังสือเล่มนี้อยากทราบว่าจะอะไรคือจุดเปลี่ยนของความรู้สึกตรงนั้น

ณัฐยานันท์: มาทำงานที่ มอ.ปัตตานีตั้งแต่ปี 2518 ตอนนั้นเขาก็เริ่มกันแล้ว แต่เรายังไม่รู้ ช่วงนั้นมีการจับตัวเรียกค่าไถ่กันอยู่ พอถึงช่วงเดือนเมษายน ถ้าจำไม่ผิดก็มีประท้วงใหญ่ที่มีสยิดกลางจำได้ว่าที่มหาวิทยาลัยของเราที่โดนเคอร์ฟิว พวกเราก็ต้องปรับตัวกัน แต่ความที่เราคุ้นเคยดีกับชาวมุสลิมก็คิดว่าคนมุสลิมไม่น่ากลัว ปีแรกที่มาไม่ได้ไปไหนเลย คนอื่นกลัวแทนไปหมด ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมต้องมีการประท้วงมีข่าวลือมากมาย แต่ในที่สุดก็เงียบไป หลังจากนั้นก็มีข่าวกระเซ็นกระสายเป็นระยะๆ พอกลับมาจากเรียนต่อก็ไม่ค่อยได้ไปไหน มีเหตุการณ์เราก็เฝ้าดูห่างๆ ไม่ได้ไปมีส่วนร่วมกับเขา ปฏิสัมพันธ์กับ

ชาวบ้านก็ไม่ค่อยมีเลย แต่หลังจากนั้นเหตุการณ์ก็เงียบๆ ลง ก็รู้สึกชีวิตมีความสุข เราออกมาซื้อของเจอเจอผู้คนไม่รู้สึกว่าเราอยู่ในเหตุการณ์ไม่สงบอะไร

ช่วงหลังที่รู้สึกถึงผลกระทบก็โดยทางอ้อม คือ เราจะได้ยินข่าวเพื่อนๆ ใน มอ.ที่สูญเสียญาติหรือคนในครอบครัวไปในเหตุการณ์ไม่สงบเยอะมาก แม้แต่เงินชดเชยเหยื่อบางราย คนที่ได้เงินก็ไม่ใช้แม่แท้ๆ กลายเป็นคนที่รู้จักห่างๆ เราเริ่มรู้สึกว่ามันมีเรื่องของผลประโยชน์ที่มาจากความรุนแรง ก็ค่อยๆ มาปะติดปะต่อเรื่องราวกันมากขึ้น สิ่งที่เราทำได้ในฐานะครู ก็สอนเด็ก ซึ่งเราก็ไม่เข้าใจว่าเรื่อง Ideology (คตินิยม) เป็นอย่างไร ก็คิดว่าที่ไหนเราอยู่ได้ หัวเราะได้ ก็น่าจะเป็นที่ดีที่สุด ใครที่จะมาปกครองถ้าทำให้เราไม่มีความสุขหัวเราะไม่ได้ ก็ไม่ใช่การปกครองที่ดี แล้วความเห็นส่วนตัวเราจะไปขีดเส้นว่า ดินแดนไหนเป็นของใครคงต้องย้อนไปถึงวันสร้างโลกวันแรกว่า อะไรอยู่ตรงไหนลำบากอยู่เหมือนกัน เรายังจะอยู่กับอย่างสงบดีกว่าคือปล่อยบ้างรับกันบ้างกะพอได้แปลหนังสือ เราก็ได้เห็นอะไรมากขึ้น ถึงเราจะอยู่

หนังสือเล่มนี้มีเป้าหมายที่จะให้ภาพความขัดแย้งในภาคใต้ของประเทศไทยอย่างซื่อสัตย์และลึกซึ้งในรายละเอียด โดยศึกษาความขัดแย้งดังกล่าวในบริบทของความล้มเหลวครั้งแล้วครั้งเล่าของรัฐไทยในการสถาปนาการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างมีความชอบธรรมในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ซึ่งประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมลายูมุสลิม งานชิ้นนี้ไม่ได้มองหน่วยงานฝ่ายความมั่นคงของไทยในฐานะตัวแสดงหลักในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง หากแต่ในฐานะองค์ประกอบสำคัญของปัญหา ส่วนศาสนาอิสลามก็ถูกวางไว้ในฐานะเป็นแหล่งที่มาของอิทธิพลที่กลุ่มนิกรบในภาคใต้เลือกใช้ในวาระต่างๆ มากกว่าจะเป็นแรงบันดาลใจหลักของการเคลื่อนไหว เช่นเดียวกับชื่อของรายงานฉบับแรกของกลุ่มอินเตอร์เนชันแนลโครซิส (ICG) ที่ว่าด้วยความขัดแย้งในภาคใต้ หนังสือเล่มนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบ ไม่ใช่สงครามศาสนา

คู่มือฉบับแรกๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ฉีกแผ่นดิน : ความขัดแย้งในภาคใต้ประเทศไทย

จัดทำภายใต้ ศูนย์หนังสือพุทธาภรณ์มหาวิทยาลัย
customer@cupbook.chula.ac.th
call center 0-2255-4433

หมวด
ความขัดแย้งและสันติ

ในเหตุการณ์ แต่ก็เปรียบได้ว่าอยู่ในแคปซูล คือ เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย เราไม่ค่อยได้ออกไปเรียนรู้โลกนอกมหาวิทยาลัย ก็จะได้อ่านงานของคนที่เขาหลงพื้นที่ถึงจะได้อ่านไปวิเคราะห์ไป

อันธิมา: อยากให้บรรณาธิการช่วยอธิบายเนื้อหากว้างๆ ของหนังสือเล่มนี้

รวมภอน: เป็นโครงการที่เราใช้เวลาานพอสมควร ผมรู้สึกได้รับเกียรติมากที่ให้มาทำหน้าที่บรรณาธิการแปลเล่มนี้ ผมได้อ่านมาก่อนบางส่วนก่อนจะได้มารับผิดชอบและใช้เวลาต่อสู้กับมันนานพอสมควร โดย อ.ชัยวัฒน์ ต้องการให้มาช่วยดูในเรื่องศัพท์เกี่ยวกับอิสลาม มลายูและด้านสังคมศาสตร์

เล่มนี้ออกในปี 2008 ผมเข้าใจว่าเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่ปี 2004 ช่วงสี่ห้าปีแรกของเหตุการณ์รุนแรง อ.ตันแคนจับภาพพื้นฐานของความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี มันเป็นพลวัตที่เกิดการปะทุขึ้นของความรุนแรงหนังสือเล่มนี้ในแง่บริบทของความรู้ intellectual context มันบอกไว้ตั้งแต่ตอนต้นเรื่อง คือ การพยายามต่อสู้กับวิธีเข้าใจปัญหาความขัดแย้งที่นี่ ที่ถูกเชื่อมโยงกับการก่อการร้ายสากล กลุ่มเคลื่อนไหวติดอาวุธมุสลิม Islamic violence หรือความรุนแรงที่ถูกมองว่าเป็นแนวรบที่สองต่อจากตะวันออกกลาง ซึ่งก็มีนักวิชาการสำนักใหญ่ผลิตงานเยอะมากเกี่ยวกับความรุนแรง ความไม่สงบ ในช่วงหลังปี 2001 อุตสาหกรรมงานวิชาการเกี่ยวกับการก่อการร้ายกลุ่มติดอาวุธ อย่าง Islamic Jihad เพิ่งออกมา อ.ตันแคน มี

จุดยืนว่าพอมาคูในพื้นที่จริงๆ แล้วมันไม่ใช่ ปัญหาของ
ที่เป็นเชิงท้องถิ่น และมันมีพลวัตมายาวนาน มีการก่อตัว
มีการปรับตัวทั้งจากรัฐไทย และขบวนการปาตานี แก
ต้องการโต้แย้งเรื่องนี้

ข้อหนึ่งคือไม่เกี่ยวกับอิสลาม อิสลามเป็นเพียง
ฐานรองรับความชอบธรรมที่ถูกดึงมาใช้ ในปกหลังของ
หนังสืออ้างถึงงานของ ICG (International Crisis Group) ที่
ว่าเป็นการก่อความไม่สงบไม่ใช่ญิฮาด นี่คือข้อโต้แย้ง
หลักของ อ.ตันแคน แต่วิธีการที่จะอธิบายคือจำแนกกล่อง
ขึ้นมาสี่กล่อง หนึ่งใน คือ ศาสนาอิสลาม สอง การเมือง สาม
ความมั่นคง และสี่ militant ผมขออนุญาตเปลี่ยนว่าพวก
นักรบ (ในหนังสือใช้คำว่ากองกำลังติดอาวุธ) กลุ่มสุดท้าย
นี้น่าสนใจมาก พวกเราารู้สึกว่ามันน่าสนใจมากกว่า เราจะ
อธิบายขบวนการเคลื่อนไหวปาตานีอย่างไรพวกเขามี
ลักษณะแบบไหน ไม่ใช่แค่ไอ้ที่เราอยากจะรู้ ใครเป็นคนนำ
มีแนวคิดยังไง มีโครงสร้างยังไง มีวิธีทำงาน วิถีระดม
มวลชนยังไง

แต่ภาพที่ อ.ตันแคนให้คือ ไปดูจากคำอธิบาย
หลากหลาย ดูจากหลักฐานภาคสนามขึ้นมา แล้วกรอบมัน
และอธิบายว่ามันคือ liminal lattice ซึ่งคำคำนี้ผมเองไม่มี
ความสามารถที่จะรับมือได้ก็โยนให้สองท่านนี้(อ.ศรีสมภพ
และ อ.สมัชชา) แล้วก็เถียงกันหาภาษาไทยที่สะท้อนให้
เห็นเป็นภาพของอาการกึ่งหลับกึ่งนอน อาการที่ปรากฏ
ตัวในบางขณะ ไม่แข็งตัว แต่ขณะเดียวกันก็มีลักษณะ
เป็นโครงข่าย คือ เราไม่สามารถเข้าใจองค์กรเคลื่อนไหว

ในลักษณะเป็นองค์กรที่แข็งตัว ข้อเสนอของตันแคนคือ
มันเป็นแบบนี้ คืออาการก่อนที่คุณจะเปลี่ยนผ่านไปสู่สิ่ง
ใหม่ก่อนที่คุณจะหลับ พอเป็นภาษาไทยเราแปลว่า
'โครงข่ายแห่งการเปลี่ยนผ่าน' ซึ่งจริงๆ แล้วก็ได้ตรง
นัก ผมรู้สึกว่าการคิดให้เห็นภาพแบบนี้มาจากข้อมูลต่างๆ
มันน่าสนใจ ส่วนเรื่องอื่นที่ผมคิดว่าน่าสนใจมาก คือ
อธิบายแต่ละบทได้อย่างแหลมคม และอิงจากข้อมูลและ
วิพากษ์วิจารณ์ทุกฝ่าย ผมคิดว่าค่อนข้างตรงไปตรงมา
กับข้อมูลที่ได้รับ แม้ในเวลานี้สถานการณ์และหลัก
ฐานหลายอย่างเปลี่ยนไป ผมก็รู้สึกว่าการตีความของแก
ค่อนข้างแฟร์ การเขียนลักษณะแตกต่อนิดๆ ก็เป็นเสน่ห์

การวิเคราะห์ที่พยายามดูที่ฐานของความชอบธรรม
ในการรองรับการทำงานของแต่ละตัวแสดงทั้งทหารรัฐไทย
นักการเมือง ผู้นำศาสนา นักรบ และทุกกลุ่มเลย และ
ค้นว่าฐานของแต่ละกลุ่มขึ้นอยู่กับอะไร อยู่บนความ
ชอบธรรมแบบไหน เรามีข้อเสนอในตอนท้ายด้วยการ
รื้อฟื้นความชอบธรรมของรัฐขึ้นมาควรต้องทำอะไรบ้าง
ซึ่งอันนี้ผมคิดว่าทำให้ถึงสัญญาณของข้อเสนอด้วย

อันธิณา: ตามอาจารย์ศรีสมภพ ในฐานะของผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับหนังสือเล่มนี้มาตั้งแต่ต้นอาจารย์มอง
กระบวนการทำงาน การวิเคราะห์ข้อมูลและข้อสรุป
ของอ.ตันแคนอย่างไรในฐานะที่อาจารย์ใกล้ชิดกับ
ปัญหานี้และเป็นนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ด้วย

ศรีสมภพ: ผมขอเล่าความเป็นมาลึกลับนิดในการ

ทำงานวิจัยชิ้นนี้ของต้นแคน ซึ่งเขาก็เล่าไว้ในบทนำโดยละเอียดผมคิดว่าเป็นบทที่ดีที่สุด เพราะเขาเขียนความรู้สึกนึกคิดเอาไว้ด้วยบทนำจะเป็นบทที่ดีที่สุดของหนังสือมันจะเขียนตอนสุดท้ายตอนจะเสร็จแล้ว เขามาปัตตานีครั้งแรกตั้งแต่ปี 2544 หรือ 2545 จนมาเก็บข้อมูลช่วงปี 2548-2549 เวลาทำวิจัยเขาจะทำเชิงลึกทำงานละเอียดมาก เขาเคยทำเรื่องที่กรุงเทพฯ หลายเรื่อง สื่อมวลชนหรือเรื่องต่างๆ ซึ่งเขาก็อยากทำเรื่องปัตตานี ซึ่งมันท้าทาย ลูกศิษย์ผมคนหนึ่งชื่อภาวิณี ก็ได้แนะนำมาก็มาพร้อมกัน มาแบบง่าย ๆ มานอนที่พลัดผม จนในที่สุดเราได้พัฒนาโครงการร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยระหว่างลีดส์กับ มอ.ปัตตานี ทำสัญญา MOU ได้รับเงินสนับสนุนจากบริติชเคาน์ซิลเป็นโครงการต่อเนื่องสามสี่ปี ตั้งแต่ 2545 ต้นแคนส่งคนอื่นมาก่อนตัวเขาเอง มาในช่วงปีสุดท้ายเราไม่นึกมาก่อนว่าเหตุการณ์จะมารุนแรงมาก ในช่วงปี 2547 ซึ่งเป็นจังหวะที่ประจวบเหมาะมาก ตอนแรกเขาสนใจเรื่องประมงพื้นบ้านปัตตานี

ช่วง 2547-2548 เป็นช่วงที่เขามาปัตตานีพอดี เมื่อเขา来做วิจัยเนื่องจากเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเขาก็สามารถขอพลตที่พักและได้เป็นนักวิชาการที่ปรึกษา จังหวะพอดีกับมีโครงการจัดตั้งคณะรัฐศาสตร์เขามีชื่อแม่เพียงเขาจะไม่สอน เพื่อต้องการทำวิจัยอย่างเต็มที่ให้บรรยายพิเศษอะไรสั้นๆ ได้ เขาก็เห็นความสนใจมาสู่ปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2547 ช่วงนั้นได้มีการถกเถียงแลกเปลี่ยนกันระหว่างต้นแคน ผม และ อ.วัฒนา (สุกัญศีล) ซึ่งตอนนี้อยู่เชียงใหม่ เจอกันทุกเย็น ถกเถียงกันว่ามันมีอะไรเกิดขึ้น

ในช่วงต้นเขายังคิดว่ามันเป็นปัญหาเกี่ยวกับการก่อสร้างถนน ทหารก่อเหตุเพื่อจะเอางบประมาณ ก็เป็นเรื่องของทฤษฎีสมคบคิดทั้งหลาย ช่วงนั้นผมทำวิจัย

อยู่ด้วย ทำ workshop บ่อยเรื่องการกระจายอำนาจรูปแบบการปกครองพิเศษ กับกำนันผู้ใหญ่บ้าน อบต. ท้องถิ่นเยอะมาก ต้นแคนเขาก็ไปด้วย ทำความรู้จักกับคนเหล่านั้น ต้องพยายามอธิบายว่าไม่ใช่ CIA ซึ่งต้นแคนฟังใจมาก เพราะเขาเป็นคนอังกฤษ (หัวเราะ) จากคนนอกมาสู่คนในมันต้องมีการประทับตรา สถานะอาจารย์ มอ.ปัตตานี คนที่มาช่วยงาน มอ.ปัตตานี ไม่ใช่คนแปลกหน้ามันต้องมีการแนะนำ ซึ่งต้นแคนก็ได้ใช้เงื่อนไขนี้

เวลาไป workshop เขาก็สังเกตการณ์ ใครที่มีความคิดน่าสนใจเขาก็ไปนั่งคุยด้วยนอกเวลาที่เริ่มเกาะเกี่ยวกับคนที่ผ่านเวทีสัมมนาเหล่านี้เริ่มนัดคุยแล้วต่อไปเรื่อยๆ นี่คือประตูที่จะไขเข้าสู่พื้นที่เริ่มต้นทำงานเขาก็ซื้อรถเบนซ์ หลังจากนั้นเขาก็ให้ผม ผมก็ยังใช้อยู่จนทุกวันนี้ ต้นแคนเป็นคนช่างสังเกตมากผมไปไหนมาไหนมักใช้บริการแท็กซี่ปัตตานี ‘แบมะ’ ซึ่งเขากล่าวถึงในเล่มนี้ด้วย ผู้ชายปัตตานีวิยกลางคนนี่ชอบใช้รถเบนซ์มือสอง รถเบนซ์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ กลายเป็นวิชาอีกอันหนึ่งเขาขับรถไปไหนมาไหนคนรู้จักเขาหมดเลย เป็นฝรั่งคนก็สนใจแล้วยังขับรถที่พวกเขาชอบอีก ทุกวันนี้คนยังจำได้ว่าเป็นรถของอาจารย์ฝรั่ง สิ่งที่เขาทำช่วงนี้คือการพูดคุยเชิงลึก ผมคิดว่าไม่ต่ำกว่า 3 ร้อยคนที่เขาคุยด้วย ทั้งผู้นำท้องถิ่น บุคคลสำคัญในพื้นที่ เขาคุยด้วยตัวเอง เขาพูดภาษาไทยได้ดี พูดมลายูได้นิดหน่อย เขาเก็บข้อมูลทุกวัน ออกแต่เช้าขับรถออกไปแล้วกลับเข้ามาตอนเย็น เก็บข้อมูลละเอียดมากแม้กระทั่งบางพื้นที่ที่เพิ่งจะเกิดเหตุการณ์รุนแรง เช่น ร้านน้ำชาที่เพิ่งจะมีเหตุฆ่าตัดคอ

สิ่งที่ผมได้จากเขาคือการเก็บข้อมูลอย่างมืออาชีพ เขาทำงานอย่างเต็มที่ เอาใจจริงเอาใจ และผูกพันกับมัน ข้อมูลทุกอย่างเขาเคารพ ข้อมูลมีการเก็บบันทึกไว้หมดคนที่สัมภาษณ์ถ้ายอม เขาก็จะอัดเทป ถ้าไม่ยอมเขาก็

จะจดบันทึกโดยละเอียดมาก และทุกอย่างก็จะถูกถอดเป็น text จะมีผู้ช่วยสองคนเป็นคนไทยที่รู้ภาษาอังกฤษ เอกสารเป็นพันๆ แผ่นที่ถูกเก็บ เขาใช้เวลาที่เมืองไทยประมาณ 9 -10 เดือน หลังจากนั้นเขาไปอยู่สิงคโปร์อีกหนึ่งปี เพื่อเขียนหนังสือเล่มนี้ บันทึกทุกอย่างเขาเอามาเรียบเรียง และร้อยความใหม่เป็นสี่กล่อง ถ้าอ่านงานของเขาจะพบว่า มันเต็มไปด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

เขาเล่าวิธีว่า เขาอย่ยประเด็นสำคัญให้มันลดลงมา จนเหลือเป็นหนังสือขนาดนี้ได้ซึ่งน่าสนใจและวิธีการเขียนของเขาเขามีพื้นฐานของนักวรรณคดีซึ่งเขาได้รับการฝึกฝน การเขียนมาเขาไม่ได้เริ่มต้นด้วยวิธีแบบนักรัฐศาสตร์ทั่วไปที่มีกรอบคิดทฤษฎีไว้แต่ต้น เขาเก็บข้อมูลแล้ว inductive ข้อมูลเหล่านั้นจริงๆ ไม่ใช่ไม่มีทฤษฎี เพียงแต่เขาจะไม่ตั้งเอาไว้ก่อน เขาลงไปจับมัน แล้วค่อยๆ ดึงขึ้นมา งานจึงค่อนข้างละเอียดและลงไปจากพื้นข้อมูลถูกดึงขึ้นมาเป็นประเด็นๆ บทที่เขาทำในเชิงทฤษฎีที่เขียนในตอนต้นนั้น เป็นบทที่เขาทำที่หลังนะครับ อันนี้คือสิ่งที่ผมให้ภาพความเป็นมาของเขา

อันธิม: เกี่ยวกับชื่อหนังสือ Tearing Apart the Land

ศรีสมภพ: จริงๆ นี่ Tearing Apart the Land เป็นชื่อที่เขาไม่ชอบ ไม่ใช่ชื่อที่เขาตั้งใจไว้แต่ต้นชื่อที่เขาต้องการใช้คือ ที่เราพูดกันเมื่อกี้ Liminal Lattice เป็นชื่อที่เขาชอบ แต่

สำนักพิมพ์ที่ว่าความอาจจะไม่เข้าใจแล้วเสนอชื่อนี้ให้ ซึ่งมีคำว่าอิสลามอยู่ในชื่อด้วย เชื่อว่าจะทำให้คนสนใจเป็นเรื่องของการตลาด ต้องการให้หนังสือขายได้ และพอแปลเป็นไทย ‘ฉีกแผ่นดิน’ ก็เป็นภาษาที่เขาไม่ชอบอีกเหมือนกัน อ.ชัยวัฒน์ เป็นคนตั้งชื่อนี้ให้ต้นแค่นี้ไม่เห็นด้วย เพราะเขาคิดคำไทยเอาไว้อยู่แล้วอยากให้แปลเป็นไทยว่า ‘แยกดินแดน’ แต่ว่า อ.ชัยวัฒน์ มองว่ามันไม่โรแมนติก จึงกลายเป็นชื่อของหนังสือเล่มนี้ในภาษาไทย

ณัฐยาน: ชื่อหนังสือ Tearing Apart the Land ตอน ที่อ่านครั้งแรกมันมีความเป็น poetic (บทกวี) อยู่ ที่นี้เราไม่รู้จะแปลยังไง ชื่อภาษาอังกฤษมันดี แต่ไม่รู้จะแปลยังไง พอตอนหลังสำนักพิมพ์บอกว่า อ.ชัยวัฒน์ จะใช้ว่า ‘ฉีกแผ่นดิน’ จริงๆ แล้วแม้กระทั่งคำว่า ‘แยกดินแดน’ มันก็ยังไม่ใช้ ถ้าเทียบกับคำภาษาอังกฤษว่า Tearing Apart the Land แต่ถ้าเทียบกับคำว่า Tearing the land apart อันนั้นจะแบ่งแยกหรือฉีกออกมาได้มากกว่า อันแรก ‘ความ’ ของมันเป็นความรู้สึกเห็นใจ บอบบาง มากกว่า อันหลังไม่มีความรู้สึกที่นุ่มนวลแบบนั้น ถ้าใช้ ‘ฉีกแผ่นดิน’ มันก็จะคล้ายชื่อภาษาอังกฤษตรงที่มันมีผลกับการ catch the eyes (ติดตาม) คือมีผลด้านการค้า คือถ้าจะให้ได้รับความไพเราะได้หลายอย่างด้วยก็ลำบากมาก ●

ข่าวเด่นรอบเดือน

กองบรรณาธิการ

วันของเรา...

เทศบาลตำบลหรือเสาะ โดยนายวิเชษฐ ไทยทองนุ่ม นายกเทศมนตรี จัดกิจกรรมทางศาสนา เนื่องใน 'วันเทศบาล' ประจำปี 2556 และอ่านสารวันเทศบาล มอบประกาศเกียรติคุณบัตรแก่องค์กรและบุคคลที่มีส่วนร่วมในการสร้าง 'เมืองน่าอยู่ ผู้คนมีสุข' ของเทศบาลตำบลหรือเสาะ มอบเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติแก่พนักงานและลูกจ้างดีเด่นในด้านต่างๆ พร้อมแข่งขันกีฬาเพื่อเสริมสร้างพลานามัยและความสมัครสมานสามัคคีในองค์กร เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2556 ●

ทุนการศึกษา ภูมิทายาท ปีการศึกษา 2556 กลุ่มที่ 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จัดปฐมนิเทศนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนโครงการทุนการศึกษา ภูมิทายาท ปีการศึกษา 2556 กลุ่มที่ 2 เพื่อชี้แจงเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินทุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จัดปฐมนิเทศนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนโครงการทุนการศึกษาภูมิทายาท ปีการศึกษา 2556 เพื่อชี้แจงเงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินทุนของนักเรียน โดยมีว่าที่ร้อยตรีรินทร์ สารโร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 เป็นประธานเปิดการประชุม ณ ห้องประชุมบัวชมพู โรงเรียนอนุบาลเบตง (สุภาพอนุสรณ์) และบรรยายพิเศษ เงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินทุน ว่าที่ร้อยตรีรินทร์ สารโร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 กล่าวว่วัตถุประสงค์การจัดสรรทุนการศึกษาภูมิทายาท ปีการศึกษา 2556 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่ยากจน ขาดโอกาส มีความประพฤติดี เรียนดี หรือมีความสามารถพิเศษ มีโอกาสได้เรียนในระดับที่สูงขึ้น พร้อมทั้งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและมีทักษะในการดำรงชีวิต สร้างคุณประโยชน์แก่สังคม และในปีนี้มีนักเรียนที่ได้รับทุนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นทุนไม่ต่อเนื่องสำหรับนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์หรือเรียนดีและยากจน จำนวน 137 ทุนๆ ละ 5,000 บาท และกลุ่มที่ 2 เป็นทุนต่อเนื่องสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 ทุนๆ ละ 15,000 บาท และจะต้องมีเกรดเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.50 เงื่อนไขการเบิกจ่ายเงินทุน 2 ใน 3 จะต้องมึนักเรียน 1 ใน 2 ของผู้มีสิทธิในการเบิกจ่ายและมีกรบันทึกการใช้จ่ายเงินที่เบิกในแต่ละครั้งว่าดำเนินการจัดซื้ออะไรบ้างที่เกี่ยวกับการศึกษาของนักเรียน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ยังกล่าวอีกว่า เมื่อสิ้นปีการศึกษาในแต่ละชั้นให้โรงเรียนรายงานผลการเรียน พร้อมถ่ายสำเนา ส่งไปที่กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชายละ เขต 3 และจะต้องได้ผลการเรียนไม่น้อยกว่า 2.5 นอกจากนี้ขอให้โรงเรียนดำเนินการจัดทำทะเบียน
ทุนการศึกษาของนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษาและนักเรียนที่สอบขึ้นบัญชีทุนแต่ยังไม่ได้รับทุน หากทางสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามีทุนการศึกษาอื่นก็ให้โรงเรียนคัดรายชื่อเด็กที่ขึ้นบัญชีไว้ในลำดับถัดไปเป็นผู้รับทุนต่อไป นอกจากนี้
แล้วทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ได้เชิญเจ้าหน้าที่ธนาคารกรุงไทยมาให้บริการการเบิกบัญชี
ของนักเรียนทุนภูมิทายาท กลุ่มที่ 2 ณ โรงเรียนอนุบาลเบตง (สุภาพอนุสรณ์) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง นักเรียน
ครู และผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องลงนามในเอกสารเปิดบัญชีธนาคารอีกด้วย ●

โครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ ม.อ.ปัตตานี อบรมการคิดเชิงบวกให้สตรีในชุมชน

โครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี จัดอบรมการสร้างเสริมความคิดทางบวกให้สตรีในชุมชน
ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผศ.พัชรียา ไชยลังกา ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี เปิดเผยว่า โครงการจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การ
สร้างเสริมความคิดทางบวกเพื่อส่งเสริมสุขภาพสตรีในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ เพื่อนำ
บริการวิชาการสู่ชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน เนื่องจากเหตุความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้มี
หญิงหม้ายจำนวนกว่า 2,000 คน ภายหลังประสบเหตุการณ์หญิงหม้ายดังกล่าวต้องปรับเปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้นำ
ครอบครัวและรับภาระในการดูแลครอบครัว หญิงหม้ายส่วนใหญ่มีความเครียดระดับสูง ซึ่งต้องการความช่วยเหลือ
เยียวยาในการปรับตัวให้อยู่ในสภาพชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงต่อไปโดยมีผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ
เข้าร่วมโครงการฯ กว่า 30 คน

ทั้งนี้กิจกรรมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างเสริมความคิดทางบวกเพื่อส่งเสริมสุขภาพสตรีในชุมชน
ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบครั้งนี้เน้นในเรื่องของการเสริมสร้างความคิดทางบวกเพื่อส่งเสริมสุขภาพ
สตรีในชุมชนเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้หญิงหม้ายสามารถปรับตัวกับสภาพชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อจะนำไปถึงการ
สร้างเสริมสุขภาพสตรีในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหญิงหม้าย
คนอื่นๆ เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน ให้กำลังใจซึ่งกัน ตลอดจนการประยุกต์ใช้แนวคิดของการฟื้นฟูให้เกิดประโยชน์ต่อการ
ปรับตัวต่อความเครียดให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ในการอบรมครั้งนี้ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ที่เข้าร่วมโครงการส่วนหนึ่งได้สะท้อนความ
รู้สึก ว่า ชีวิตหลังจากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบจากสถานการณ์ในพื้นที่ได้เปลี่ยนแปลงไปโดยปริยาย จากเดิมมีหัวหน้า
ครอบครัวคอยดูแลทำมาากินเลี้ยงครอบครัว กลับกลายเป็นว่าตัวเองต้องมารับภาระเสียเอง ต้องเป็นทั้งพ่อและแม่ของลูก
รับผิดชอบเรื่องทั้งหมดในครอบครัว โดยเฉพาะ ค่าใช้จ่ายในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นค่าอาหาร ค่าเรียนหนังสือ และอื่นๆ
อีกมากมาย ทำให้ทุกวันนี้ลำบากมาก อยากขอวอนให้ผู้ที่กระทำต่อเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ เห็นใจ และหยุดการ
กระทำดังกล่าว เพื่อให้พี่น้องประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติภาพ ไม่ว่าจะเป็นศาสนาไหน
ก็ตาม ●

สืบสานงานภูมิปัญญา

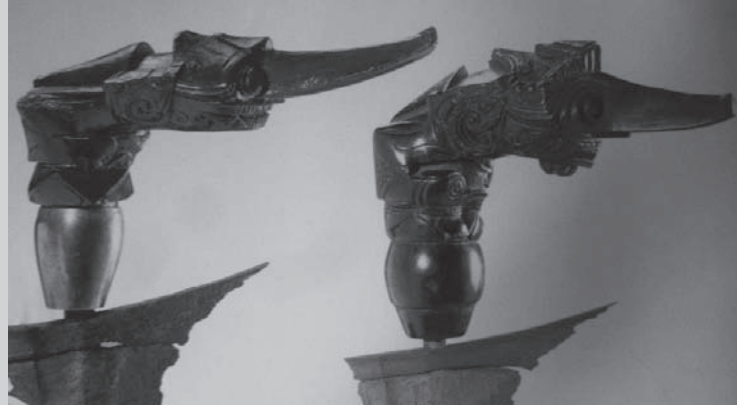
▼
รัศมีนทร์ นิตีธรรม

พิพิธภัณฑที่ท้องถิ่นขุนละหาร

‘กริช’ เครื่องราชกกุธภัณฑ์ เจ้าเมืองมลายู (จป)

เจ้าเมืองมลายูในอดีตจะต้องมีช่างกริชเป็นช่างหลวงประจำวัง หากเจ้าเมืองใดไม่มีช่างกริช ก็ไม่สามารถที่สถาปนาตัวเองขึ้นมาเป็นเจ้าเมืองได้ เพราะวัฒนธรรมมลายูในอดีตจนถึงปัจจุบัน ถือว่ากริชเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งคล้ายๆ กับดาบอาญาสิทธิ์ เนื่องจากกริช 1 เล่ม กว่าที่จะได้มาครอบครอง ต้องเป็นคนที่มึนญบรามิ ถือได้ว่ากริชเป็นหนึ่งในเครื่องราชกกุธภัณฑ์เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมในการสถาปนาเจ้าเมืองมลายูหรือ ‘รายอ’ เพื่อบ่งบอกถึงการให้อำนาจปรัชญา คำว่ากริชเป็นสิ่งที่ทำขึ้นมาเพื่อเป็นสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง หากใครได้เห็นกริชในพิธีกรรมสถาปนาเจ้าเมืองแล้ว แสดงว่าบุคคลนั้นได้รับการแต่งตั้งจากประชาชนให้เป็นเจ้าเมืองของเขาอย่างสมบูรณ์แบบ

ฉะนั้นเจ้าเมืองมลายูหรือรายอเห็นว่า ตนเองมีศักดิ์ศรีและอำนาจ จึงได้แบ่งศักดิ์ศรีและอำนาจให้กับพระราชาราชฎีของเขา โดยการกำหนดและอนุญาตให้ชายเมื่อแต่งงาน จะสามารถเห็นกริช และสถาปนาเป็นเจ้าเมืองหรือรายอได้ด้วยทุกคน คือ ‘วันแต่งงาน’ คำพูดที่ติดปากของชาวมลายูจากอดีตจนถึงปัจจุบันในวันแต่งงานว่า ‘รายอสามี’ หรือ ‘เจ้าเมืองหนึ่งวัน’ โดยมีวาระแค่หนึ่งวันกับหนึ่งคืนเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากพิธีแต่งงานของชาวมลายู จะมีการนั่งบัลลังก์และเจ้าบ่าวจะเห็นกริชที่เอว คล้ายกับเป็นเจ้าเมือง และในวันนั้นแขกเหรื่อมาอวยพรมากมาย ก็เปรียบเสมือนเป็นพระราชาราชฎีของคุณ ที่คุณจะต้องเลี้ยงดูอย่างดี ให้กินให้อิ่ม บริการให้กับแขกเหรื่อที่มาร่วมงานประทับใจ เพื่อ

อันหนึ่งให้รู้ว่าการเป็นเจ้าเมืองหรือรายอนั้นไม่ได้สุขสบายอย่างที่เห็น มีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อพระราชาราษฎร์ที่สูง

ในอดีตกริช จะมีพลังและอำนาจ เปรียบเสมือนมีสิ่งมหัศจรรย์อยู่ เนื่องจากกริชมีการบูชาและลงคาถาหรือลงอักขระ เพื่อให้กริชนั้นมีชีวิต ทุกครั้งหลังจากการ ‘บายกริช’ หรือการ ‘ปลื้มกริช’ หรือเป็น ‘การชำระล้างกริช’ เมื่อกริชมีคราบหรือความสกปรกด้วยคราบสนิม ภูมิปัญญาในอดีตเขาจะใช้มะนาวในการล้างกริช หลังจากนั้นก็จะโลมด้วยน้ำมันมะพร้าว แล้วนำมารวมควันกำยาน ในขณะที่รวมควันอยู่นั้น น้ำมันที่ชะโลมกริชจะเรียกว่าน้ำมันกำยาน ‘มีเยาะก็อมมีแยะ’ จากนั้นก็จะทำพิธีลงคาถาหรือลงอักขระ (มาเีชะอาเยะ) เพื่อให้กริชนั้นมีชีวิตหรือภาษาท้องถิ่นเรียกว่า ‘ป้อซีโต๊ะกริช’

ศาสตร์ในการครอบครองหรือการทำนายกริช แต่ละสกุลช่างกริชก็จะมีชีวิตที่แตกต่างกันไป

เช่น การทำนายหนึ่งสกุลช่างกริชปาตานีที่ว่า ให้ทำนายโดยการสลบนิ้วมือ เริ่มจากหัวแม่มือไปง่ามือไปซ้าย จากใต้หัวจิ้งจกไปถึงปลาย มี 6 คำทำนายด้วยกัน สลับกันไปมา โดยมีคำทำนาย ดังต่อไปนี้

1. เมื่อสิ้นสุดที่ปลายกริชนับหนึ่ง ภูมิปัญญากริชในอดีตจะเรียกกริชนั้นว่าเป็นกริช ‘ป้อซีป้อโต๊ะ’ ใครครอบครองกริชเล่มนั้น จะมีลักษณะไม่สู้คน ล่ำซำ เชื่องช้า
2. เมื่อสิ้นสุดที่ปลายกริชนับสอง ภูมิปัญญากริชในอดีตจะเรียกกริชนั้นว่าเป็นกริช ‘ป้อซีมีแยะ’ ใครครอบครองกริชเล่มนั้นจะมี แต่คนอิจจาวิชา
3. เมื่อสิ้นสุดที่ปลายกริชนับสาม ภูมิปัญญากริชในอดีตจะเรียกกริชนั้นว่าเป็นกริช ‘อาเนาะมีนง นางิสแซ’ ใครได้ครอบครองกริชเล่มนั้น จะหมดทรัพย์สมบัติ ถึงขนาดที่คนรับใช้ยังต้องร้องไห้

4. เมื่อสิ้นสุดที่ปลายกริชนับสี่ ภูมิปัญญากริชในอดีตจะเรียกกริชนั้นว่าเป็นกริช ‘ป้อแต ป้อแต อาเยาะดาแต’ ใครได้ครอบครองกริชเล่มนั้น ตกตอนเย็นจะมีคนมาเยี่ยมเยียนตลอด จะต้องจัดเลี้ยงหุงหาอาหารทุกวัน

5. เมื่อสิ้นสุดที่ปลายกริชนับห้า ภูมิปัญญากริชในอดีตจะเรียกกริชนั้นว่าเป็นกริช ‘มัสฎูแป ตะหส์บอ’ ใครได้ครอบครอง กริชเล่มนั้น ไม่ได้ทำงานอะไร แต่มีโชคลาภวาสนา มาตลอดเวลา

6. เมื่อสิ้นสุดที่ปลายกริชนับหก ภูมิปัญญากริชในอดีตจะเรียกกริชนั้นว่าเป็นกริช ‘ตีเดาะวุซี ตาเมาะลาบอ’ ใครได้ครอบครองกริชเล่มนั้น จะทำมาค้าขายขึ้น

คนโบราณที่ใช้กริชจะมีความเชื่ออย่างหนึ่งว่า เมื่อใดที่ชักใบกริชออกมาแล้ว จำเป็นจะต้องแหงนคอต่อสู้อันที่แต่จะไม่ใช้กริชทำร้ายบุคคลธรรมดา เพราะกริชเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งคล้ายๆ กับดาบอาญาสิทธิ์ เนื่องจากกริช 1 เล่มกว่าที่จะได้มา ต้องเป็นคนที่มีบุญบารมีในอดีตกาล หากผู้ใดมีเรื่องราวขัดแย้งและประสงค์ต่อสู้อันตามแบบลูกผู้ชาย คู่กรณีทั้งสองคนจะต้องไปแจ้งความจำนงว่าจะต่อสู้กันที่สำนักเลขาเจ้าเมือง (ปัจจุบันเทียบได้กับที่ว่าการอำเภอ) จากนั้นเจ้าหน้าที่สำนักเลขา ก็จะนำตัวทั้งสองไปยังลานประลอง ซึ่งจุดเป็นหลุมกว้างประมาณ 2 วา ลึกประมาณ 1.50 เมตร และก่อนที่จะมีการประลองก็จะให้ทั้ง 2 ลงลายมือชื่อเอาไว้ว่า ห้ามไม่ให้ทายาทของทั้งสองออกมาแก้แค้นกัน

ทั้งนี้ ส่วนมากหลังการประลองมักไม่พบว่ามีผู้เสียชีวิต เพราะว่าจะเลิกหากันไปก่อน ซึ่งแม้วันเวลาที่ล่วงเลยมานาน อาจทำให้ศาสตราวุธชนิดนี้เทียบไม่ได้กับอาวุธสมัยใหม่ แต่ ‘ตำนานแห่งกริช’ ยังคงเป็นเรื่องราวอันน่าภาคภูมิใจของลูกผู้ชายเชื้อสายมลายูสืบไป ●

มองอย่างอุสตาซ

อุสตาซอับดุลชะกูร์ บินฮาฟิอีย์ (อับดุลสุโก ดินอะ)
ฝ่ายวิชาการโครงการพัฒนาเครือข่ายตำบลสุภาวะในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

กระบวนการทัศนอิสลาม ในการทบทวนเสริมกระบวนการพูดคุย เพื่อสันติภาพ ‘peace dialogue’ ระหว่างรัฐบาลไทย : BRN (ตอนที่ 1)

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตากรุณาเสมอ
ขอความสันติสุขจงมีแด่ศาสนทูตมุฮัมมัด ผู้เจริญรอยตามท่านและสุขสวัสดิ์แด่ผู้อ่านทุกท่าน

ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าร่วมเวทีเสวนามากมายในพื้นที่และนอกพื้นที่ หลังจากมีการทำบันทึกข้อตกลงการพูดคุยเพื่อสันติภาพ ‘peace dialogue’ ระหว่างรัฐบาลไทย กับ BRN เมื่อ 28 ก.พ. 56 ที่ประเทศมาเลเซีย มีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย แต่ส่วนใหญ่เห็นด้วยในหลักการ เช่น ในเวทีภาคประชาสังคมชายแดนใต้ เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2556 ณ สำนักงานศูนย์ประสานงานโครงการป้องกันและดูแลเอตส์แห่งประเทศไทย ตำบลสะเต็ง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จนออกเป็นแถลงการณ์ ฉบับที่ 8/2556 ซึ่งมีมติสนับสนุนกระบวนการสันติภาพดังกล่าวอย่างเต็มที่ และขอเรียกร้องให้ประเทศไทยทุกหมู่เหล่า ตลอดจนกลุ่มพลังทางสังคมทุกภาคส่วนได้ร่วมกันสนับสนุนเจตนารมณ์ที่สร้างสรรค์นี้โดยพร้อมเพรียงกัน

แต่กระบวนการสันติภาพดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้นั้น ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพเท่าที่มีบทบาทและความสามารถจนนำไปสู่ ‘เครือข่ายหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ’ (Safety Net)

กระบวนการสันติภาพ (Peace Process) ในครั้งนี้ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในบทบาทที่ตัวเองทำได้ เพราะกระบวนการดังกล่าวมีผู้ที่เกี่ยวข้องหลายชั้นและหลายระดับ กล่าวคือระดับที่ 1 (ระดับผู้มีอำนาจตัดสินใจ), ระดับที่ 2 (ระดับองค์กรภาคประชาสังคมที่สามารถเชื่อมต่อระหว่างผู้มีอำนาจตัดสินใจและชุมชน) และระดับที่ 3 (ระดับชุมชนฐานรากในพื้นที่) ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อยุติความรุนแรงทางกายภาพ หรือในแง่ก็คือ ‘สันติภาพเชิงลบ’ และเพื่อแปลงเปลี่ยนความขัดแย้งยึดเยื้อเรื้อรังไปสู่สันติภาพที่ยุติธรรมและยั่งยืน หรือ ‘สันติภาพเชิงบวก’ (ดังแผนภาพข้างล่างนี้ อ้างอิงจาก <http://www.deepsouthwatch.org/node/4014>)

ทุกคนควรมีบทบาทของการพูดคุยเพื่อสันติภาพเท่าที่มีความสามารถจนได้รับการหนุนเสริมจากสาธารณะและหากสามารถนำไปสู่ ‘เครือข่ายหนุนเสริมกระบวนการสันติภาพ’ (Safety Net) ทั้งที่เป็นทางการหรือไม่ทางการก็จะทำให้ การทำงานเพื่อสันติภาพของผู้คนอันหลากหลายในระดับต่างๆ เพื่อประคับประคองให้กระบวนการสันติภาพเดินหน้าต่อไปอย่างยั่งยืน (อินชาอัลลอฮฺยั้งต่อไป หากเป็นพระประสงค์ของพระเจ้า)

แต่มีปัจจัยหนึ่งที่เป็นปัจจัยจิตวิญญาณของกระบวนการสันติภาพในครั้งนี้คือการนำกระบวนการทัศน์อิสลามในเรื่องการพูดคุยหรือเจรจาสันติภาพมาเป็นแรงผลักดัน

อันเนื่องมาจากประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้หรือคนในขบวนการ BRN นับถือศาสนาอิสลามและยึดมั่นกับหลักการอิสลามสูงดังนั้นในหลักการศาสนาอิสลามหรือประวัติศาสตร์อิสลามได้บำหนุนเสริมกระบวนการพูดคุยและเจรจาสันติภาพ (ซึ่งได้มอบหมายให้ผู้เขียนเป็นคนนำเสนอในการประชุมกรรมการสภาประชาสังคมครั้งต่อไป) ●

กระบวนการสันติภาพในระดับต่างๆ ที่มีตัวแสดงหรือผู้เกี่ยวข้องแนวทางการทำงานแตกต่างกัน

สะพานคำ
▼
จิตติมา เจริญฤทธิ์

พุ่มช้าถึง

พุ่มช้าถึงซึ่งความรู้
ดูที่การกระทำ
ไม่ใช่ที่ปลายลิ้น

...

สะพานภาพ

▼
Hurun-ain II

หลากหลายเรื่องราวที่ได้แว่วเสียงผ่านมากลายไป
ยังคงเป็นอดีตที่อยู่ในความทรงจำของชาวใต้ทุกคน

รายงานพิเศษ

กองบรรณาธิการ

มรดกไทย ใต้ร่มพระบารมี

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ เสด็จไปทรงเปิดนิทรรศการพิเศษ เรื่อง ‘มรดกไทย ใต้ร่มพระบารมี’ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร และทอดพระเนตรการแสดงเทิดพระเกียรติ ชุด ‘สังคีตศิลป์ แผ่นดินธรรม อารยนาฏกรรมแผ่นดินทอง ใต้ร่มละอองพระบารมี จักรวิวงศ์ทรงพระเจริญ’ ณ โรงละครแห่งชาติ โดยมี นายอดิศักดิ์ เบ็ญจศิริวรรณ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงวัฒนธรรม นางปริศนา พงษ์ทัตศิริกุล ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และนายสหัสวัฒน์ แน่นหนา อธิบดีกรมศิลปากร เฝ้ารับเสด็จ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2556 ●

การเผยแพร่ความรู้เรื่อง การอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง ให้นักศึกษา

กลุ่มอนุรักษ์จิตรกรรมและประติมากรรม สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร ได้เผยแพร่ความรู้เรื่องการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง ให้นักศึกษาฝึกงานจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์โกสินทร์ วิทยาเขตพะวงช้าง ชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน ที่ได้มาศึกษาวิธีการอนุรักษ์จิตรกรรมฝาผนัง กับกลุ่มอนุรักษ์จิตรกรรมและประติมากรรม ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน - 10 พฤษภาคม 2556 ●

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ เชิญชวนเด็กและเยาวชนไทย อายุระหว่าง 4 - 18 ปี ส่งผลงานเข้าประกวดประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การประกวดวาดภาพในหัวข้อ 'ประเทศอียิปต์ในสายตาของเด็กไทย' (Egypt in the eyes of children of the world) โดยมีกำหนดส่งผลงานภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2556

2. การประกวดภาพถ่าย (Photography) โดยมีกำหนดส่งผลงานภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2556 จัดโดย สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอียิปต์ประจำประเทศไทย National Centre for Child's Culture ภายใต้กระทรวงวัฒนธรรมอียิปต์ ผู้สนใจสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก National Centre for Child's Culture - Arts city Elharam ที่โทรศัพท์หมายเลข 02 358 66068 - 9 และโทรสารหมายเลข 02 377 96242 หรือ ทางเว็บไซต์ สท. ที่ www.opp.go.th

บทสรุปบันทึกหลักแต่ไม่ลับ การศึกษาดูงานมาเลเซีย 2011(1)

หลังจากเสร็จสิ้นโครงการทัศนศึกษาดูงานต่างประเทศของนิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวทเทิร์น ประจำปีการศึกษา 2553 ซึ่งดำเนินการตั้งแต่วันที่ 21 - 24 มิถุนายน 2554 คณะทำงานในโครงการฯ ได้ร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญๆ ที่ได้รับในการศึกษาดูงาน และประเมินผลการศึกษาดูงาน จากผู้เข้าร่วมโครงการโดยสามารถแยกแยะสรุปโดยย่อในประเด็นองค์ความรู้และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานแต่ละสถานที่ดังนี้

1. ศึกษาดูงานวัดนิโครธาราม รัฐอลาสก้า กำหนดศึกษาดูงาน ในวันที่ 21 มิถุนายน 2554 สรุปได้ว่า

- นักศึกษาได้ทราบถึงวิถีชีวิตคนไทยที่ตกค้างและที่อพยพมาในสหพันธรัฐมาเลเซียว่า มีคนไทยจำนวนมากที่ยังคงรักษาวิถีไทย วิถีพุทธ คุณภาพชีวิตมีความเป็นอยู่สะดวกสบายพอสมควร แม้จะตกในภาวะชนกลุ่มน้อย โดยมีชาวจีนมาเลยเป็นกัลยาณมิตรที่ส่งเสริมสนับสนุนบำรุงศาสนาเป็นอย่างดี ซึ่งนโยบายของรัฐต่อชนกลุ่มน้อยในมาเลเซีย แม้จะแตกต่างในระดับความเท่าเทียมจากกฎหมายภูมิบุตรฯ แต่ก็ยังคงมีมาตรฐานในการดำรงชีพ มิได้ยากลำบากอย่างที่คาดไว้ แต่ที่เป็นประเด็นน่าสนใจ คือ ในมาเลเซียเขาห้ามการเดินบิณฑบาต ซึ่งเป็นกิจของสงฆ์ แต่ก็สามารถปรับได้ตามสมควรและห้ามคนเผยแพร่ศาสนาอิสลามแบบดะวะห์หอนในมัสยิดเช่นกัน ซึ่งก็เป็นกฎหมายความมั่นคงที่ควบคุมเสรีภาพในการปฏิบัติตามหลักศาสนาที่แปลก และเด็ดขาด

- นักศึกษาได้เห็นระบบนาธรรม ในรูปแบบสหกรณ์ของรัฐ ที่เปิดโอกาสให้เกษตรกรเช่าในราคาถูก สามารถช่วยเหลือรักษาอาชีพเกษตรกร และถือรักษาพื้นที่ทำนาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรัฐทางเหนือของสหพันธรัฐมาเลเซีย อันได้แก่ เปอรลิส เคดาห์ ที่ติดกับประเทศไทย

2. ศึกษาดูงาน ณ สำนักงานกงสุลใหญ่ประจำรัฐปีนัง สรุปได้ว่า

ตรงนี้มีนักศึกษาชุดประสานงานได้สรุปไว้ว่า กงสุลใหญ่ไทยประจำ รัฐปีนังมีบทบาทอย่างมากในการช่วยเหลือคนไทยโดยเฉพาะเรื่องแรงงานที่มีปัญหาในพื้นที่ ประกอบกับความสัมพันธ์ที่ดีทำให้คนไทยได้สิทธิพิเศษหลายประการเมื่อเทียบกับชนชาติ ซึ่งสามารถเป็นพื้นฐานในการรวมเป็นหนึ่งเดียวของประชาคมอาเซียนในปี 2558 ไม่น้อยเลยทีเดียว

3. ศึกษาดูงานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมืองปีนัง กำหนดศึกษาดูงาน ในวันที่ 21 มิถุนายน 2554 เวลา 13.00 น. ซึ่งในการศึกษาดูงานสามารถสรุปสาระพอสังเขปดังนี้

นโยบายการจัดการสาธารณะของรัฐปีนัง

รัฐบาลท้องถิ่นรัฐปีนังท้องถิ่นรับนโยบายจากรัฐบาลกลางโดยมี Chife Minister เป็นผู้บริหารภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง จึงเป็นลักษณะระบบนโยบายจากระดับบนสู่ระดับล่าง Top - Down System มีการกำหนดนโยบายเป็นพิมพ์เขียวของแต่ละรัฐ ซึ่งเปรียบเทียบได้ตั้งแต่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐของประเทศไทยเพียงแต่ที่นี้ ส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนดชัดเจนสำหรับงบประมาณด้านการบริหารจัดการสาธารณะ รัฐบาลกลางจะเป็นผู้จัดสรร เหมือนเงินอุดหนุนของระบบราชการไทย และแยกเป็นคนละส่วนกับรายได้จากภาษีที่ท้องถิ่น ซึ่งการบริหารจัดการสาธารณะ รัฐปีนังมีการพัฒนาทางด้านคมนาคม ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรม อิเลคทรอนิกส์ การท่องเที่ยว และการลงทุน

รัฐปีนังกำลังพัฒนาให้เป็น The Greater Penang ซึ่งเป็นนโยบายของท้องถิ่นปีนังที่ไม่สอดคล้องกับรัฐบาลกลางนัก โดยที่รัฐบาลท้องถิ่นต้องการพัฒนารัฐปีนังให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนปีนังเชื้อสายต่างๆ ให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมกับคนมาเลเซียเชื้อสายจีน

ซึ่งนโยบายสาธารณะของรัฐปีนังที่จัดทำโดยรัฐบาลกลาง หรือ Penang Blueprint เป็นเพียง Nation Program ไม่สามารถตอบสนองต่อประชาชนในรัฐปีนัง และไม่

สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

นโยบายสาธารณะด้านการคมนาคม

อย่างไรก็ตาม รัฐปีนังได้รับการพัฒนาทางการคมนาคมเป็นอย่างมาก โดยการสร้างสะพานจากเมืองบัตเตอร์เวอร์ธ เข้าสู่เมือง George town ซึ่งงบประมาณอย่างมหาศาล เพื่อพัฒนา Penang ให้เป็น Face of South East Asia ในปี 2020 รัฐบาลกลางมาเลเซียเล็งเห็นว่า Penang สามารถเป็น Port of Asia ได้ในอนาคต

ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ของคนในรัฐปีนัง เป็นปัญหามายาวนาน ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นปีนัง ยังไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจากรัฐบาลกลางเน้นการจัดการด้านคมนาคม อุตสาหกรรม ความเสียเปรียบของประชากรรัฐปีนังจึงกลายเป็นข้อเรียกร้องต่างๆ เช่น

- คนมาเลย์เชื้อสายอินเดียขอสิทธิการเป็นบุคคล 'ภูมิมบุตรา'
- คนมาเลย์เชื้อสาย มลายู-พม่า ขอสวัสดิการด้านการศึกษา
- สวัสดิการ การถือครองที่ดินโดยไม่ใช้บัตรเกษตรกร
- การไม่ระบุเชื้อชาติชาติพันธุ์ในบัตรประจำตัวประชาชน
- การเรียกร้องให้วัฒนธรรมไทยให้เป็นส่วนหนึ่งของชาติ
- สวัสดิการต่างๆ หากไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคอัมโน
- การขอสวัสดิการ การขึ้นทะเบียนเป็น Perminance Residence ●

นางธนันท์นพร ปราบชนะ 21/6/2554 ผู้เรียบเรียง

ผลิตภัณฑ์ชุมชน

วัฒนธรรมจังหวัดนราธิวาส

ผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมพมสตรี ชุมชนบ้านโลกู

ผ้าคลุมพมสตรี เป็นผ้าที่ใช้คลุมพมสตรีมุสลิมในการประกอบศาสนกิจ และใช้ในชีวิตประจำวัน ถือเป็นประเพณีนิยมและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสตรีที่ต้องปฏิบัติและสวมใส่เพื่อความเรียบร้อย ลักษณะของผ้าคลุมพมสตรี จะใช้ผ้าตามสีที่ต้องการ แล้วปักลวดลายตามต้องการและลวดลายที่ริมขอบของผ้าทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า บางชิ้นงานมีความสวยงาม และรูปแบบลวดลายที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับฝีมือของผู้ประดิษฐ์ สำหรับราคาจำหน่ายขึ้นอยู่กับงานและความสวยงาม ความยากง่ายของแบบ และลวดลายที่ประดิษฐ์ จังหวัดปัตตานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการประกอบอาชีพการเย็บผ้าคลุมพมสตรีเป็นอาชีพหลัก และส่งจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ซาอุดีอาระเบีย บรูไน อินโดนีเซีย และสิงคโปร์

ชุมชนบ้านโลกู เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ผลิตผ้าคลุมพมจนเป็นที่ยอมรับ โดย เดิมสมาชิกต่างคนจะรับผ้ามาจากพ่อค้า และปักลายด้วยจักรเย็บผ้าของตนเอง ได้รับค่าจ้างตามความยากง่ายของลาย ต่อมามีความคิดรวมกันจัดตั้งกลุ่ม โดยได้รับการส่งเสริมจากทางราชการ และได้ร่วมลงทุน และหาแหล่งเงินทุน จัดหาผ้า และส่งผ้าจำหน่ายเอง

กลุ่มปักผ้าคลุมพมสตรีบ้านโลกู มีนางมัสซียะห์ เดีงลา เป็นหัวหน้า ตั้งอยู่ 60/4 หมู่ที่ 6 ชุมชนบ้านโลกู ต.ปล่องหอย อ.กะพ้อ จ. ปัตตานี 94230 โทร. 0 7349 4124 ●

เที่ยวผืนเลนส์

▼
เกริ่น เขียนขึ้น
ภาพและเรื่อง

สองฟากฝัน ฮาลา-บาลา

ตอนที่ 1

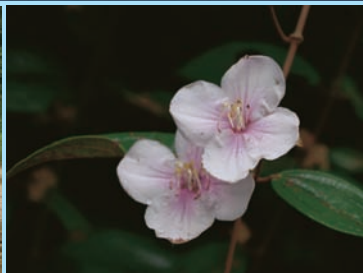
ฮาลา-บาลา อาจมีชื่อเสียงไม่โด่งดังเท่ากับ ภูกระดึง หรือดอยอินทนนท์ แต่ภูเขาสุดแดนใต้นี้ ฮาลา-บาลา คือหนึ่งเดียวที่โดดเด่นที่สุด นักท่องเที่ยวอย่างน้อยคนที่จะรู้จักชื่อฮาลา-บาลา และน้อยคนที่สุดที่จะมีโอกาสได้มาเยือน ยิ่งสถานการณ์ไฟได้ดับแล้ว ฮาลา-บาลา คุณจะปิดฉากตัวเองอย่างเงียบสงบ ฮาลา-บาลาเปิดโอกาสให้ผู้หลงใหลในธรรมชาติ ให้เข้ามาเยือนได้ตลอด ใครได้เข้ามาสัมผัสในช่วงเวลาเช่นนี้ ถือว่าฮาลา-บาลา อยู่ในหัวใจของทุกๆ คน

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ที่อยู่ในเขตอำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส มีเทือกเขาสุดสันกาลาศรี เป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย และฮาลา-บาลา ที่อยู่ในเขตอำเภอธารโต จังหวัดยะลา เป็นฮาลา-บาลาอีกฟากฝั่งหนึ่ง ที่อยู่ในเขตของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน ที่ 445 ที่อยู่ต้นน้ำของปากคลองฮาลา และเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสายสำคัญในภาคใต้

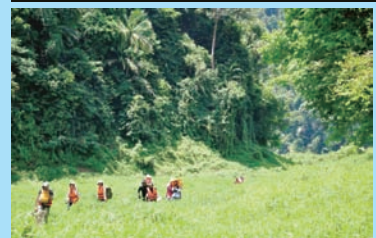
ตอนล่างคือ แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำสุโขทัย ไหลลงบริเวณเทือกเขาสูงแห่งนี้ เป็นผืนป่าดงดิบที่ปกคลุมไปด้วยพืชพันธุ์ไม้ และสัตว์ป่ามากมาย

ฮาลา-บาลา ที่ด้านอ.แว้ง นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามาจากสุโขทัยจากที่นี้ไม่เกิน 30 กิโลเมตร ก็จะถึงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ที่มีศูนย์วิจัยพันธุ์สัตว์ป่า ศูนย์วิจัยเพาะพันธุ์ไม้ ทั้งสามแห่งนี้ มีที่พักพร้อมไฟฟ้าน้ำประปา แต่อาหารต้องเตรียมมาเอง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาที่นี่ตั้งใจจะมาดูนกไม่ว่าจะเป็นนกเหงือกหัวแรด หรือนกเหงือกหัวหงอน ซึ่งเป็นนกหาดูได้ยาก นอกจากนี้บริเวณรอบผืนปายังมีสายธารน้ำตก โดยเฉพาะน้ำตกสิรินธร ที่หลังไหลให้ความชุ่มเย็นกับผืนป่าแห่งนี้ แล้วยังมีพันธุ์ไม้ที่งดงาม เช่น ดอกดาหลายี่โถปีนึ่ง เทียนน้ำ ยามเช้าอากาศที่นี้สดชื่นเย็นสบาย โดยเฉพาะช่วงเช้าตรู่จุดชมทะเลหมอกตะวันตกขึ้นอยู่ไม่ไกล

จากที่พัก ยามเช้าบางวันตะวันฉายแสงคลุกเคล้ากับสายหมอกและแมงไม้ จะสวยงามอย่างที่สุด บริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ปลอดภัยจากไฟได้ ทำให้นักท่องเที่ยวเฝ้าความประทับใจ ไม่ว่าจะภาพถ่าย หรือความทรงจำดีๆ ออกไปอย่างไม่รู้ลืม... ●

ตุ๋น ชูตง หรือ ปลาหมึกสอดไส้ข้าวเหนียว คือ อาหารหวาน ระดับ 5 ดาวของชาวมลายูในภาคใต้ ที่พี่น้องภาคอื่นๆ มักคิดว่าเป็นอาหารคาว หรือกับข้าว

ทั่วไปแล้ว ตุ๋น ชูตง ใช้รับประทานเป็นของหวานหลังอาหารมื้อกลางวัน หรือใช้รับประทานเป็นอาหารว่าง บางครั้งใช้รับประทานแทนอาหารมื้อใดมื้อหนึ่งก็ได้ การทำตุ๋น ชูตง ต้องเลือกปลาหมึกสดๆ และตัวสวยๆ ยาว ๆ จึงจะน่ารับประทาน

ตุ๋น ชูตง ทำไม่ยาก แต่จะทำให้อร่อยก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายเช่นกัน โดยวัตถุดิบหลักมี ข้าวเหนียว กะทิ ปลาหมึก น้ำตาล (น้ำตาลปีบ หรือน้ำตาลแว่นจะหอมและหวานขึ้นกว่า) ไม้กั๊ด เกลือเล็กน้อย

ส่วนวิธีทำ เริ่มด้วย

1. นำข้าวเหนียวไปล้างน้ำให้สะอาดแล้วนำมาผสมกับกะทิคลุกเคล้าเข้าด้วยกันเติมเกลือนิดหน่อย
2. นำส่วนผสมจากข้อ 1 มาใส่ในตัวปลาหมึกที่ล้างสะอาดแล้วจนเต็ม แล้วใช้ไม้กั๊ดกดหัวปลาหมึกกับปลาหมึกให้ติดกัน เพื่อกันข้าวเหนียวล้นออกมา
3. เมื่อกรอกข้าวเหนียวใส่ปลาหมึกแล้วก็นำไปต้มกับน้ำกะทิ ใส่น้ำตาลเพื่อให้ออกรสหวาน ต้มจนสุก
4. ยกออกจากเตาก็จะได้ ตุ๋น ชูตง ที่หวานมัน น่ารับประทาน

เคล็ดลับ ปลาหมึกต้องสด ขนาดกำลังพอดีไม่เล็กหรือใหญ่เกินไป และควรหุบตะไคร้ ใสลงไปด้วย เพื่อช่วยดับกลิ่นคาว หรือใส่ใบเตยก็ได้ ●

ขอขอบคุณภาพจากเฟซบุ๊กแฟนเพจ กำปง คีตอ (My Kampong)

安平靜和 คำทวิ

TOH MOH GODDESS SHRINE

ดวงใจโลกร้องเพลง

พริ้มลีลาบทเพลงธรรมชาติ
 ออร์เคสตร้าธรรมชาติบรรเลงฉ่ำหัวใจ
 ...Hello..บทเพลง 'สมถกจนันท์ สันติภาพฤฯ'
 หากรู้จักโลกชีวิตจิตวิญญาณงามตระการ
 ...ฝันไปเกิด แต่อย่าเพียงพ้อฝัน
 พึ่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่เป็นจริง
 ...ฝันคารวะวิถีชีวิต
 รักเคารพวิถีช่างามเรื่องไร

ปาดป้ายแต่งแต้มวาดโลกสดใส
 ร้องรำให้ชีวิตขึ้นเบิกบาน
 ไซยัดถือยึดมั่นไว้แก่นสาร
 คานติภาพสุขสราญย์ย่อมพร่าวพริ้ง
 ณ คินวันโอบกอดชีพสรรพสิ่ง
 หากทอดทิ้งฝันสลายมลายไป
 ดวงจิตกระจางแจ้งพร่าวไสว
 สันติภาพ - ความรักไซยจึงเป็นจริง

'สุดที่รักเอ๋ย... คำว่า 'สันติภาพ' มีอาจเป็นจริงได้
 หากคนบนนั้นไร้ซึ่งหัวใจซึ่งติดดวงจิตจักรวาล
 อาเม็น, ชาลามมลาภุม, ตถาคต-สาธุ

ด้วยรักอันงดงาม+พลังใจ
 แสงดาว ศรีทอมนัน

บ้าน-ราบสุดสะแนน, ล้างหน้าอิสระ, เคียงใหม่

แสง-ส่อง-เสียง

▼
ปราณชลี

จะเก็บไหม?

มองมาทั้งคืน ตั้งแต่ดึกคืนถึงเช้า
ถ้าไม่เปิดม่าน, จะเห็นไหม?
ดวงอาทิตย์

ใช้มาทั้งชีวิต ตั้งแต่เด็กจนแก่เฒ่า
ถ้าไม่เปิดกว้าง, จะเห็นไหม?
ความคิด

ชื่อภาพ : จะเห็นไหม?

สถานที่ : รีสอร์ทแห่งหนึ่งในตัวเมืองสงขลา จ.สงขลา

วันเวลา : 07.11 น. 18 เมษายน 2556

Jalur Perjalanan dari Inspirasi

Suasana yang nyaman lagi segar di sebuah kebun yang penuh dengan pokok kelapa sawit, pisang, kelapa, kangkung, dan kambing-kambing yang menarik hati orang ramai yang ingin merasai kehidupan seseorang yang tampaknya sangat hangat dan berbahagia dengan menjalani kehidupan di dalam kebunnya sendiri. Tak sangka-sangka bahawa lelaki ini mampu membuat beberapa perkara mengikut jejak Maharaja, menaja tanah air yang raja kita pernah kunjungi. Sebagaimana baginda datang dengan penuh kebimbangan terhadap rakyat yang ditimpa macam-macam musibah dan macam-macam masalah di wilayah Narathiwat dan di wilayah sekitarnya.

Lelaki ini membina masa depannya dengan tangannya sendiri dan membina inspirasi untuk orang lain dengan mencari ketetapan pendirian dalam kehidupan, dan menjalani kehidupan secara mudah-mudah dan sederhana. Beliau berkata bahawa masa depan kita nak buat apa untuk dimakan kalau tidak ada kebun seperti ini.

Saya merasa senang hati yang mana dapat merasai kehidupan yang dia jalani dan dapat merubahkan sesuatu kemudah kepada keindahan yang sangat mengagumi dan perlu diikuti. Saya berharap bahawa orang lain yang dilahirkan di wilayah selatan Thai juga akan menjalani kehidupan seperti mana yang ditunjuk ajar oleh raja kita dan bersepakat melaksanakan kebaikan agar raja kita tak letih.

Seorang lelaki muslim yang saya sebut itu..... bernama 'Manoj Suyee' di rumah number 74/1 tempat 1, mukim Kaluwo, daerah Muang, wilayah Narathiwat. Dia berbadan tinggi, kulitnya agak gelap, dan mempunyai suara yang keras dan jelas. Sinaran mata yang menunjukkan kesungguhan menjalani kehidupan mengikut jejak langkah Maharaja.

Dia berkata bahawa sangat bangga yang termasuk salah seorang yang mengikuti projek dari pemikiran Maharaja. Dulukala dia bekerja makan gaji harian yang tidak tetap. Setelah projek ekonomi sederhana memasuki ke kampung, dia mempelajari serta perhatikan kegiatan di ladang contoh kampung Rotan Batu. Selepas itu dia membawa pengalaman yang terdapat dari ladang

cotah kampung Rotan Batu dan coba membuat di tanah limbah yang diwarisi oleh datuk nenek moyang, tanah tersebut merupakan tanah asam, pernah ditanam tebu tetapi tidak berhasil.

Pada tahun 2004 (2547) dia mulai merubahkan tanah yang limbah dengan mengangkat alur supaya menyimpan air untuk digunakan pada musim kemarau, dia meletakkan anak benih harapan di sebuah tempat seluas 20 rai. Bahagian yang diangkat alur ditanam pokok kelapa sawit benih dura (berasal dari negara Kenya benua Afrika selatan) kurang lebih 500 pohon. Sekarang ini abang Manoj bekerja sebagai pegawai di pejabat organisasi pentadbiran daerah Kaluwo, dan dijadikan sebagai contoh di kampung. Dia juga termasuk salah seorang yang berjaya mengikut projek dari pemikiran Maharaja yang pernah mempelajari dari beberapa tempat, baik dari pusat pembelajaran Phikulthong maupun di kampung ekonomi sederhana.

Senyuman kejayaannya menampilkan di atas bumi yang raja kita pernah mengunjungi di Narathiwat. Abang Manoj memegang 2 kata pendek-pendek sebagai prinsip untuk membina inspirasi kepada **dirisendiri. Yaitu "rajin...bermoral dan beretika"**

Cerita : Phenphirun Maprathiap

Dari Isan perkampungan ke Bang-nara Rumah Kita

“ Tek...tek...tek...” suara debaran di hati yang bersangatan kuat hampir tak dengarkan suara cakapan sendiri, kerana hari ini saya akan pergi ke daerah Sukhirin, wilayah narathiwat bersama kawan-kawan. Di tengah-tengah perjalanan saya melontarkan mata ke luar kereta dan ternampak banyak orang yang masih menjalani hidup seperti biasa, tidak seperti dari berita yang saya baca dan saya lihatsebelum saya kesini sedikitpun. Ada para tentara di pos-pos keamanan di sepanjang jalan. Saya merasa berdebar setiap kali yang nampak tentara-tentara memegang dan memikul bedil, berjan-jalan di tepi jalan untuk menjaga keamanan penduduk di sekitar itu. Kadang-kadang saya Nampak kereta tentara berlalu-lintas di jalan-jalan. Kalau di wilayah lain, suasana seperti ini dapat dilihat hanya pada hari kanak-kanak sahaja. Setiap kali kami melewati pos keamanan, tentara-tentara pun melambaikan tangan sambil meberikan senyuman dan tegurkan kami membuat suasana menja-di meriah.

Akhirnya saya pun sampai tujua, yaitu ‘Projek Rumah Kecih dalam Hutan Besar’ kampung berdikari Sukhirin, di mukim Phukhauthong, daerah Sukhirin, wilayah Narathiwat. Projek tersebut merupakan projek dari pemikiran Permaisuri bertujuan untuk menguruskan urusan pekerjaan orang kampung, baik dalam gahagian pertanian maupun

bahagian kerajinan tangan, agar orang kampung mempunyai hasilan pencarian kehidupan yang cukup, dan mempunyai kehidupan yang berkualiti.

Saya memilih untuk berbicara dengan tuan rumah di sebuah rumah, dia bernama Lung Somsak Khongjitkha, seorang lelaki yang tak terlalu tua dan tak terlalu muda, tubuhnya kurus dan tinggi, di sampingny seorang isteri bernama Pa Rachni atau Pa Tum yang badabnya agak gemuk, kulitnya hitam kemerahan, mereka berdua mempunyai seorang anak lelaki berumur 17 tahun. Bila lihat di kawasan rumahnya terdapat tumbuhan-tumbuhan yang dapat dimakan seperti sayur-sayuran dan jejamu-jejamu, tumbuhan seperti ini hampir setiap rumah mesti ada. Selain itu, ada yang hampir sama lagi, yaitu bentuk rumah mereka yang dibina dari semin, diangkat tinggi beratap genting, kelihatannya biasa-biasa sahaja. Di dalam rumah mereka, walaupun tidak begitu luas, tetapi yang ternampak adalah barang-barang yang disimpan dengan kemas dan rapi.

Bila saya melangkahakan kaki masuk kedalam rumah, saya terkejut.... kerana terdapat gambar-gambar raja kita yang sangat banyak sedang menghiasi ruangan itu. Di dalam almari pun dihiasi dengan duit yang menampilkan gambar Maharaja. Saya menghitung gambar-gambar itu terdapat sebanyak 25 keping gambar, itu belum menghitung kan gambar yang masih ada lagi di lantai atas. Pa Tum member-

itahukan saya bahawa masih ada banyak lagi. Apabila Lung Sosak dan PaTum ditanyakan tentang gambar, kenapa gambar-gambar ini disimpan sebanyak ini? mereka berdua menjawab dengan wajah yang tersenyum “kerana kita sayangkan raja kita, ingin simpankan gambar baginda dan tak ingin buang gambar baginda.” Walaupau jawapan itu dijawab dengan kata-kata yang pendek, tetapi itu semua dijawab dengan penuh keikhlasan.

Sebelum saya kesini Pacik Dilok Siriwallop seorang jurubahasa Melayu kumpulan pengikut Maharaja, beliau bercerita tentang orang-orang di dalam gambar yang berkesempatan menyambut raja kita. Tak pernah saya sangka bahawa akan berjumpa dengan salah satu dari 9 orang yang berada di dalam gambar itu, orang itu ialah Lung Somsak.

Lung Somsak bercerita kepada sayabahawa suatu kali ketika Lung Somsak berumur 14 tahun masih kanak-kanak lagi, ketika itu baru pindah dari Khoraj ikut ayah ke sini kira-kira setengah tahun, Raja kita pun mengunjungi kampung Yadek, mukim Phukhauthong, seorang anak lelaki bernama Somsak dapat kesempatan menjalin rotan mempersembahkan kepada raja kita. Saat itu baginda berkata kepada anak kecil yang bernama Somsak “jalin rotan kah anak? letih ta?” walaupun itu hanya kata-kata yang pendek, tetapi bagi orang yang ditanya merasa sangat terharu sehingga tak dapat keluarkan kata-kata

dari mulut, hanya berfikir bahawa adakah ini saya bermimpi bahawa raja kita ajak berbicara?

Lung Somsak bercerita lagi, sebelum dia mengikuti Projek Rumah Kecil dalam Hutan Besar kampung berdikari di daerah Sukhirin ini, dia pernah tinggal di Khoraj, di situ tanah kering dan kemarau, tak ada pekerjaan. Apabila Lung Somsak pindah kesini, kehidupan keluarganya lebih baik dari dulu, dulu tak ada pekerjaan dan sekarang sudah ada pekerjaan seperti mengukir, menjalin pohon ribu, menenun kain, menjahit bunga kain, semua itu pekerjaan yang dalam Projek

Sillpaship dari pemikiran Permaisuri Sirikit. “dari dulu tak ada apapun, sehingga kini dapat sebuah rumah bersama tanah untuk pencarian nafkah keluarga, yang ada pada hari ini kerana raja kita dan permaisuri yang memberikan kesempatan kepada kami berkali-kali.” Lung Somsak dan Pa Tum bercerita dengan hati yang terharu.

Setiap kali bila berbicara tentang Maharaja dan Permaisuri Sirikit, Lung Somsak dan Pa Tum tersenyum dan sinaran matanya mengeluarkan keterharuan terhadap kemurahan hati raja kita. Jika saya ditanya, adakah penat dan letih dengan perjalanan ke Sukhirin kali ini? Saya akan menjawab dengan segera bahawa sangat letih, tetapi tak sebanyak raja kita dan permaisuri kerana baginda berdua mengunjungi ke setiap tempat untuk menolong rakyat yang susah.

Apabila saya teringat budi baik raja kita, keletihan saya pun menghilang kerana zaman baginda datang belum ada jalan yang bagus seperti sekarang, walau bagaimanapun raja kita tetap datang tidak pernah takut kepada halangan dan kesusahan apapun, yang akhirnya baginda dapat mengurangi bahkan menghilangkan kesusahan rakyat jelata. Kemurahan haati raja kita tersebar di seluruh negara, semua rakyat sayangkan dan taatkan Raja kita, menyanjungi baginda sebagai ayah di bumi negara Thai. Saya sendiri pun merasa bangga kerana dilahirkan sebagai anak ayah.

Kalau andasuka hati dan bangga tak yang dilahirkan sebagai anak ayah negara?

หนังสือตอบรับ นิตยสาร

“สานสายใยวัฒนธรรมหัวใจเดียวกัน”

ด้วย หสม.พงศักรการพิมพ์ เป็นผู้บริหารนิตยสารสานสายใยวัฒนธรรมหัวใจเดียวกันให้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อถนอมรักษาการให้แก่องค์กร ทั้งภาครัฐ-เอกชน รวมถึงชุมชนต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างจิตสำนึกที่ดีของประชาชน อันจะนำไปสู่ความรัก ความสามัคคี ระหว่างผู้คนทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการนี้ จึงขอโอกาสทำหน้าที่เป็นสื่อกลางนำส่งข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและต่อยอดแนวทางการพัฒนา นำพาไปสู่ค้ำคอของชีวิตที่สันติสุขและยั่งยืนภายใต้การอาศัยพึ่งพา ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน

หากหน่วยงานใดมีความสนใจที่จะรับนิตยสารฯ มุ่งเผยแพร่องค์ความรู้ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น และ/หรือ องค์กรหน่วยงานใด มีข้อมูลข่าวสาร ภาพกิจกรรม ข้อเขียน บทความ ฯลฯ ที่มีประโยชน์ต่อประชาชน ท่านสามารถส่งมาร่วมเผยแพร่ได้

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการจัดส่งนิตยสารสานสายใยวัฒนธรรมหัวใจเดียวกัน อย่างต่อเนื่อง กรุณากรอกข้อความแสดงความประสงค์รับนิตยสารฯ และส่งแฟกซ์มาที่ โทร. 073-513714 อีเมล : nara_chumsak@yahoo.com หรือที่ สำนักงานนิตยสารสานสายใยวัฒนธรรมหัวใจเดียวกัน 226/22 ถ.พิชิตบำรุง อ.เมือง จ.นราธิวาส 96000 พร้อมทั้งตอบแบบสอบถามเพื่อกองบรรณาธิการจะได้นำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงนิตยสารฯ ให้ดียิ่งขึ้น จักได้ก่ออรรถประโยชน์ให้แก่ผู้คน สังคม ประเทศชาติ โดยรวมต่อไป

ชื่อ.....นามสกุล.....

สถานที่ทำงาน/ศึกษา.....

.....

ที่อยู่ปัจจุบัน.....

.....

E-mail : Block :

Facebook :

ข้อมูลผู้รับ/หน่วยงาน

ชื่อผู้รับ/หน่วยงาน.....

จุดวางอ่าน.....

สถานที่จัดส่ง.....

เบอร์ติดต่อ.....

E-mail :

ข้าพเจ้ายินดีรับนิตยสารสานสายใยวัฒนธรรมหัวใจเดียวกัน วางในพื้นที่ของข้าพเจ้า เพื่อสาธารณประโยชน์ต่อไป

ลงชื่อ.....ผู้ขอรับนิตยสาร
(.....)

แบบสอบถาม นิตยสารสถานสายใยวัฒนธรรมหัวใจเดียวกัน

รูปแบบ

- ดีมาก
- ดี
- ปานกลาง
- ควรปรับปรุง

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
.....

เนื้อหา

- ดีมาก
- ดี
- ปานกลาง
- ควรปรับปรุง

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
.....

อื่นๆ.....
.....

หลสม.

พงศัณรา

E-mail : pongnara99@hotmail.com

E-mail : Thanathat_nararatwong@hotmail.com

การพิมพ์

- หนังสือ
- วารสาร
- แผ่นพับ
- โบชัวร์
- โปสเตอร์
- นามบัตร
- การ์ดเชิญ
- ใบเสร็จ
- ฯลฯ

Tel / Fax : 0 7351 3714

Mobile : 08 7077 5979

 "like" us on
Facebook
 text like fbflow to 32665
facebook.com/พงศัณราการพิมพ์

“จุดประสงค์ของชีวิตของพวกเรา คือ การมีความสุข”

ดาไล ลามะ

ชื่อภาพ : ป่าฮาลา-บาลา

ภาพโดย : สุลอฆาน ยาโม ศิลปินวาดภาพชาวปัตตานี